Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Poe, Edgar Allan.; ved Regine Bratli ; Titelblade, Friser og Vignetter tegnet af Gudmund Hentze ; Omslaget og illustrationer tegnet af F. Kraul.
Titel | Title:	Mystiske Historier
Udgivet år og sted | Publication time and place:	[Kbh.], [1910]
Fysiske størrelse | Physical extent:	159 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58, - 142 - 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 07187 3

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Illums Bibliothek

Kgl. Bibl. 1930

Edgar Poe:
Mystiske Historier

IB

Edgar Poe
Mystiske
Historier.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

TITELBLADE, FRISER OG VIGNETTER TEGNET AF
GUDMUND HENTZE

OMSLAGET OG ILLUSTRATIONERNE TEGNET AF
F. KRAUL

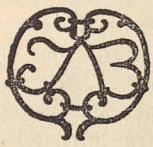
J. COHENS BOGTRYKKERIER
(GEORG A. BACH)

EDGAR ALLAN POE

MYSTISKE HISTORIER

VED

REGINE BRATLI

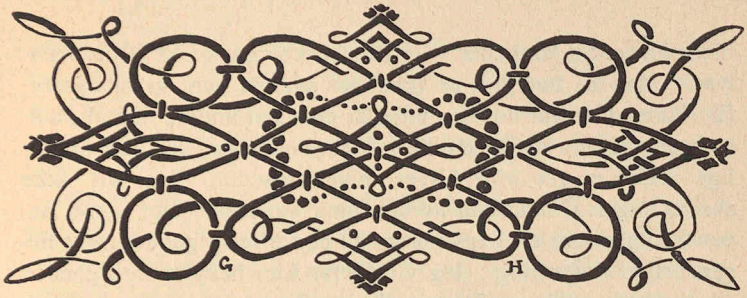
Illums Bibliotek

Edgar Allan Poe fødtes i Baltimore, U. S. A., i Aaret 1809. I 6-Aars Alderen blev han forældreløs, men adopteredes af en rig Købmand, hvorved han fik Lejlighed til at følge sine Tilbøjeligheder, der tidlig drog ham mod Naturvidenskaben og Literaturen. Han førte i nogle Aar et æventyrligt omflakkende Liv, blev Soldat, deserterede og begyndte at offentliggøre sine ejendommelige Digte og Fortællinger i amerikanske Tidsskrifter. Ved sit uregelmæssige Liv nedbrød han sit Helbred, og han døde, kun 40 Aar gammel, paa et Hospital i New York.

Poe hører til det 19. Aarhundredes interessanteste Forfattere. Ved sin Stils og sine Emners Originalitet vandt han hurtig Verdensberømmelse, og han er ofte bleven sammenlignet med Ernst Theodor Wilhelm *Hoffmann* (1776—1822). Det fantastiske, vidunderlige, spændende, bizarre, gaadefulde og uhyggelige er det, der præger Edgar Poe's geniale Fortællinger, og han har fundet mange Efterlignere. Charles *Baudelaire* (1821—1867) indførte ham i den europæiske Literatur, og Poe's Auguste Dupin tør vel anses for det direkte Forbillede for Conan *Doyle's* Sherlock Holmes.

Overs.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Dobbeltmordet i Rue Morgue.

De aandelige Evner, der betegnes som de analytiske, er i sig selv kun lidet egnede til at analyseres. Vi forstaar kun at skatte dem i deres Virkninger. Vi ved blandt andet om dem, at de er en stadig Kilde til Fornøjelse for den, der er særlig begavet i saa Henseende. Ligesom den stærke Mand fryder sig over sine fysiske Fuldkommenheder og glæder sig over alt, hvad der kan bringe hans Muskler i Anvendelse, saaledes finder Analytikeren en Fornøjelse i den aandelige Beskæftigelse, man kalder at udgranske. Han glæder sig over den ubetydeligste Omstændighed, der kan bringe hans ejendommelige Begavelse i Anvendelse. Han elsker Gaader, Rebus'er og Hieroglypher og udvikler i at tyde dem en Skarpsindighed, der næsten synes overnaturlig for en menneskelig Fatteevne. De Resultater, han kommer til ved Hjælp af en møjsommelig methodisk Fremgangsmaade, synes desuagtet altid at skyldes en øjeblikkelig Indskydelse.

Evnen til at udtyde og udgranske forstærkes muligvis for en Del ved mathematiske Studier, og særlig ved de højeste Grene af dem, der — skønt iøvrigt kun paa Grund af deres

tilbagegaaende Methoder — i Reglen betegnes ved Ordet Analyse. Men at beregne er ikke det samme som at analysere. En Skakspiller gør det ene uden at gøre det andet. Deraf kommer det ogsaa, at Skakspillets Virkninger paa den menneskelige Aand meget ofte bliver misforstaaede. Jeg vil ikke skrive nogen Afhandling herom, men henkaster blot nogle Bemærkninger som et Slags Forord til den efterfølgende noget besynderlige Fortælling. Jeg vil derfor kun benytte Lejligheden til at udtale, at den reflekterende Intelligens prøves og kommer til Nytte i langt højere Grad ved det jævne og beskedne Spil, man kalder Dam, end ved alle Skakspillets velgennemtænkte Underfundigheder. I sidstnævnte Spil, hvor man kan gøre forskellige og aparte Træk med Brikkerne, og hvor de har forskellig og foranderlig Værdi, antages det, der egentlig kun er indviklet, for at være dybsindigt, som det saa ofte gaar her i Verden. I Skak kommer det særdeles meget an paa Paapasseligheden, Opmærksomheden. Dersom den glipper et Øjeblik, glemmer vedkommende, hvad han skal gøre, hvilket har til Følge, at han mister en Brik eller taber hele Spillet. Da de Træk, der kan gøres, ikke alene er mangfoldige, men ogsaa komplicerede, saa forøges Muligheden for saadanne Tilfælde af Glemsomhed; og i ni Tilfælde af ti er det den opmærksomme og ikke den skarpsindige Spiller, der vinder. I Dam derimod, hvor Trækkene alle ligner hverandre, ja næsten er ganske ens, hvor mulige Uagtsomheder er mindre tænkelige, og hvor den direkte Opmærksomhed paa en Maade mindre bliver bragt i Anvendelse, dèr skyldes de vundne Fordele den højere Grad af Skarpsindighed, som den ene Modstander har fremfor den anden. For at tage et Eksempel: lad os forestille os et Spil Dam, i hvilket der kun er fire Brikker tilbage, og hvor man altsaa ikke kan tænke sig Muligheden af nogen Glemsomhed, og hvor Modstanderne overhovedet spiller lige godt; i et saadant Tilfælde er det klart, at Sejren kun kan afgøres ved et eller andet fint udtænkt Træk, der er Resultatet af en dybsindig Granskning. Naar Analytikeren er berøvet de almindelige Hjælpemidler, saa

sætter han sig ind i Modstanderens Tankegang, gør den helt til sin egen, og det hænder da ikke saa sjældent, at han straks med et Blik ser den eneste Maade — undertiden en latterlig simpel en —, paa hvilken han kan bringe Modspilleren til at regne fejl.

Whist-Spillet har i lang Tid været kendt for den Indflydelse, det har paa Evnen til at beregne, og det er afgjort, at de mest intelligente Mænd undertiden har fundet en tilsyneladende ubegribelig Fornøjelse i at spille det, medens de har vraget Skak som noget betydningsløst. Der er utvivlsomt heller intet af den Art, der i den Grad skærper Evnen til at analysere, som dette Spil. Den bedste Skakspiller i hele Kristenheden er muligvis ikke andet end den bedste Skakspiller; men Dygtighed i Whist antyder fremragende Egenskaber, naar Talen er om alle disse mere betydningsfulde Foretagender, hvor Aand kæmper mod Aand. Naar jeg siger Dygtighed, saa mener jeg den Fuldkommenhed i Spillet, der indbefatter den rette Forstaaelse af alle de Kilder, hvorfra der paa lovlig Maade kan drages Fordel. Disse Kilder er ikke alene mangfoldige, men ogsaa forskelligartede og ligger som oftest saa dybt for Tanken, at de er utilgængelige for almindelige Begavelser. Nøje at iagttage er det samme som at huske godt, og for saavidt vil den opmærksomme Skakspiller heller ikke komme tilkort i Whist; Hoyles Spilleregler — der ligefrem er baserede paa Spillets Mekanisme — er tilstrækkelige og forstaaelige nok, og det at have en god Hukommelse og forresten at rette sig efter Reglerne bliver i Almindelighed betragtet for at være nok til at kunne spille Whist. Men det er i Sager, der falder udenfor de almindelige Regler, at Analytikerens Dygtighed viser sig. Han gør i Stilhed en Mængde Iagttagelse og Slutninger. Hans Medspillende gør maaske det samme, og Forskellen paa den Underretning, der skaffes tilveje, ligger ikke saa meget i Slutningens Rigtighed som i den Værdi, Iagttagelsen har haft. Det, der er nødvendigst at forstaa, er, *hvad* man skal iagttage. Vor Spiller lægger ingen Baand paa sine Iagttagelser eller ind-

skrænker dem til Spillet alene, fordi det er Hovedtingen. Han undersøger sin Makkers Ansigt og sammenligner det omhyggeligt med sine Modstanderes. Han lægger Mærke til den Maade, hvorpaa enhver ordner Kortene, og kan ofte tælle Trumf efter Trumf og Honnør efter Honnør ved Hjælp af de Blikke, som Vedkommende kaster paa Kortene. Han studerer nøje Ansigternes forskellige Udtryk, alt eftersom Spillet skrider fremad, og samler et Fond af Idéer fra Forskellen paa Udtrykket af Vished, Forundring, Triumf eller Ærgrelse. Fra den Maade, hvorpaa en tager et Stik hjem, slutter han sig til, om han kan gøre ét til i samme Farve. Han ser, om Udspillet kun er en Finte, paa den Mine, hvormed Spilleren kaster sit Kort paa Bordet. Et tilfældigt eller uforsigtigt Ord, et Kort tabt eller vendt med Retten opad tilligemed den Hurtighed eller Ligegyldighed, hvormed det bliver skjult, Stikkenes Tælning og den Maade, de bliver ordnede paa, Forlegenhed, Tøven, Ivrighed eller Befippelse — alt antyder Sagernes sande Stilling for hans tilsyneladende umiddelbare Iagttagelse. Naar der er blevet spillet en tre, fire Gange, saa véd han nøjagtig, hvad der sidder paa hver Haand, og han kaster sine Kort med en saadan Sikkerhed, som om alle de andre havde vendt deres med Retten udad.

Man maa ikke forveksle Evnen til at analysere med den medfødte Begavelse; thi medens Analytikeren altid har en vis Begavelse, saa er den højt begavede Mand ofte i en mærkværdig ringe Grad Analytiker. Evnen til at udspekulere og kombinere, hvorved Begavelsen i Reglen giver sig tilkende, og som Phrenologerne har (fejlagtig tror jeg) tildelt et eget Organ, idet de har antaget den for at være en oprindelig Aandsevne, har man saa ofte fundet hos Folk, hvis Aandsudvikling i andre Henseender næsten grænsede til Idioti, at det har vakt almindelig Opsigt blandt de Lærde, der har beskæftiget sig med Sagen. Der er en Forskel af næsten ganske den samme Beskaffenhed mellem Begavelsen og den analytiske Evne, som der er imellem Fantasi og Divinationsevne. Man vil i Virke-

ligheden lægge Mærke til, at den højt begavede altid har Fantasi, men at den, der har den virkelige Divinationsevne, altid er analytisk.

Den efterfølgende Fortælling vil maaske kunne tjene Læseren som et Slags Kommentar til de nylig fremsatte Paastande.

Medens jeg var bosiddende i Paris i Foraaret og den største Del af Sommeren, blev jeg bekendt med Hr. C. Auguste Dupin. Den unge Mand var af udmærket — ja berømt Familie, men gennem en Række forskellige og uventede Begivenheder var han kommen i en saadan Armod, at hans Energi svigtede, saa at han fuldstændig opgav at foretage noget Skridt, der atter kunde have bragt ham paa Fode. Ved hans Kreditorers Godhed var der endnu forblevet en lille Rest af hans Fædrenearv i hans Besiddelse, og ved Hjælp af den aarlige Indkomst, han fik heraf, lykkedes det ham, takket være en stræng Økonomi, at forskaffe sig Livets Fornødenheder, og andet brød han sig ikke om. Hans eneste Luksus var Bøger, og dem kan man altid med Lethed faa i Paris.

Vi mødtes første Gang i en lille Boghandel i Rue Montmartre, hvor vi tilfældigvis begge ledte efter et sjældent og meget interessant Værk. Dette var Begyndelsen til vort Bekendtskab, men efter den Tid mødtes vi oftere. Jeg følte mig i høj Grad interesseret af hans Livs Historie, som han betroede mig med al den Oprigtighed, som en Franskmand altid udviser, naar Talen er om ham selv. Jeg forbavsedes tillige over hans uhyre udstrakte Belæsthed, men fremfor alt følte jeg mig tiltrukken af hans ildfulde og levende Fantasi. I Betragtning af, hvad jeg den Gang søgte i Paris, følte jeg, at en saadan Mands Bekendtskab vilde være mig ubetaleligt, og jeg tilstod ham det ganske aabenhjærtig. Det blev omsider besluttet, at vi skulde bo sammen under mit Ophold i Paris, og da mine pekuniære Forhold var noget bedre end hans, saa tillod han mig at have Udgiften med at leje og indrette — paa en Maade, der stod i god Samklang med vore fantastiske Gemytter — en grotesk gammel Rønne, der længe havde staaet

ubeboet paa Grund af visse overtroiske Fordomme, som vi ikke søgte at komme til Bunds i, og som med Nød og næppe endnu formaaede at holde sig oprejst, paa et skjult og øde Sted i Faubourg Saint-Germain.

Dersom vor Levemaade dér havde været kendt af den store Mængde, saa vilde vi sikkert være blevne ansete for gale, skønt man tillige vilde have anset vor Galskab for at være af en uskadelig Natur. Vi havde fuldstændig trukket os tilbage fra Verden. Vi indlod ingen besøgende. Jeg havde forøvrigt med Flid holdt vort Tilflugtssted skjult for alle mine forhenværende Omgangsvenner, og det var mange Aar siden Dupin havde været kendt i Paris. Vi levede altsaa ganske for os selv.

Det var en af min Vens Griller — thi hvad andet skal jeg kalde det — at elske Natten for dens egen Skyld, og jeg gik ind paa denne som paa alle hans øvrige fantastiske Idéer. Den mørke Guddom kunde ikke altid være hos os, men vi kunde eftergøre dens Nærværelse. Saa snart Morgenens første Skær viste sig, lukkede vi alle vor gamle Bygnings tunge Skodder og tændte et Par stærkt parfumerede Vokslys, der kun udsendte svage og spøgelseagtige Straaler. Og i den Belysning beskæftigede vi os med at drømme, læse, skrive eller tale, indtil Klokken antydede, at det virkelige Mørke var begyndt. Saa begav vi os Arm i Arm ud paa Vandring, hvor vi fortsatte Dagens Themaer eller drev om i mange Timer, idet vi i den store og folkerige Bys Lys og Skygger søgte den Uendelighed af aandelig Pirring, som tavs Iagttagelse kan fremkalde.

Ved saadanne Lejligheder kunde jeg ikke undlade at bemærke og beundre en ejendommelig analytisk Evne hos Dupin, endskønt jeg paa Grund af hans hele Karakter nok havde ventet at finde den hos ham. Han syntes ogsaa meget ivrig efter om ikke just at stille den til Skue, saa dog at øve den og tilstod ærlig den Fornøjelse, han havde deraf. Han sagde ofte med en lidt hoverende Latter, at de fleste Mennesker for ham havde Vinduer i Brystet, hvorigennem han kunde se alt, og han plejede at slutte disse Paastande med direkte og

særdeles forbavsende Beviser for hans Kendskab til mig. I saadanne Øjeblikke var hans Væsen koldt og tilbageholdende, og hans Blik udtryksløst, medens hans Stemme, der ellers havde en fyldig Klang, ligesom blev utydelig og vilde have gjort det svært at forstaa ham, hvis ikke Indholdet af hans Foredrag havde været saa klart og skarpt. Naar jeg saa ham i disse Sindsstemninger, kom jeg ofte til at tænke paa den gamle Filosofi om den dobbelte Verdenssjæl og morede mig ved at forestille mig en dobbelt Dupin — en skabende og en opløsende.

Man maa nu ingenlunde slutte fra, hvad jeg nylig har bemærket, at jeg staar i Begreb med at løse et Mysterium eller forfatte et Æventyr. Det, jeg har sagt om min franske Ven, stammede kun fra hans eksalterede eller maaske snarere sygelige Intelligens. Om hans Udtalelsers Art og Beskaffenhed paa den Tid vil et Eksempel give den bedste Idé.

En Nat drev vi ned ad en lang, skiden Gade i Nærheden af Palais Royal. Da vi begge var fordybede i vore egne Tanker, havde ingen af os talt et Ord i et helt Kvarter. Paa én Gang udbrød Dupin:

— Han er i Grunden kun en meget lille Fyr og vilde passe bedre for *Théâtre des Variétés*.

— Det kan der ingen Tvivl være om, svarede jeg uvilkaarlig og havde været saa fordybet i mine egne Betragtninger, at jeg ikke straks lagde Mærke til, at den talende paa en mærkelig Maade var gaaet ind i min Tankegang.

— Dupin, sagde jeg alvorlig, dette gaar over min Forstand. Jeg tilstaar oprigtig, at jeg er forbavset, og at jeg næppe kan tro mine egne Sanser. Hvor var det muligt, at De kunde vide, at jeg tænkte paa . . .? Her holdt jeg inde for at faa Vished om, at han virkelig havde vidst det.

— . . . Paa Chantilly, svarede han, hvorfor standsede De? De gik jo netop og tænkte paa, at hans lille Figur gjorde ham uskikket til det tragiske Rollefag.

Det *var* netop det, jeg havde beskæftiget mine Tanker med.

Chantilly var en forhenværende Skoflikker i Rue Saint-Denis, der var bleven gal efter at komme til at spille Komedie og havde forsøgt sig som Xerxes i Crébillons Tragedie af samme Navn og kun høstet Skam og Utak for sin Møje.

— Sig mig for Guds Skyld, udbrød jeg, den Methode — dersom det er en Methode — De har anvendt for at ransage min Sjæls Dybder, hvad denne Sag angaar. Jeg var i Virkeligheden langt mere forbavset, end jeg vilde være ved.

— Det var Frugtsælgeren, svarede min Ven, der bragte Dem paa den Idé, at Skoflikkeren ikke var høj nok til Xerxes.

— Frugtsælgeren? jeg kender slet ingen Frugtsælgere.

— Den Mand, der løb mod Dem for et Kvarters Tid siden, da vi drejede ind i Gaden.

Nu erindrede jeg virkelig, at en Frugtsælger med en stor Kurv Æbler paa Hovedet nær havde revet mig om, da vi fra Rue C. drejede ind i den Gade, hvor vi nu gik; men jeg kunde slet ikke forstaa, hvad det havde at gøre med Chantilly.

— Jeg skal forklare Dem Sagen, sagde Dupin, hos hvem der ikke var det mindste charlatanagtige, og for at De fuldkommen kan forstaa det hele, vil vi forfølge Traaden i Deres Betragtninger fra den Gang, jeg talte til Dem, og tilbage til, da Frugthandleren løb imod Dem. De større Led i denne Tankekæde følger efter hverandre i denne Orden: Chantilly, Orion, Dr. Nichols, Epicur, Stereotomi, Brostenene og Frugthandleren.

Der gives vist faa Personer, der ikke i en eller anden Periode af deres Liv har moret sig med Skridt for Skridt at forfølge Traaden, ved Hjælp af hvilken de er komne til et bestemt Resultat hos sig selv. Denne Beskæftigelse er ofte meget interessant; og den, der for første Gang prøver paa det, forbavses altid ved den tilsyneladende umaadelige Afstand og Mangel paa Sammenhæng, der er imellem Udgangspunktet og det Sted, hvor Tanken ender. Man kan derfor let tænke sig min Forbavselse, da jeg hørte Franskmanden tale, som han nys

havde gjort, og jeg ikke kunde andet end indrømme, at han havde talt sandt. Han vedblev:

— Vi havde talt om Heste, tror jeg, lige før vi forlod Rue C. Det var det sidste Emne, vi diskuterede. Da vi drejede ind i Gaden her, løb en Frugthandler med en stor Kurv paa Hovedet mod Dem og tvang Dem over mod en Stabel Brosten paa det Sted, hvor Gaden bliver gjort i Stand. De traadte paa en af Stenene, gled, forvred Deres Fod en lille Smule, blev tilsyneladende gnaven, mumlede et Par Ord, vendte Dem om for at betragte Stabelen og gik derpaa videre i Tavshed. Jeg lagde ikke videre Mærke til Dem; men i den sidste Tid er det blevet mig en ren Nødvendighed at gøre Iagttagelser.

— De vedblev at se paa Jorden og stirrede ærgerlig paa Gadens Huller og de andre Ujævnheder, saa jeg med Lethed kunde slutte mig til, at De endnu tænkte paa Stenene, indtil vi kom til den lille Gennemgang, Ruelle Lamartine, der for et Forsøgs Skyld er bleven brolagt med større Fliser. Her klaredes Deres Ansigt op, og da jeg saa Deres Læber bevæge sig, kunde jeg ikke tvivle om, at De mumlede Ordet „Stereotomi", en affektert Benævnelse paa den Slags Brolægning. Jeg vidste, at De ikke kunde sige Stereotomi uden at komme til at tænke paa Atomer og som Følge deraf paa Epikurs Lære, og siden jeg, da vi sidste Gang for ikke lang Tid siden diskuterede dette Emne, omtalte, hvor forunderligt det var, at den ædle Grækers løse Gisninger havde fundet Bekræftelse i den nyere Tids Lære om Jordens Dannelse af en Taagemasse, følte jeg, at De maatte kaste Blikket opad mod den store Taageplet i Orion, og det gjorde De ogsaa. Men i den foragtende Omtale af Chantilly, der i Gaar stod i Bladet *„Le Musée"*, havde Anmelderen netop gjort nogle haanende Hentydninger til, at Skoflikkeren havde forandret sit Navn, da han gik til Teatret, idet han citerede en latinsk Sætning, som vi ofte har talt om, nemlig:

Perdidit antiquum litera prima sonum.)*

---

*) Det første Bogstav har mistet sin gamle Klang.

Jeg havde fortalt Dem, at dette refererede sig til Orion, der forhen blev skrevet Urion, og fra en vis Skarphed, der havde karakteriseret denne Forklaring, vidste jeg, at De ikke kunde have glemt den. Det var derfor sikkert, at De ikke kunde undlade at forbinde Orion med Chantilly. At De gjorde det, blev mig klart af det Smil, der fløj over Deres Læber. De tænkte paa den stakkels Skoflikkers Sønderknuselse. Indtil dette Øjeblik havde De gaaet noget forover bøjet; men nu rankede De Dem pludselig til Deres fulde Højde. Jeg følte mig overtydet om, at De da tænkte paa Chantilly's lille Figur, og jeg afbrød Deres Tanker for at bemærke, at da han virkelig *var* en meget lille Fyr — denne Chantilly — saa vilde han vist være paa sin Plads ved *Théâtre des Variétés*.

Ikke lang Tid efter denne Tildragelse løb vi i et Numer af *„Gazette des Tribunaux'* Aftenudgave igennem og standsede ved følgende Meddelelse:

GAADEFULDT MORD.

I Morges, omtrent Kl. 3, vækkedes Beboerne af Kvarteret Saint-Roch af deres Søvn ved en Række frygtelige Skrig, der tilsyneladende kom fra fjerde Sal af et Hus i Rue Morgue, som man vidste udelukkende var beboet af en vis Mme L'Espanaye og hendes Datter, Mlle Camille L'Espanaye. Efter et Ophold, foraarsaget ved Umuligheden af at skaffe sig Indgang i Huset paa sædvanlig Vis, blev Gadedøren brudt op med en Jernstang, og otte à ti Naboer trængte ind tilligemed to Gendarmer. Paa dette Stadium var Skrigene ophørte; men da Folkene ilede op af de nederste Trapper, hørtes tydelig to eller flere raa Stemmer, der skændtes i Bygningens øverste Rum; da man havde naaet Trappens anden Afsats, ophørte ogsaa denne Lyd, og alt blev stille. Nu begyndte man at afsøge de enkelte Værelser. Da man kom til et stort Bagværelse paa fjerde Sal, hvis Dør var lukket med en Nøgle indvendig og først maatte sprænges, mødte der de tilstedeværende et Syn, der slog dem med Rædsel.

Værelset var i den vildeste Uorden — Møblerne itubrudte og kastede mellem hverandre. Der fandtes kun en Seng, og Sengklæderne var kastede rundt omkring paa Gulvet. Paa en Stol laa der en Barberkniv, oversmurt med Blod. Foran Kaminen laa der to eller tre lange og tykke Lokker graat, blodbestænkt Haar, der saa ud, som om det var rykket ud med Roden. Paa Gulvet fandtes fire Napoleondorer, en Ørenring af Topas, tre store Sølvskeer, tre mindre af Plet og to Pengeposer, der indeholdt omtrent 4000 Francs i Guld. Skufferne i en Kommode, der stod i en Krog, var aabne og formodentlig plyndrede, endskønt der endnu laa mange Ting i dem. En lille Jernpengekiste opdagedes under Sengklæderne (ikke under Sengen). Den var aaben, og Nøglen sad i. Der fandtes intet i den med Undtagelse af nogle gamle Breve og andre lidet vigtige Papirer.

Der fandtes intet som helst Spor af Mme. L'Espanaye; men da man lagde Mærke til, at der var en ualmindelig Mængde Sod paa Ildstedet, blev Kaminen undersøgt, og rædselsfuldt var det at se, da Datterens Legeme med Hovedet nedad blev trukket frem, idet Liget i denne Stilling var blevet presset et temmelig langt Stykke op i den snævre Skorsten. Legemet var endnu varmt. Ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at der var flere hudløse Steder paa Liget, rimeligvis foraarsagede ved den brutale Maade, hvorpaa det maa være blevet klemt op i Skorstenen. Ansigtet var fuldt af Rifter, og paa Struben saas flere mørke Steder og dybe Mærker af Negle, som om den afsjælede var bleven kvalt.

Efter en omhyggelig Undersøgelse af hele Huset, uden at der opdagedes noget yderligere Spor, begav man sig til en lille brolagt Gaard bagved Huset, hvor Liget af den gamle Dame fandtes, med Halsen saa fuldstændig overskaaren, at Hovedet faldt af, da man forsøgte paa at løfte Liget. Saavel Hovedet som det øvrige Legeme var saaledes mishandlet, at man næppe kunde se, at det havde været et Menneske.

Paa denne frygtelige Gaade er der, saavidt vi ved, endnu ikke kommet nogen Opløsning.

Det næste Numer af Bladet bragte følgende yderligere Meddelelser:

Tragedien i Rue Morgue. I Anledning af denne rædselsfulde og højst forunderlige Begivenhed er der blevet afhørt flere forskellige Personer, men der er intet fremkommet, der kan kaste Lys over Sagen. Vi gengiver her de vigtigste af de afgivne Vidnesbyrd.

Pauline Dubourg, Vaskerkone, erklærer, at hun har kendt begge de afdøde i tre Aar, idet hun har vasket for dem i dette Tidsrum. Den gamle Dame og Datteren syntes at leve i god Forstaaelse — ja meget kærligt med hinanden. Kan intet sige om deres daglige Levevis. Tror, at Mme. L'Espanaye levede af at spaa. Antager, at hun havde Penge. Mødte aldrig nogen i Huset, naar hun kom efter eller bragte Vasketøjet. Er vis paa, at de ikke holdt Tjenestetyende. Der syntes ikke at være Møbler i nogen anden Del af Huset end paa fjerde Sal.

Pierre Moreau, Tobakshandler, bevidnede, at han de sidste fire Aar stadig havde solgt smaa Partier Tobak og Snus til Mme. L'Espanaye. Var født i Nabolaget og havde altid boet der. Den afdøde tilligemed hendes Datter havde beboet Huset, i hvilket deres Lig fandtes, i mere end seks Aar. Forinden var Huset beboet af en Juvelér, der lejede de øverste Etager ud. Mme. L'Espanaye ejede Huset. Hun blev misfornøjet med sine Lejere og flyttede selv ind, uden senere at ville leje noget ud. Den gamle Dame gik vist i Barndom. Vidnet havde set Datteren fem eller seks Gange i Løbet af de seks Aar. De to levede meget tilbagetrukken, og var ansete for at have Penge. Havde hørt Naboerne sige, at Mme. L'Espanaye spaaede — troede det ikke. Havde aldrig set nogen gaa ind i Huset, med Undtagelse af den gamle Dame og hendes Datter, et Bybud en eller to Gange og en Læge otte eller ti Gange.

Adskillige andre Personer afgav en lignende Erklæring. Ingen havde set nogen besøge Huset. Det vidstes ikke, om

der fandtes nogen levende Slægtning af Mme. L'Espanaye og hendes Datter. Skodderne foran Vinduerne i Façaden var sjældent aabne. De foran Vinduerne til Gaarden var altid lukkede, med Undtagelse af dem, der hørte til det store Værelse paa fjerde Sal. Huset var godt — ikke meget gammelt.

Isidore Muset, Gendarm, erklærer, at han blev kaldt til Huset omtrent Kl. 3 om Morgenen, hvor han forefandt tyve à tredive Personer, der søgte at skaffe sig Indgang igennem Døren. Brød den sluttelig op med sin Bajonet — ikke med en Jærnstang. Havde ikke meget Besvær med at tvinge den op, da det var en dobbelt Dør eller Fløjdør, der hverken bandt foroven eller forneden. Skrigene vedblev, indtil Døren var sprængt — hvorpaa de pludselig ophørte. Skrigene syntes at komme fra en eller flere Personer, der var meget lidende — de var tydelige og langtrukne — ikke korte og hurtige. Vidnet løb forrest op ad Trappen. Paa den første Afsats hørte han to Stemmer i lydeligt og hæftigt Skænderi — den ene var en grov og raa Stemme, den anden mere skingrende — det var en underlig Stemme. Hørte enkelte Ord af førstnævnte Stemme; det var en Franskmands. Følte sig overbevist om, at det ikke var en Kvindestemme. Kunde skelne Ordene *„sacré"* og *„diable"*. Den skingrende Stemme var en Udlændings. Var ikke vis paa, om den tilhørte et Mandfolk eller en Kvinde. Kunde ikke forstaa, hvad der blev sagt, men troede, at det var Spansk. Vidnet beskrev derpaa Værelserne og Ligenes Udseende i Overensstemmelse med, hvad vi i Gaar meddelte vore Læsere.

Henri Duval, en Nabo, Sølvsmed af Haandtering, bevidner, at han var en af de første, der trængte ind i Huset. Hans Udsagn stemmer i det hele overens med Muset's. Saa snart Gadedøren var bleven aabnet med Magt, blev den straks igen lukket for at holde den Menneskemasse borte, der hurtigt samlede sig, skønt det var saa sent paa Natten. Vidnet var af den Formening, at den skingrende Stemme tilhørte en Italiener. Kunde ikke skelne Ordene, men troede paa Grund af Betoningen, at

den talende var Italiener. Kendte Mme. L'Espanaye og hendes Datter. Havde ofte talt med dem. Var overbevist om, at den skingrende Stemme ikke tilhørte nogen af de afdøde.

Odenheimer, Restauratør. Vidnet tilbød af sig selv at afgive Erklæring. Da han ikke talte Fransk, blev han forhørt gennem en Tolk. Er født i Amsterdam. Passerede forbi Huset, da Skrigene lød. De varede i flere Minuter — rimeligvis i ti. De var langtrukne og lydelige — rædsomme og uhyggelige. Stadfæstede det foregaaende Vidnes Udsagn, paa det nær, at han er vis paa, at den skingrende Stemme tilhørte en Franskmand. Kunde ikke skelne Ordene. De fulgte hurtigt paa hverandre, var lydelige, usammenhængende og tilsyneladende udtalte baade i Frygt og i Vrede. Stemmen lød haard — ikke saa meget skingrende som haard. Kunde ikke kalde det en skingrende Stemme. Den grove Stemme sagde uophørlig: *„sacré“*, *„diable“*, og én Gang *„mon Dieu!“*

Jules Mignaud, Bankier af Firmaet Mignaud & Sønner, Rue Deloraine. Det er Mignaud senior. Mme L'Espanaye ejede ingen Formue. Havde aabnet en Konto i hans Forretning for otte Aar siden. Indskød ofte Smaasummer. Havde ikke taget noget ud indtil tredje Dagen før hendes Død, da hun i egen Person hævede 4000 Frcs. Summen blev betalt i Guld, og et Bankbud blev sendt hjem til hende med Beløbet.

Adolphe Le Bon, ansat hos Mignaud & Sønner, erklærer, at han den omtalte Dag ledsagede Mme. L'Espanaye til hendes Hjem med 4000 Frcs. i to Poser. Da Døren blev aabnet, viste Mlle L'Espanaye sig og tog den ene Pose ud af hans Haand, medens den gamle Dame skilte ham ved den anden. Han tog derpaa Afsked og gik. Saa' ingen i Gaden dengang. Det er en meget ensom Sidegade.

William Bird, Skræder, bevidner, at han var en af dem, der trængte ind i Huset. Er Englænder af Fødsel. Har opholdt sig to Aar i Paris. Var en af de første, der løb op ad Trappen. Hørte Stemmerne skændes. Den grove Stemme tilhørte en Franskmand. Kunde forstaa flere Ord, men kan

nu ikke erindre dem alle. Hørte tydelig: „*sacré*“ og „*mon Dieu*“. Der lød dengang Støj, som om flere Personer brødes — en skrabende og trampende Larm. Den skingrende Stemme var meget tydelig — tydeligere end den grove. Er overbevist om, at den ikke tilhørte en Englænder. Syntes, at den tilhørte en Tysker. Kan godt være, at det var en Kvindestemme. Forstaar ikke Tysk.

Da fire af de nævnte Vidner igen blev kaldte frem, erklærede de, at Døren til det Værelse, i hvilket Mlle. L'Espanaye's Lig fandtes, var lukket indvendig fra, da de naaede den. Alt var da stille — der hørtes ingen Suk eller Larm af nogen Art. Da Døren blev brudt op, saas ingen. Vinduerne, baade i For- og i Bagværelset, var fast lukkede indvendig fra; Døren mellem de to Værelser var lukket, men ikke laaset. Døren, der førte fra Forværelset ud i Gangen, var laaset med Nøglen paa den indvendige Side. Et lille Værelse til Gaden, paa fjerde Sal ved Enden af Gangen, var aabent med Døren paa Klem. Dette Værelse var fuldt af gamle Sengklæder, Kasser og lignende Sager. Alt blev flyttet ud derfra og omhyggeligt undersøgt. Der var ikke en Tomme i hele Huset, uden at den blev undersøgt paa det omhyggeligste. Alle Skorstenene blev undersøgte ved Hjælp af Fejere. Huset har fire Etager foruden Kvistværelserne. En Lem, der førte til Loftet, var fast tilnaglet og syntes ikke at have været aabnet i mange Aar. Tiden, som forløb fra dengang, der hørtes skændende Stemmer, og indtil Værelsets Dør blev opbrudt, blev angiven forskelligt af de forskellige Vidner. Enkelte sagde, at der forløb tre, andre fem Minuter. Det var temmelig vanskeligt at faa Døren aabnet.

Alfonso García, Bedemand, erklærer, at han bor i Rue Morgue. Er Spanier af Fødsel. Var iblandt dem, der trængte ind i Huset. Gik ikke op ad Trappen. Er ængstelig af sig og turde ikke udsætte sig for at faa sine Nerver rystede. Hørte Skænderiet. Den grove Stemme tilhørte en Franskmand. Den skingrende Stemme tilhørte en Englænder — det er han

vis paa. Forstaar ikke Engelsk, men dømmer efter Tonefaldet.

Alberto Montani, Konditor, erklærer, at han var blandt de første, der trængte ind i Huset. Hørte de omtalte Stemmer. Den grove Stemme tilhørte en Franskmand. Skelnede flere Ord. Den talende syntes at sige den anden imod. Kunde ikke forstaa den skingrende Stemme. Vedkommende talte hurtig og uregelmæssig. Formoder, det var en Russer. Stadfæster Vidnernes øvrige Udsagn. Er Italiener. Har aldrig talt med en indfødt Russer.

Flere af Vidnerne, der igen blev kaldt frem, er enige om, at alle Skorstenene paa fjerde Sal var for smalle, til at noget menneskeligt Væsen kunde komme igennem dem. Ved „Fejere" havde de ment cylinderformede Fejekoste, som Skorstensfejerne bruger dem. Der findes ingen Bagtrappe, som kunde være bleven benyttet, medens de andre løb op ad Hovedtrappen. Mlle. L'Espanaye's Legeme sad saa fast i Skorstenen, at fire af dem maatte tage fat for at faa det halet ned.

Paul Dumas, Læge, erklærer, at han blev tilkaldt ved Daggry for at syne Ligene. De laa den Gang begge to paa Madratsen i Sengen i det Værelse, hvor Mlle. L'Espanaye blev funden Den unge Dames Legeme var meget forslaaet og mishandlet. Den Omstændighed, at det var blevet tvunget op i Skorstenen, kunde tilstrækkelig forklare dette. Halsen var navnlig medtagen. Der var flere dybe Skrammer lige under Hagen tilligemed nogle blodige Steder, der øjensynlig var foraarsagede af Fingre. Ansigtsfarven var uhyggelig, og Øjnene hang ud af Hovedet. Tungen var tildels bidt itu. Der fandtes et af Blod underløbet Sted paa Underlivet som frembragt ved, at et Knæ var trykket derimod. Vidnet var af den Mening, at Mlle. L'Espanaye var bleven kvalt af en eller flere Personer. Moderens Lig var ogsaa frygtelig tilredt. Alle Knoglerne i højre Arm og Ben var brækkede. Det venstre Skinneben var i smaa Stykker, saavel som Ribbenene paa venstre Side. Hele Legemet var fuldt af Rifter og Skrammer

og blodunderløbne Pletter og Strimer. Det var ikke muligt at sige, hvorledes dette var fremkommet En tung Trækølle, en tyk Jærnstang, en Stol eller ethvert som helst andet tungt og stumpt Vaaben i en stærk Mands Haand kunde have frembragt samme Virkninger; men det var ganske utænkeligt, at den brutale Mishandling kunde skyldes en Kvinde. Da Vidnet saa Liget, var Hovedet fuldstændig skilt fra Kroppen og meget forslaaet. Halsen maa være skaaren over med et eller andet, meget skarpt Instrument — rimeligvis med en Barberkniv.

Alexandre Etienne, Kirurg, blev tilkaldt tilligemed det foregaaende Vidne for at besigtige Ligene. Stadfæstede Hr. Dumas' Vidnesbyrd.

Der fremkom intet mere af Interesse, skønt der blev afhørt flere Vidner. Hvis der virkelig foreligger et Mord, saa er der aldrig i Paris blevet begaaet et, der var saa gaadefuldt gyseligt. Politiet ved mod Sædvane intet, og hidtil er der ikke fundet det allermindste, der kunde lede paa Sporet.

Aftenudgaven af Bladet meddelte, at der endnu herskede den største Bevægelse i Kvarteret Saint-Roch, at Huset paany var blevet gennemsøgt paa det omhyggeligste, og at der var optaget et nyt Vidneforhør; men alt uden Resultat. En Efterskrift meddelte, at Adolphe Le Bon var bleven arresteret, skønt man ikke syntes at have særlig Grund til Mistanke mod ham.

Dupin syntes at tage levende Del i denne Sags videre Forløb — det sluttede jeg i det mindste af hans Maade at være paa, for han sagde ikke noget. Det var først efter Le Bon's Arrestation, at han spurgte mig, hvad jeg mente om Mordene.

Jeg indskrænkede mig til at sige det samme som hele Paris, at de var fuldkommen gaadefulde. Jeg kunde ikke indse, hvorledes man paa nogen Maade kunde komme Morderen paa Sporet.

Vi maa ikke dømme efter denne flygtige Undersøgelse af Sagen, sagde Dupin. Det parisiske Politi, der er saa udskreget

for Skarpsindighed, er simpelthen bare fiffigt, mener jeg. Der er ingen ordentlig og virkelig Methode i dets Fremgangsmaade. Politimændene svælger i en Masse Forholdsregler; men det hænder ikke saa sjældent, at de passer saa slet til den foreliggende Sag, at de minder om Jourdain, der bad om sin Slaabrok — for bedre at høre Musiken. De Resultater, de kommer til, er som oftest forbavsende; men de naas i Reglen ved ligefrem Fiffighed og Udholdenhed. Naar disse Egenskaber ikke kommer i Anvendelse, slaar Planerne fejl. Vidocq, f. Eks., regnede tit rigtig og var en udholdende Fyr; men da hans Aandsevner ikke var særlig udviklede, saa greb han ogsaa ofte fejl, netop paa Grund af den altopslugende Grundighed, hvormed han gik til Værks i sine Undersøgelser. Han kunde ikke se klart paa Sagen, fordi han holdt Genstandene for tæt til Øjnene. Et eller to Punkter kunde han maaske se rigtig tydelig; men netop derved skadede han det frie Overblik. Man kan nemlig være *for* grundig. Aarsagerne til den Slags Fejl har deres Sidestykke i den Maade, hvorpaa vi studerer Himmellegemerne. Naar man kun af og til kaster sit Blik paa en Stjærne — naar man ligesom skæver op til den, saa ser man den først rigtig klar og tydelig, saa faar man først det rette Indtryk af dens Glans, en Glans, der taber sig, efterhaanden som vi stirrende retter Blikket lige paa den. I Virkeligheden falder der jo et større Antal Straaler ind i Øjet, naar vi betragter den paa sidstnævnte Maade; men ved førstnævnte Fremgangsmaade er Iagttageren mere modtagelig for Indtryk. Ved utidig Grundighed forvirrer og besværer vi Tanken; og det kan lykkes os at faa endogsaa Venus til at forsvinde fra Firmamentet ved at stirre altfor indgaaende og direkte paa den.

Hvad disse Mord angaar, saa lad os selv anstille nøjere Betragtninger, inden vi fælder en Dom. En Undersøgelse vil more os (jeg fandt, det var en underlig Bemærkning, men sagde ingenting), og desuden har Le Bon engang gjort mig en Tjeneste, som jeg skylder ham Tak for. Vi vil gaa hen for selv at

se Huset. Jeg kender Politiinspektøren, og kan uden Vanskelighed faa den nødvendige Tilladelse dertil.

Vi opnaaede Tilladelsen og begav os straks til Rue Morgue. Det er en af de snavseste Smaagader mellem Rue Richelieu og Rue Saint-Roch. Det var sent paa Eftermiddagen, da vi naaede derhen, da Kvarteret laa langt fra, hvor vi boede. Vi fandt straks Huset; for der stod endnu mange Mennesker og stirrede med nysgerrige Blikke op mod de lukkede Skodder fra den anden Side af Gaden. Det var et almindeligt parisisk Hus med en Gadedør, med et lille Aflukke, paa hvis Glas der stod malet Ordet „Portner". Vi gik ikke ind lige straks, men gik først længere hen i Gaden, drejede om ad et Stræde, og kom helt om til Bagsiden af Bygningen, medens Dupin undersøgte Huset og hele Nabolaget med en Nøjagtighed, som jeg ikke kunde forstaa.

Idet vi vendte samme Vej tilbage, kom vi atter til Indgangen af Huset, og efter at have vist de vagthavende Betjente vor Adgangstilladelse, traadte vi ind. Vi gik op ad Trappen — ind i det Værelse, hvor Mlle. L'Espanayes Lig var blevet fundet, og hvor begge de afdøde nu laa. Som sædvanlig i slige Tilfælde var Værelset endnu i samme Tilstand som den, hvori det var blevet fundet. Jeg saa ikke andet, end hvad jeg havde læst i „*Gazette des Tribunaux*". Dupin undersøgte alt meget omhyggelig — ikke mindst de to Lig. Vi gik derpaa ind i de andre Værelser og ned i Gaarden, ledsagede af en Gendarm, der fulgte os allevegne. Det blev mørkt, inden vi var færdige med denne Undersøgelse og forlod Huset. Paa Vejen hjem gik Dupin et Øjeblik ind paa Redaktionen af et af Dagbladene.

Jeg har omtalt, at min Ven havde mange Griller, og at jeg havde vænnet mig til dem og gik af Vejen for dem. Indtil næste Dags Middag omtalte han ikke Mordet med et eneste Ord. Da spurgte han mig pludselig, om jeg havde lagt Mærke til noget særligt i Forbindelse med denne rædselsfulde Begivenhed.

Han betonede Ordet „særligt" paa en saa ejendommelig Maade, at jeg uvilkaarlig kom til at gyse uden at vide hvorfor.

— Nej, intet særligt, svarede jeg, ikke andet, end hvad vi har læst i Bladet.

— Jeg er bange for, at „Gazetten" dog ikke er trængt dybt nok ind i alle Sagens usædvanlige Rædsler. Men tænk blot ikke mere paa disse ligegyldige Bladartikler. Det forekommer mig, som om man anser denne frygtelige Gaade for uopløselig, netop fordi den er saa let at gætte — jeg mener, fordi den er saa usædvanlig gyselig. Politiet staar raadløst paa Grund af den tilsyneladende Mangel paa Motiver — ikke til selve Mordet — men til dets gruopvækkende Enkeltheder. Det forvirrer dem ogsaa, at de skændende Stemmer, som man hørte ovenpaa, ikke kan bringes i Samklang med det Faktum, at der absolut intet fandtes i Værelserne uden Mademoiselle L'Espanaye's Lig, og at det ikke var muligt for nogen at slippe bort, uden at de, der trængte ind i Huset, maatte have set dem. Den vilde Uorden i Værelset, Liget, der var klemt op i Skorstenen med Hovedet nedad, den skrækkelige Maade, hvorpaa den gamle Dames Legeme var lemlæstet, alle disse Omstændigheder i Forening med dem, jeg nylig har omtalt, og andre, som jeg ikke behøver at nævne, har været tilstrækkelige til fuldstændig at lamme Opdagernes ofte omtalte Skarpsindighed. De har begaaet den store, men almindelige Fejl at forveksle det usædvanlige med det indviklede. Men det er netop ved saadanne Afvigelser fra det almindelige, at Forstanden burde bringes i Anvendelse. I Undersøgelser af den Art, som vi nu beskæftiger os med, burde der ikke saa meget spørges, „hvad er der sket", som „hvad er der her sket, som aldrig er sket før". I Virkeligheden vil jeg komme, eller rettere er jeg kommen til at løse dette Mysterium ved ganske ligefremme Fornuftslutninger, udfra at Politiet synes at finde det ganske uforklarligt og gaadefuldt.

Jeg stirrede paa Taleren i stum Forbavselse.

— Jeg venter nu, vedblev han, idet han saa hen imod Døren

i vort Værelse, en Person, der, skønt han maaske ikke selv er Gerningsmanden, dog paa en eller anden Maade maa have været indviklet i disse Mord. Hvad den uhyggeligste Side af denne Forbrydelse angaar, saa er han rimeligvis uskyldig. Jeg haaber, jeg har Ret i denne Formodning, ti paa den bygger jeg min Forventning om at kunne løse hele Gaaden. Jeg venter ham hvert Øjeblik her i dette Værelse. Det er muligt, at han ikke kommer, men det er rimeligt, at han gør det. Kommer han, er det nødvendigt, at vi beholder ham; her er Pistoler, og vi forstaar jo begge at bruge dem, naar Omstændighederne kræver det.

Jeg tog Pistolerne uden rigtig at vide, hvad jeg gjorde, eller tro, hvad jeg hørte, medens Dupin vedblev, som om han talte med sig selv. Jeg har tidligere talt om hans forunderlige Væsen ved saadanne Lejligheder. Han henvendte Ordet til mig, men hans Stemme havde, uden at være skrigende, en Klang, som om han talte til en, der var langt borte. Hans udtryksløse Blik var fæstet stift paa Væggen.

— De skændende Stemmer, sagde han, der hørtes ovenpaa, var ikke Kvindernes; det fremgaar klart af de afgivne Vidnesbyrd. Dette Faktum kuldkaster enhver Mistanke om, at den gamle Dame først skulde have myrdet Datteren og derefter begaaet Selvmord. Jeg omtaler kun dette Punkt for at gaa methodisk til Værks, thi Mme. L'Espanaye vilde umulig have haft Kræfter til selv at presse Datterens Lig op i Skorstenen paa den Maade, det blev fundet. Desuden maa Beskaffenheden af de Saar, som fandtes paa hende selv, fjærne enhver Tanke om, at hun har aflivet sig. Mordene maa altsaa være begaaet af Tredjemand, og det forklarer de skændende Stemmer. Lad mig nu komme tilbage — ikke til hele det afgivne Vidnesbyrd om disse Stemmer — men til, hvad der var ejendommeligt for dette Vidnesbyrd. Var der noget særligt, der slog Dem derved?

Jeg bemærkede, at, medens alle Vidnerne var enige om at formode, at den grove Stemme tilhørte en Franskmand, var alle

meget uenige angaaende den skingrende eller, som en havde udtrykt sig, den skærende Stemme.

— Ja, det var selve Vidnesbyrdet, sagde Dupin, men det var ikke det ejendommelige ved det. De har altsaa ikke bemærket noget bestemt. Og dog var der noget at bemærke. Vidnerne var alle enige i deres Udtalelser om den grove Stemme, som De nylig sagde. Hvad den skingrende Stemme angaar, saa er det ejendommelige ikke, at deres Forklaring i al Almindelighed var forskellig, men at Italieneren, Englænderen, Spanieren, Hollænderen og Franskmanden, der skulde beskrive den, hver for sig erklærede, at den tilhørte en Udlænding. Hver især er vis paa, at det ikke var en Landsmands Stemme, hver især sammenligner den med et Individs, der taler en anden Nations Sprog end det, hvormed Vedkommende er fortrolig. Franskmanden formoder, at det er en Spaniers Stemme, og tror, han kunde have opfattet nogle Ord, dersom han havde kunnet tale Spansk. Hollænderen holder paa, at det har været en Franskmands; men vi ser af Referatet, at, da dette Vidne ikke forstod Fransk, maatte han afhøres ved Tolk. Englænderen tror, det var en Tysker, men forstaar ikke Tysk. Spanieren er vis paa, at det var en Englænder, men dømmer alene efter Betoningen, da han intet Kendskab har til Engelsk. Italieneren antager, at det var en Russers Stemme; men han har aldrig talt med en indfødt Russer. Den anden Franskmands Udsagn afviger desuden fra den førstes; han er overbevist om, at det var en Italiener, der talte, men da han ikke er fortrolig med dette Sprog, saa dømmer han, ligesom Spanieren, efter Betoningen. Hvor forunderlig maa den Stemme ikke have været, om hvilken der er givet *saadanne* Vidnesbyrd, og som Repræsentanterne for de fleste af Europas Sprog ikke har kunnet finde noget beslægtet i! De kan indvende, at Stemmen kan have tilhørt en Mand fra Asien eller Afrika. Der er nu ikke mange fra disse to Lande i Paris; men uden at benægte Paastanden vil jeg blot henlede Deres Opmærksomhed paa tre Punkter. Stemmen er af et Vidne bleven betegnet som skærende, snarere end skri-

gende. To andre har fremstillet den som hurtig og uregelmæssig; og intet af Vidnerne har hørt bestemte Ord eller Lyde, der kunde ligne Ord.

— Jeg ved ikke, vedblev Dupin, hvad Indtryk mine Betragtninger har gjort paa Dem; men jeg tøver ikke med at sige, at man fra den Del af Vidnesbyrdet — Vidnesbyrdet angaaende den grove og den skingrende Stemme — kan drage berettigede Slutninger, som i sig selv indeholder en Mistanke, der giver et Fingerpeg til yderligere Undersøgelse af denne Sag. Jeg sagde „berettigede Slutninger", men jeg har dog ikke derved fuldkommen udtrykt min Mening; jeg mener, at disse Slutninger i Grunden er de eneste rigtige, og at den omtalte Mistanke uundgaaelig maa blive Resultatet af dem. Hvad denne Mistanke gaar ud paa, vil jeg imidlertid endnu ikke sige. Jeg vil blot bede Dem erindre, at den foranledigede mig til at gaa frem paa en ganske bestemt Maade ved Undersøgelsen.

— Lad os nu i Aanden besøge dette Værelse. Hvad er det, som vi først bør søge at udfinde her? Maaden, hvorpaa Morderne er komne bort. Det er vel unødvendigt at bemærke, at ingen af os tror paa overnaturlige Begivenheder. Mme. og Mlle L'Espanaye er ikke blevne dræbte af Aander; Gerningsmændene var af Kød og Blod og er undslupne paa naturlig Maade. Men hvorledes? Heldigvis er der kun én Maade at betragte dette Punkt paa, og denne Maade maa lede til et endeligt Resultat. Lad os ét for ét undersøge de mulige Midler, ved hvilke de paagældende kan være undslupne. Det er klart, at Morderne var i det Værelse, hvor Mlle. L'Espanaye blev funden — eller i det mindste i det tilstødende — dengang Vidnerne løb op ad Trappen. Vi har altsaa kun at gøre med disse to Værelser. Opdagerne har paa det nøjagtigste undersøgt Gulvene, Lofterne og Væggene. Det er ikke tænkeligt, at nogen *hemmelig* Udgang har kunnet undslippe deres Opmærksomhed. Men da jeg ikke stolede paa *deres* Øjne, saa har jeg undersøgt alt med mine egne. Der *var* virkelig ingen hemmelig Udgang; de to Døre, der fra Værelserne førte ud til Gangen,

var omhyggelig laasede indvendig fra. Lad os rette vor Opmærksomhed mod Skorstenene. Skønt disse var af almindelig Vidde indtil en Højde af otte à ti Fod over Ildstedet, saa er de længere oppe saa smalle, at ikke engang en stor Kat kan slippe ud af dem. Umuligheden af at slippe bort ad disse Veje er altsaa bevist, og vi har saaledes kun Vinduerne tilbage. Gennem dem paa Façaden kunde ingen komme uden at blive set af Mængden nede paa Gaden; Morderne *maa* altsaa være slupne bort gennem Vinduerne til Gaarden. Da vi nu er komne til den Slutning, saa kan vi dog ikke godt afvise den, fordi den straks synes umulig. Vi har da tilbage at bevise, at denne tilsyneladende „Umulighed" dog ikke er til Stede.

— Der er to Vinduer i Værelset; foran det ene af dem staar der ingen Møbler, og det er let tilgængeligt. Den nederste Del af det andet er derimod skjult af et stort Sengested, der staar tæt op ad det. Det første fandtes omhyggelig lukket indvendig fra. Selv med den største Anstrængelse var det umuligt at faa det op. Der var boret et stort Hul i Karmens venstre Side, og deri sad der et langt Søm næsten lige til Hovedet. Ved at undersøge det andet Vindue fandtes et lignende Søm anbragt paa samme Maade, og et kraftigt Forsøg paa at skyde det op mislykkedes ganske. Politiet var nu aldeles paa det rene med, at en Undvigelse ad den Vej var umulig, og det at tage Sømmene ud og aabne Vinduerne blev derfor anset for ganske overflødigt og ørkesløst.

— Min egen Undersøgelse var lidt mere omhyggelig, og den var det af den Grund, jeg nylig har anført — nemlig fordi jeg vidste, at Tilstedeværesen af alle tilsyneladende Umuligheder her *maatte* kunne modbevises.

— Jeg blev bragt til at tænke saaledes ved at slutte ud fra Resultatet. Morderne kunde jo nemlig kun være undkomne gennem et af disse Vinduer. Men hvis det forholdt sig saaledes, saa kunde de ikke have lukket Vinduerne indvendigt fra paa den anførte Maade, saaledes som man havde fundet dem; — det var denne Omstændighed, der standsede Politiets

Undersøgelser, hvad dette Punkt angik. Vinduerne maa altsaa have kunnet lukke sig selv. Det kunde ikke nytte at benægte det. Jeg gik hen til det Vindue, hvor der ingen Møbler var, trak med nogen Vanskelighed Sømmet ud og forsøgte at skyde Vinduet op. Det trodsede, som jeg havde ventet, alle mine Anstrængelser. Der maatte altsaa eksistere en hemmelig Fjeder, og dette overbeviste mig om, at min Tanke maatte være korrekt, hvor uforklarlig jeg end fandt Sømmenes Anbringelse. En omhyggelig Undersøgelse bragte snart den skjulte Fjeder for Dagen. Jeg trykkede paa den, og tilfreds med min Opdagelse undlod jeg at skyde Vinduet op.

— Jeg satte nu atter Sømmet ind paa sin Plads og overvejede Sagen grundigt. En Person kunde være gaaet ud af dette Vindue og kunde have lukket det ved Hjælp af Fjederen, men Sømmet kunde han umulig have sat i igen. Den Slutning var klar og vanskeliggjorde atter mine Undersøgelser. Morderne *maatte* altsaa være undslupne gennem det andet Vindue. Naar man nu gik ud fra den rimelige Slutning, at Fjederen paa de to Vinduer var af samme Beskaffenhed, saa *maatte* der være en Forskel paa Sømmene eller i det mindste paa den Maade, hvorpaa de var anbragte. Idet jeg stod op paa Sengen, undersøgte jeg nu paa det omhyggeligste det andet Vindue. Ved at lade min Haand passere ned mellem Sengen og Vinduet fandt jeg snart Fjederen og trykkede paa den. Den var, som jeg formodede, af samme Beskaffenhed som den foregaaende, og Sømmet var tilsyneladende befæstet paa samme Maade som det andet Søm, det vil sige: banket ind lige til Hovedet.

— Nu tror De maaske, jeg lod mig vildlede, men De tager fejl. Jeg havde, for at bruge et Jagtudtryk, ikke et eneste Øjeblik tabt Færten. Der manglede ikke et eneste Led i Kæden. Jeg havde forfulgt Hemmeligheden til dens endelige Udløb, og det var netop *Sømmet*. Det havde, siger jeg, i enhver Henseende samme Udseende som det, der var anbragt i det andet Vindue, men den Omstændighed var her absolut betydnings-

løs (skønt den under andre Forhold kunde have været afgørende). Der *maatte* være noget mærkeligt ved dette Søm, sagde jeg til mig selv. Jeg rørte ved det, og jeg beholdt Hovedet tilligemed en kvart Tomme af Sømmet i Haanden. Resten sad dér, hvor Sømmet var brækket af. Bruddet var gammelt (Enderne var allerede rustne) og var rimeligvis frembragt ved et Slag med en Hammer, der tildels havde trykket Sømmet ind i den nederste Del af Vinduets Ramme. Jeg satte atter Sømhovedet ind paa det Sted, hvor jeg havde taget det, og enhver vilde tro, at det hørte til et helt Søm. Idet jeg trykkede paa Fjederen, skød jeg sagte Vinduet et Par Tommer op, og Sømhovedet fulgte med. Jeg lod Vinduet glide ned, og nu saa det atter ud, som om der sad et helt Søm.

Gaaden var nu for saavidt løst, Morderne var undslupne gennem det Vindue, hvor Sengen stod. Af sig selv var Vinduet saa faldet ned (eller det var maaske bleven lukket med Vilje) Fjederen havde holdt paa det, og denne Fjederens Modstand var af Politiet fejlagtigt bleven antaget for at skyldes Sømmet, og enhver videre Udersøgelse i den Anledning var derfor bleven opgiven.

Det næste Spørgsmaal angik de Midler, hvorved Nedstigningen var foregaaet. Hvad det angaar, havde jeg set tilstrækkelig, da jeg sammen med Dem gik omkring Bygningen. Omtrent $5\frac{1}{2}$ Fod fra det omtalte Vindue løber der en Lynafleder. Fra denne Metaltraad vilde det have været umuligt for nogen at naa selve Vinduet, end sige at komme ind igennem det. Jeg lagde imidlertid Mærke til, at Skodderne foran Vinduerne paa fjerde Sal var af en ejendommelig Slags. I Paris bruges de sjældnere nu til Dags, men man kan ofte se dem paa gamle Bygninger i Lyon og Bordeaux. De har samme Form som en almindelig Dør (en enkelt, ikke en Dobbeltdør), dog med den Forskel, at deres nederste Del bestaar af Tremmer, saaledes at de afgiver et udmærket Hold for Hænderne. De omtalte Skodder er godt og vel $3\frac{1}{2}$ Fod brede. Da vi saa dem fra Husets Bagside, var de begge omtrent halvt aabne — det vil

sige, de dannede en ret Vinkel med Muren. Det er rimeligt, at Opdagerne ligesom jeg har undersøgt Bygningens Bagside; men dersom de har gjort det, saa maa de have set Skodderne saaledes, at de ikke ret har kunnet faa Øje for deres virkelige Bredde. I det hele taget vilde de, der engang var komne til det Resultat, at der ikke kunde være Tale om Flugt ad den Kant, ganske naturligt kun have skænket disse Skodder meget ringe Opmærksomhed. Det gik imidlertid op for mig, at naar Skodden foran Vinduet ved Sengen blev drejet helt tilbage mod Væggen, saa vilde der kun være en Afstand af to Fod mellem den og den før omtalte Lynafleder, og Vedkommende kunde altsaa ved ualmindelig Smidighed og Dristighed fra Lynaflederen komme ind igennem Vinduet. Vi formoder, at Skodden har været helt aaben og Afstanden altsaa kun 2½ Fod, saa at Røveren fra Lynaflederen maa have kunnet faa fast Hold i Tremmerne. Naar han derpaa har opgivet sit Fodfæste og stemt Fødderne fast imod Muren, kan han med et dristigt Spring have slaaet Skodden i og, dersom Vinduet har været aabent, kan han være sprungen lige ind i Stuen.

Jeg beder Dem at lægge særlig Mærke til, at en høj Grad af Smidighed var nødvendig for med Held at udføre en saa farefuld Gærning. Det er min Hensigt for det første at bevise Dem, at det kan lade sig gøre, og for det andet ønsker jeg navnlig at gøre Dem klart, hvilken *overordentlig*, næsten overnaturlig Behændighed der var nødvendig for at udføre det Spring, jeg har beskrevet.

De vil uden Tvivl bemærke, at for „at bevise min Sag", som Juristerne siger, burde jeg snarere undervurdere end netop fremhæve den fornødne Behændighed. Det kan være meget rigtigt i Retspraksis, men passer ikke, naar Talen er om ligefremme Fornuftslutninger. Hvad jeg gaar ud paa, er kun at faa Sandheden frem. Jeg vil henlede Deres Opmærksomhed paa det Resultat, De maa komme til ved at sammenholde den *usædvanlige* Behændighed, jeg nylig talte om, med den meget *ejendommelige* skingrende (eller skærende) og uartikulerede

Stemme, om hvis Nationalitet ikke engang to Personer var enige, og som det ikke var lykkedes nogen at opfange et forstaaeligt Ord af.

Ved disse Ord fløj der en dunkel Anelse om, hvad Dupin mente, igennem min Hjærne. Jeg var lige paa Nippet til at forstaa alt, uden at det dog stod klart for mig, saaledes som Folk undertiden kan være lige ved at erindre noget, uden at det dog lykkes dem at faa det frem i Tanken. Min Ven vedblev:

— De vil se, at jeg har flyttet Spørgsmaalet fra den Maade, hvorpaa Morderne kunde *undkomme*, til den, paa hvilken de er *komne ind*. Det var min Hensigt at bevise, at man i begge Tilfælde maa have baaret sig ad paa samme Vis. Lad os nu vende tilbage til det Indre af Værelset. Lad os se, hvorledes det saa ud. Man har sagt, at Kommodens Skuffer var blevne plyndrede, skønt der endnu fandtes forskellige Klædningsstykker i dem. Det er ligefrem latterligt at tro det. Det er slet og ret en Formodning — en latterlig Formodning — og intet andet. Hvorledes kan vi vide, at de Ting, der blev fundne i Skufferne, ikke var alle dem, som Skufferne overhovedet har indeholdt? Mme. L'Espanaye og hendes Datter førte et overordentlig tilbagetrukkent Liv — saa ingen — gik sjældent ud — og havde ikke for mange Klædningsstykker. De, der fandtes, var fuldt saa gode som dem, Damerne vidstes at eje . . . . . Dersom en Tyv havde taget nogle, hvorfor tog han saa ikke alle — hvorfor tog han ikke alt, hvad der var? Med et Ord, hvorfor skulde han have ladet 4000 Francs i Guld ligge for at besvære sig selv med en Pakke Linned? Guldet fandtes der. Næsten hele den Sum, som Mignaud, Bankieren, har omtalt, fandtes i Posen paa Gulvet. Jeg beder Dem derfor slet ikke mere at tænke paa de taagede Fantasier, der har svirret i Opdagernes Hjærner, angaaende Betydningen af den Vidneforklaring, ved hvilken der fremkom Bevis for, at Pengene var blevne leverede i Huset. Tilfældige Sammentræf af Omstændigheder, der er ti Gange mærkværdigere end den omtalte (at Penge er bleven afleverede

og at Vedkommende, der har modtaget dem, myrdes tre Dage efter) hænder hvert Øjeblik, uden at de tildrager sig særlig Opmærksomhed. Saadanne Sammentræf er i Reglen kun store klodsede Forhindringer, der stiller sig i Vejen for den Klasse Tænkere, der er opdragne til intet at vide om Sandsynlighedernes Theori, den Theori, der har vist sig at være saa overordentlig vigtig for de højeste Maal for menneskelig Undersøgelse. Hvad nærværende Sag angaar, saa burde Guldets Forsvinden i Forbindelse med dets Aflevering tre Dage før Mordene have været anset for noget mere end et tilfældigt Sammentræf. Det vilde have antydet en Bevæggrund. Men under de virkelig foreliggende Forhold kan vi, dersom vi antager, at Guld har været Bevæggrunden til Ugærningen, paa ingen Maade antage, at Gærningsmanden har været en saa vankelmodig Idiot, at han har opgivet Guldet og derved hele Motivet til Forbrydelsen.

Idet De nu holder fast ved de Punkter, paa hvilke jeg har henledt Deres Opmærksomhed — den forunderlige Stemme, den usædvanlige Behændighed, der har maattet til, og den forbavsende Mangel paa en Bevæggrund til to saa gruopvækkende Mord som disse — lad os saa kaste et Blik paa selve Mordene. Vi finder en Kvinde kvalt med et Par ualmindelig stærke Hænder og presset op i en Skorsten med Hovedet nedad. Almindelige Mordere gaar ikke saaledes til Værks. Og allermindst behandler de den aflivede saaledes bagefter. De vil indrømme, at der er noget ualmindelig raat i den Omstændighed, at Liget blev fundet klemt op i Skorstenen, noget, der slet ikke stemmer overens med den Forestilling, vi har om menneskelige Handlinger, selv naar vi antager, at de, der udfører dem, staar paa det allerlaveste Trin. Tænk Dem tillige, hvilken umaadelig Kraft der maa have været anvendt for at klemme Liget saa fast *op* gennem en saadan Aabning, at flere Mennesker ved forenede Kræfter næppe formaaede at hale det *ned* igen.

Læg nu Mærke til andre Omstændigheder, der beviser den ualmindelige Styrke, som her er bragt i Anvendelse. Paa Ildstedet fandtes der tykke Totter — meget tykke Totter graat

Menneskehaar. De var blevne trukne ud med Rod. De ved, hvilken Kraft der skal til for paa en Gang at trække en 20 eller 30 Haar ud. De saa ligesom jeg Totterne, jeg taler om. Deres Rødder — det var væmmeligt at se — var sammenfiltrede med Kødstumper fra Hovedbunden — et uomstødeligt Bevis paa den uhyre Kraft, der maa være bleven anvendt for at trække maaske mange Tusinde Haar ud paa én Gang. Den gamle Dames Strube var ikke alene skaaren over, men Hovedet var fuldstændig skilt fra Kroppen; Vaabnet, der var brugt dertil, var en almindelig Barberkniv. Jeg beder Dem ogsaa lægge Mærke til den brutale Vildskab, der karakteriserer Ugærningen. Jeg vil ikke tale om Saarene paa Mme. L'Espanaye's Legeme. Dr. Dumas og hans værdige Kollega Etienne udtalte som deres Mening, at disse Saar maa være frembragte ved et eller andet stumpt Vaaben. Det er klart, at det stumpe Vaaben ikke er andet end Stenbrolægningen i Gaarden, som Offeret er faldet ned i fra Vinduet ved Sengen. Formodningen herom, der dog er saa ligefrem, undgik imidlertid Politiets Opmærksomhed af samme Grund, som Skoddernes Bredde undgik dem, nemlig paa Grund af Sømmene, idet enhver Tanke om, at Vinduerne havde været aabnede, var som udelukket.

Naar De nu lægger alt dette sammen: Uordenen i Værelset, den forbavsende Behændighed, den overmenneskelige Styrke, den brutale Vildskab, dette Slagteri uden Bevæggrund, det næsten groteske, absolut umenneskelige i Rædslerne, den ejendommelige Stemme, som Folk af de forskelligste Nationer ikke kunde blive fortrolige med, som var blottet for alle tydelige og forstaaelige Ord, hvilket Resultat er De saa kommen til, hvad Indtryk har min Fremstilling saa gjort paa Deres Tanke?

Jeg følte en Gysen, da Dupin gjorde mig dette Spørgsmaal.

— Kun en Vanvittig kan have udført denne Daad, sagde jeg, en Afsindig fra et eller andet nærliggende Galehus.

— Paa en Maade er Deres Idé ikke blottet for Sandsynlighed, svarede han, men gale Folks Stemmer, selv naar de har deres vildeste Raserianfald, kan ikke sammenlignes med den

forunderlige Stemme, der blev hørt paa Trappen. Gale Folk hører dog i hvert Fald til en eller anden Nation, og ihvorvel det, de siger, kan være blottet for Mening, er man dog altid i Stand til at forstaa de enkelte Ord. Desuden ser en gal Mands Haar ikke ud som det, jeg nu holder i Haanden. Det lykkedes mig at trække det ud af Mme. L'Espanaye's krampagtigt sammenpressede Fingre. Sig mig Deres Mening om disse Haar.

— Dupin! sagde jeg, aldeles rystet, dette Haar er af en ejendommelig Slags, det er ikke Menneskehaar.

— Det har jeg heller ikke paastaaet, at det var, sagde han; men før vi fortsætter vore Betragtninger, hvad dette Punkt angaar, beder jeg Dem betragte den lille Skitse, jeg har kradset ned paa dette Stykke Papir. Det er en Illustration til en Del af det afgivne Vidnesbyrd, til de blaa Pletter og Mærker af Negle paa Mme. L'Espanaye's Strube, til de med Blod underløbne Steder og Mærker af Fingre, som Lægerne Dumas og Etienne taler om.

— De vil lægge Mærke til, vedblev min Ven, idet han bredte Papiret ud paa Bordet foran os, at Tegningen giver Indtrykket af et rigtigt fast Hold. Der er ikke Tale om nogen Famlen, hver Finger har holdt fast paa det Sted, hvor den først er bleven anbragt, rimeligvis lige til Offerets Død. Forsøg nu samtidig at anbringe alle Deres Fingre paa de angivne Steder.

Jeg forsøgte derpaa, men det vilde ikke lykkes mig.

— Vi bærer os nu ikke helt rigtig ad, naar vi vil til Bunds i Sagen, vedblev han. Papiret ligger paa en lige Overflade, men den menneskelige Hals er cylinderformet. Her er en Træklods, der omtrent har samme Form og Tykkelse som en Hals. Læg Tegningen om den, og prøv saa igen.

Jeg gjorde, som han sagde, men Vanskeligheden blev endnu større end før.

— Det har ingen menneskelig Haand gjort, sagde jeg.

— Læs nu dette Stykke af Cuvier, sagde Dupin.

Det var en nøjagtig Beskrivelse af den brungule Orang-

utang fra de ostindiske Øer. Dens frygtelige Størrelse, dens uhyre Styrke og Behændighed, dens Vildskab og dens Evner til at efterabe Mennesker er noget, vi alle kender. Jeg forstod paa engang alle Mordets Rædsler.

— Beskrivelsen af dette Dyrs Fingre, sagde jeg efter at have endt Læsningen af det omtalte Stykke, stemmer nøjagtig overens med Tegningen. Det er mig klart, at intet Dyr uden en Orangutang af den omtalte Slags kan have frembragt de Mærker, som De her har tegnet. Denne Tot gulbrune Haar svarer ogsaa til dem, der findes paa Cuvier's Dyr. Men jeg kan endnu ikke forstaa de nærmere Omstændigheder ved denne frygtelige Begivenhed. Desuden blev der jo hørt to Stemmer, hvoraf den ene utvivlsomt tilhørte en Franskmand.

— De har Ret, og De vil tillige erindre et Udtryk, som alle Vidnerne var enige om at tillægge denne Stemme — dette Udtryk var: *mon Dieu*. Det ene af Vidnerne (Montani, Konditoren) har forklaret det som et Udtryk for Vrede og Forskrækkelse. Paa disse to Ord har jeg derfor væsentlig bygget mit Haab om en fuldkommen Løsning af Gaaden; der maa være en Franskmand, der ved Besked med Mordet. Det er muligt — ja, det er mere end rimeligt — at han er aldeles uskyldig i hele denne blodige Gærning. Orangutangen kan være løben fra ham, han kan have forfulgt dens Spor til Værelset, men under de særegne Omstændigheder, der paafulgte, vilde det have været ham umuligt at fange den igen. Hvis saa er, er den altsaa paa fri Fod endnu. Jeg vil ikke fortsætte disse Gisninger — og jeg har ingen Ret til at kalde dem andet — da de uklare Slutninger, paa hvilke de er baserede, næppe er tilstrækkelig dybtgaaende til at tilfredsstille mig selv, og jeg derfor saa meget mindre kan haabe at gøre dem begribelige for andre. Lad os altsaa kalde dem Gisninger og tale om dem som saadanne. Dersom den omtalte Franskmand, som jeg formoder, virkelig er uskyldig i Mordene, saa vil dette Avertissement, som jeg i Aftes paa Vejen hjem indleverede paa „*Le Monde*"s Kontor (et Blad, der særlig interesserer sig for Han-

del og Søfart, og som læses meget af Søfolk) bevirke, at han aflægger os et Besøg.

Han gav mig en Avis, og jeg læste følgende:

En stor brungul Orangutang

er den . . . dennes (Morgenen, paa hvilket Mordet var blevet begaaet) bleven fangen i Boulogneskoven. Ejeren(der vides at være en Matros paa et maltesisk Skib) kan faa Dyret igen, naar han paa fyldestgørende Maade beviser sin Ejendomsret og betaler de faa Omkostninger, der er paaløbne ved at fange og holde det. Man henvende sig Nr. — Rue Faubourg Saint-Germain, 3die Sal.

— Hvordan er det muligt, udbrød jeg, at De kan vide, at Ejeren er Matros paa et maltesisk Skib?

— Jeg ved det ikke, sagde Dupin. Jeg er ikke *vis* paa det, men her er imidlertid et lille Stykke Baand, der at dømme efter dets Form og fedtede Udseende øjensynlig har været anvendt til at binde om Haaret i en af disse Piske, som Sømænd holder saa meget af at gaa med. Desuden er Knuden af den Slags, som faa andre end Sømænd kan binde, og som Malteserne særlig anvender. Jeg fandt Baandet ved Foden af Lynaflederen. Det kunde ikke have tilhørt nogen af de afdøde. Dersom det nu skulde vise sig, at jeg har taget fejl i min Formodning om, at Franskmanden var en Matros paa et maltesisk Skib, saa er der ingen Ulykke sket i, at jeg har sagt det, der staar i Avertissementet. Har jeg taget fejl, vil han simpelthen antage, at en eller anden tilfældig Omstændighed, som han ikke vil gøre sig den Ulejlighed nærmere at undersøge, har foranlediget min Vildfarelse. Men har jeg Ret, er de omtalte Ord i Avertissementet af stor Vigtighed. Da Franskmanden er vidende om Mordet — skønt i Grunden uskyldig deri — vil han naturligvis tøve noget med at svare paa Avertissementet — med at forlange Orangutangen. Han vil sige til sig selv: jeg er uskyldig, jeg er fattig, min Orangutang er meget værd

for mig, for et Menneske i min Stilling repræsenterer den en lille Formue, hvorfor skulde jeg miste den paa Grund af en dum Tanke om Fare? Her kan jeg lige gaa hen og tage den. Den er bleven fanget i Boulogneskoven langt fra det Sted, hvor Mordet blev begaaet. Der er ingen, der falder paa, at et umælende Dyr skulde have udført det; Politiet har givet fortabt, det har ikke det mindste Spor. Og selv om det ogsaa skulde have Mistanke til Dyret, saa vil det være umuligt at bevise mit Kendskab til Mordet eller at tiltale mig som skyldig paa Grund af dette Kendskab. Fremfor alt er jeg *kendt;* den averterende betegner mig som Dyrets Ejer. Jeg er ikke rigtig vis paa, hvor meget han ved. Skulde jeg lade være med at forlange en saa værdifuld Ejendom tilbage, og som man oven i Købet ved er min? Det vil kun lede Mistanken hen paa Dyret. Jeg kan ikke staa mig ved, at Opmærksomheden bliver henledet paa mig eller Dyret. Jeg vil henvende mig paa det omtalte Sted, faa Orangutangen og holde den skjult, indtil Sagen er dreven over.

I dette Øjeblik hørte vi Trin paa Trappen.

— Vær parat med Pistolerne, sagde Dupin, men De maa hverken vise dem eller bruge dem, før jeg giver Tegn dertil.

Gadedøren stod aaben, og den besøgende var kommen ind uden at ringe. Han var gaaet et Stykke op ad Trappen, men syntes nu at tøve. Pludselig hørte vi ham gaa ned igen. Dupin løb hurtig til Døren, da vi hørte Vedkommende komme op igen. Anden Gang vendte han ikke om, men gik rask op ad Trappen og bankede paa Døren til vort Værelse.

— Kom ind, sagde Dupin venlig.

En Mand traadte ind. Han var øjensynlig Matros — en høj, svær, kraftig bygget Person med et vist forvovent og langtfra uindtagende Udtryk. Han var meget solbrændt og havde stort Skæg. Han havde en tyk Egetræs Stok med sig, men syntes ellers ubevæbnet. Han bukkede kejtet og sagde: „God Aften" paa et Fransk, der vel havde en Accent, der mindede

om Neufchâtel, men som dog tilstrækkelig antydede hans parisiske Oprindelse.

— Vær saa god at tage Plads, sagde Dupin. Jeg formoder, De er kommen i Anledning af Orangutangen. Jeg misunder Dem næsten Fyren, det er et dejligt og uden Tvivl meget værdifuldt Dyr. Hvor gammel kan han vel være?

Matrosen drog et dybt Suk som en Mand, der er bleven lettet for en tung Byrde, og sagde derpaa ganske rolig:

— Det kan jeg saamænd ikke sige — han er vist ikke mere end 4 eller 5 Aar gammel. Er han her?

— Nej, vi havde ingen Plads til ham. Fyren er henne i en Stald, lige tæt herved i Rue Dubourg. De kan faa ham imorgen tidlig. De er naturligvis i Stand til at bevise Deres Ejendomsret?

— Ja, vel er jeg det.

— Det vil gøre mig ondt at skilles ved ham.

— Jeg mener naturligvis ikke, De skal have haft al den Ulejlighed for ingenting, bemærkede Manden. Det kunde jeg ikke vente. Jeg er villig til at betale en Ducør for Dyrets Tilvejebringelse, det vil sige, en rimelig Ducør.

— Godt, det er i sin Orden, sagde min Ven. Lad mig se! hvad skal jeg forlange? Jo, nu skal jeg sige Dem det. Min Belønning skal være den: De skal give mig al den Underretning, De er i Stand til, om Mordene i Rue Morgue.

Dupin sagde de sidste Ord meget sagte og meget rolig. Ligesaa rolig gik han hen til Døren, laasede den og puttede Nøglen i Lommen. Derpaa trak han en Pistol frem fra Brystet og lagde den stille paa Bordet.

Matrosens Ansigt blussede, som om han skulde kvæles. Han sprang op fra Stolen og greb sin Stok, men i næste Øjeblik faldt han skælvende og dødbleg tilbage i Stolen. Han sagde ikke et Ord. Jeg beklagede ham af mit ganske Hjærte.

— Min Ven, sagde Dupin venlig, De er bleven forskrækket uden Grund. Vi har intet ondt i Sinde. Jeg giver Dem mit Ord som Gentleman og Franskmand paa, at vi ikke har i Sinde

at gøre Dem Fortræd. Jeg ved fuldkommen godt, at De er uskyldig i de skrækkelige Begivenheder i Rue Morgue. Men det kan ikke nytte at nægte, at De paa en Maade er indviklet i dem. Af, hvad jeg allerede har sagt, vil De vide, at jeg har Midler til at faa Underretning om det hele — Midler, som De aldrig har drømt om. Ser De, Sagen stiller sig saaledes. De har ikke gjort noget, der stempler Dem som skyldig. De har ikke engang gjort Dem skyldig i Tyveri, skønt De med Lethed kunde have begaaet et saadant. De har intet at skjule; De har ingen Grund dertil. Paa den anden Side er De absolut forpligtet til ved Deres Ære at sige alt, hvad De ved. I dette Øjeblik sidder en uskyldig Mand i Fængsel, anklaget for den Forbrydelse, hvis Gærningsmand De kender.

Matrosen havde for en stor Del genvundet sin Aandsnærværelse, medens Dupin udtalte disse Ord, men hans forrige dristige Holdning var borte.

— Saa sandt hjælpe mig Gud, sagde han efter en lang Pavse, jeg skal fortælle alt, hvad jeg ved om denne Sag; — men jeg venter ikke, at De vil tro det halve af, hvad jeg siger; jeg maatte være gal, hvis jeg troede det. Og dog *er* jeg uskyldig og vil fortælle Dem alt, selv om jeg skulde dø for det.

Hvad han fortalte, var i det væsentlige følgende. Han havde for nylig gjort en Rejse til det indiske Archipelag. Han tilligemed nogle Kammerater var landet paa Borneo og havde for Fornøjelse gjort en Tur ind i det Indre. Han og en Kammerat havde dèr fanget Orangutangen, og da Kammeraten var død, var Dyret blevet hans. Efter en hel Del Ulejlighed, foranlediget ved Orangutangens Vildskab paa Hjemrejsen, lykkedes det ham endelig at faa den sikkert anbragt i Paris, hvor han boede, og for ikke at blive generet af Naboernes Nysgerrighed havde han omhyggeligt holdt Aben skjult, indtil den kunde komme sig af et Saar i Foden, som den havde faaet af en Splint ombord i Skibet. Hans endelige Hensigt var at sælge den.

Da han den Nat, eller rettere den Morgen, Mordet var

blevet begaaet, var kommen hjem fra et Gilde med nogle Kammerater, fandt han Dyret i sit eget Soveværelse, som det var brudt ind i fra et tilstødende lille Rum, hvor han havde troet det godt indelukket. Med en Barberkniv i Haanden og fuldstændig indsæbet sad Orangutangen foran Spejlet, idet den gjorde Forsøg paa at barbere sig, saaledes som den øjensynlig ved at kigge gennem Nøglehullet havde set sin Herre gøre. Forskrækket over at se et saa farligt Vaaben i det vilde Dyrs Besiddelse, der oven i Købet saa godt forstod at bruge det, stod Manden et Øjeblik raadvild. Han havde imidlertid været vant til at holde Dyret i Ave med en Pisk, selv naar det var allergalest, og dertil tog han nu sin Tilflugt. Ved Synet af Pisken sprang Orangutangen hurtig gennem Døren, ned ad Trappen og derpaa gennem et Vindue, der uheldigvis stod aabent, ud paa Gaden.

Franskmanden fulgte fortvivlet efter; Aben med Kniven i Haanden standsede undertiden for at se sig om og for at gestikulere til sin Forfølger, indtil han næsten var naaet hen til den. Saa fortsatte den igen sin Vej. Paa denne Maade vedblev Jagten i lang Tid. Der var intet Liv paa Gaderne, da Klokken var næsten 3 om Morgenen. Ved at passere gennem en Gyde bagved Rue Morgue blev Flygtningen opmærksom paa et Lys, der kom fra et aabent Vindue paa 4de Sal i Mme. L'Espanaye's Hus. Idet Orangutangen styrtede hen imod Huset, fik den Øje paa Lynafledereren, klatrede med en utrolig Behændighed opad den, greb fat i Skodden, der var lukket helt tilbage mod Muren, og svang sig ved Hjælp af den lige ind paa Sengen foran Vinduet. Det hele varede ikke et Minut. Skodden blev igen sparket tilbage af Orangutangen, da den var kommet ind i Værelset.

Matrosen blev baade glad og forskrækket ved at se dette. Han havde nu godt Haab om atter at fange Aben, da det næppe vilde være muligt for den at undkomme fra den Fælde, den havde vovet sig ind i, undtagen ved Hjælp af Lynafledereren, og han kunde da med Lethed gribe den, naar den

kom ned. Paa den anden Side var der nogen Grund til Ængstelse, naar han tænkte paa, hvad den mulig vilde foretage sig derinde. Denne sidste Tanke fik ham til at fortsætte Forfølgelsen. Det er ikke saa vanskeligt at klatre op ad en Lynafleder, især ikke for en Matros; men da han var kommen i Højde med Vinduet, der laa et godt Stykke til venstre for ham, kunde han ikke komme længere. Alt, hvad han kunde gøre, var at række sig saa langt frem, at han netop fik et Glimt at se af det, der foregik i Værelset. Ved det, han saa, var han nær styrtet ned af Rædsel. Det var paa dette Stadium, at de skrækkelige Skrig begyndte i Nattens Stilhed og vækkede Beboerne i Rue Morgue af deres Søvn. Mme L'Espanaye og hendes Datter, begge i Natdragt, havde øjensynlig været i Begreb med at ordne nogle Papirer i den før omtalte Jernkiste, der var trukken frem midt i Værelset; den var aaben, og dens Indhold laa slængt henad Gulvet. Ofrene maa have siddet med Ryggen vendt mod Vinduet, og at dømme efter den Tid, der forløb mellem Dyrets Spring ind i Værelset og Skrigene, er det rimeligt at antage, at de ikke straks har bemærket Aben. Skoddens Klapren har de formodentlig antaget for at være frembragt af Vinden.

Da Matrosen kiggede ind, havde det store Dyr grebet Mme. L'Espanaye ved Haaret (der var udslaaet, som om hun nylig havde redt det) og svingede Kniven foran hendes Ansigt, medens den efterlignede en Barbers Bevægelser. Datteren laa stille og ubevægelig paa Gulvet; hun var besvimet. Den gamle Dames Skrig og Modstand (under hvilken hendes Haar blev rykket af) forandrede Orangutangens tilsyneladende fredelige Hensigt til Raseri. Med et kraftigt Tag af sin muskuløse Arm skilte den omtrent den gamle Dames Hoved fra Kroppen. Synet af Blod forøgede dens Raseri. Tænderskærende og med lynende Øjne styrtede den sig nu over Pigens Legeme, idet den pressede sine frygtelige Fingre om hendes Strube, indtil hun havde udaandet. Dens vilde og flakkende Blik faldt i dette Øjeblik paa Vinduet, gennem hvilket den saa sin Herres An-

Abekatten viser sig i Vinduet med Kniven i Haanden.

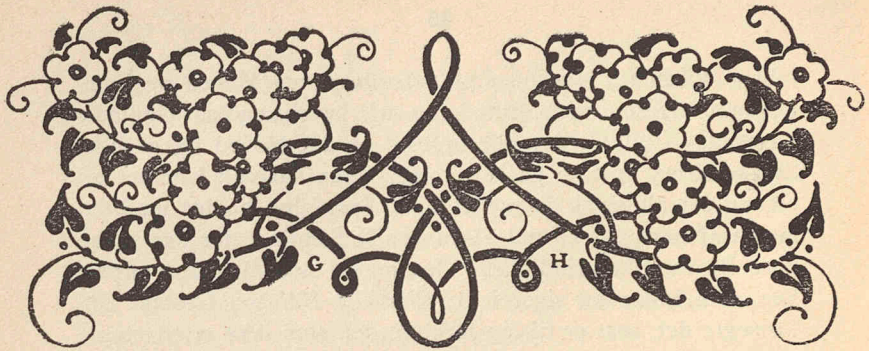
sigt, paa hvilket Rædselen stod malet i alle Træk. Abens Raseri blev nu forvandlet til Frygt, idet den uden Tvivl huskede paa Pisken. Vel vidende, at den fortjente Straf, saa det ud, som om den ønskede at skjule sin blodige Daad, hvorfor den trippede frem og tilbage i Værelset i en Tilstand af nervøs Bevægelse, idet den samtidig væltede og sønderslog Møblerne og slæbte Sengklæderne fra Sengen. Derpaa greb den Datterens Lig og stoppede det op i Skorstenen og tog saa den gamle Dames, som den slyngede ud af Vinduet.

Da Dyret nærmede sig Vinduet med sin lemlæstede Byrde, trak Matrosen sig tilbage, og idet han snarere lod sig glide end klatrede ned ad Lynafledereren, styrtede han over Hals og Hoved hjem, idet han frygtede for Følgerne af Mordene og med Glæde overlod Orangutangen til dens Skæbne. De Ord, som Vidnerne havde hørt paa Trappen, var Franskmandens Udbrud af Rædsel, blandet med Dyrets arrige Pludren.

Jeg har ikke meget mere at tilføje. Orangutangen maa være undsluppen fra Værelset ved Hjælp af Lynafledereren, umiddelbart før Døren blev brudt op. Den maa have lukket Vinduet efter at være kommen igennem det. Den blev tilsidst fanget af Ejeren selv, der solgte den for en betydelig Sum til *Jardin des Plantes*. Le Bon blev straks sat paa fri Fod, efter at vi havde afgivet en Beretning om de nærmere Omstændigheder (yderligere oplyste af Dupin) paa Politiinspektørens Kontor. Denne hæderlige Embedsmand, der iøvrigt var meget venlig stemt mod min Ven, formaaede ikke at skjule sin Ærgrelse over den Vending, Sagerne havde taget, og kunde ikke afholde sig fra at gøre et Par Bemærkninger om, at enhver burde passe sine egne Sager.

— Lad ham kun snakke, sagde Dupin, der ikke fandt sig beføjet til at svare ham; det vil lette hans Samvittighed; jeg er fornøjet med at have besejret ham paa hans egen Grund. Det er slet ikke saa mærkværdigt, som han tror, at han ikke formaaede at afsløre dette Mysterium, thi vor Ven Inspektøren er noget for snedig til at være dybsindig; der er ingen Rygrad

i hans Visdom. Hos ham er det altsammen Hoved og intet Legeme, ligesom paa Billederne af Tyveknægtens Gudinde Laverna — eller i det allerhøjeste er det Hoved og et lille Stykke Krop, ligesom paa en Torsk. Men naar alt kommer til alt, er det alligevel en meget flink Fyr. Jeg holder nu især meget af ham paa Grund af en genial Sætning, der har skabt hans Ry for Skarpsindighed. Jeg mener den Maade, hvorpaa han, som Rousseau siger i *La Nouvelle Héloïse*, forstaar „at fornægte det, som er til, og forklare det, som ikke er til."

Det forsvundne Brev.

En sludfuld Efteraarsaften i Paris, lige efter at det var bleven mørkt, sad jeg og nød den dobbelte Luksus af Grublerier og en Merskumspibe i Selskab med min Ven, C. Auguste Dupin, i hans lille Bibliotek eller Bogkammer paa en tredje Sal i Nr. 33, Rue Dutot, Faubourg Saint-Germain. Der var gaaet mindst en Time, uden at vi havde sagt et eneste Ord, saa en tilfældig Iagttager maatte tro, at vi kun bestræbte os for at gøre Luften i det lille Værelse saa tung som mulig ved de hvirvlende Røgskyer, vi udsendte.

Jeg for mit Vedkommende sad og grublede over forskellige Emner, som vi tidligere paa Aftenen havde drøftet, og navnlig da Historien fra Rue Morgue og det mystiske Slør, der hvilede over Marie Rogets Mord. Det forekom mig derfor som et sælsomt Træf af Omstændigheder, da Døren til Værelset pludselig blev reven op, og vor gamle Bekendt, Hr. G., Politiinspektøren i Paris, kom ind.

Vi modtog ham meget hjærtelig, for trods sine mindre heldige Sider var Manden ganske interessant og underholdende, og vi havde ikke set ham i flere Aar. Vi havde hidtil siddet

i Mørke, og Dupin stod nu op for at tænde Lampen, men satte sig ned igen uden at gøre det, da G. sagde, at han var kommen for at raadføre sig med os eller rettere for at høre min Vens Mening om en Sag, der havde voldet ham en hel Del Bryderi.

— Hvis det er noget, der kræver nøje Eftertanke, sagde Dupin, ligesom han skulde til at tænde Vægen, saa tror jeg hellere, vi skal undersøge den i Mørke.

— Det er igen en af Deres løjerlige Idéer, tilføjede Politiinspektøren, der havde for Vane at kalde alt det *løjerligt*, der laa udenfor hans Fatteevne, og som paa den Maade kom til at leve mellem en hel Hærskare af *Løjerligheder*.

— Det kan nok være, sagde Dupin, idet han rakte sin Gæst en Pibe og skød en Lænestol hen til ham.

— Hvad er der nu i Vejen? spurgte jeg. Det er forhaabentlig ikke noget, der har med Mordet at gøre?

Aldeles ikke. Sagen er i Grunden saa uhyre simpel, og jeg tvivler ikke om, at vi magelig kan klare den selv; men saa faldt det mig ind, at Dupin maaske kunde have Lyst til at høre de nærmere Omstændigheder ved den, fordi de er saa usædvanlig *løjerlige*.

— Simple og dog løjerlige! bemærkede Dupin.

— Ja, det vil sige, det er de egentlig heller ikke. I Grunden har vi haft en generende Fornemmelse af, at Sagen er saa ligefrem, og paa den anden Side gør os saa mange Bryderier.

— Det er maaske netop, fordi den er saa simpel og ligefrem, at den bliver saa vanskelig? sagde Dupin.

— Sikke noget Snak, svarede G. leende.

— Maaske er det hemmelighedsfulde Slør netop *for* gennemsigtigt, blev Dupin ved.

— Har man nogensinde hørt Mage til Indfald?

— Det hele er maaske altfor tydeligt og klart?

— Ha, ha, ha, ha! lo Inspektøren og syntes at more sig. Hør, Dupin, De tager Livet af mig, med al deres Vid.

— Hvorledes forholder det sig egentlig med Sagen? spurgte jeg nu.

— Nu skal De høre, sagde G., idet han tog et Par lange, eftertænksomme Drag af Piben og satte sig tilrette i Stolen. — Jeg skal fortælle Dem den i faa Ord, men før jeg begynder, maa jeg gøre Dem opmærksom paa, at denne Affære kræver den allerstørste Hemmelighedsfuldhed, og at jeg rimeligvis vilde miste min Stilling, hvis nogen fik at vide, at jeg havde betroet den til Dem.

— Gaa kun videre, sagde jeg.

— Eller hold op, bemærkede Dupin.

— Godt. Jeg har faaet en privat Meddelelse fra en meget højtstaaende Person, at der fra de kongelige Gemakker er bleven fjærnet et Dokument af den allerstørste Vigtighed. Man ved godt, hvem det er, der har gjort det; der er slet ingen Tvivl, for man har set ham tage det; og man ved endvidere, at det endnu er i hans Besiddelse.

— Hvoraf ved man det? spurgte Dupin.

— Det kan man let slutte sig til af Dokumentets Art, og deraf at man endnu ikke har set visse Resultater, der straks vilde indtræde, saasnart Tyven lod det slippe sig af Hænde — efter at han havde gjort den Brug af det, som han nødvendigvis skulde.

— Aa, tal lidt tydeligere, sagde jeg.

— Ja, jeg skal gaa saa vidt, at jeg siger, at dette Dokument giver Ihændehaveren en vis Indflydelse i en vis Kres, hvor en saadan Indflydelse er af uhyre Betydning. Hr. G. søgte altid at udtrykke sig saa diplomatisk som muligt.

— Jeg forstaar det dog ikke helt, sagde Dupin.

— Ikke det? Naa, Afsløringen af dette Dokuments Indhold til en tredje Person, der ikke her skal nævnes, vilde sætte en meget højtstaaende Persons Ære i Fare. Forstaar De nu, at Dokumentets Indehaver faar en vis Magt over den højtstaaende Person, hvis Ære og Privatliv saaledes bestandig kan forstyrres?

— Men denne Magt maa jo dog bero paa, at Tyven ved, at den Bestjaalne aner, hvem der er Tyven, og hvem turde vove . . .?

— Tyven, sagde G., er ingen anden end Minister D., og han tør vove alt, baade hvad sømmeligt og usømmeligt angaar. Maaden, hvorpaa Tyveriet skete, var ligesaa snedig som dristig. Det omtalte Dokument, jeg kan godt sige Dem, at det var et almindeligt Brev, havde den omtalte fornemme Dame modtaget, medens hun befandt sig alene i det kongelige Boudoir. Medens hun sad og læste det, blev hun pludselig afbrudt af en anden meget højtstaaende Person, for hvem det var hende meget om at gøre at skjule det. Efter at hun havde gjort et hastigt og mislykket Forsøg paa at kaste det i en Skuffe, blev hun nødt til at lade det ligge, usammenfoldet, paa Bordet. Hendes Navn og Adresse vendte dog opad, og da Indholdet saaledes ikke kunde ses, undgik Brevet Opmærksomheden. Saaledes stod Sagen, da Minister D. træder ind. Hans Falkeblik opdager øjeblikkelig Brevet, han genkender Haandskriften paa Adressen, lægger Mærke til Damens Forvirring og gætter hendes Hemmelighed Efter at han paa sin sædvanlige forhastede Maade havde behandlet nogle Forretningssager, tager han et Brev frem, der ligner det hemmelige paa Bordet, aabner det, lader som han læser det, og lægger det derpaa lige ved Siden af det andet. Saa taler han igen et Kvarterstid om forskellige offentlige Anliggender, og da han endelig skal til at gaa, tager han Brevet, men vel at mærke det, der *ikke* tilhører ham. Den rette Ejer saa det naturligvis godt, men turde ikke sige noget af Hensyn til den tredje Person, der stod ved hendes Side. Ministeren forsvandt og efterlod sit eget Brev, et ganske betydningsløst Dokument, paa Bordet, hvor han havde lagt det.

— Se, her har De netop, hvad De ønsker, sagde Dupin til mig, Tyvens Kundskab om, at den Bestjaalne ved, hvem Tyven er.

— Ja, vedblev Inspektøren, og den paa denne Maade op-

naaede Indflydelse er allerede i nogle Maaneder paa en højst farlig Maade bleven anvendt i politisk Øjemed. Den Bestjaalne indser for hver Dag tydeligere Nødvendigheden af, at Brevet skaffes tilveje. Men det kan naturligvis ikke lade sig gøre aabenlyst. I sin Fortvivlelse har hun nu betroet Sagen til mig.

— Og hun kunde vel næppe have ønsket sig en snedigere Opdager, sagde Dupin indhyllet i en tyk Røgsky.

— De smigrer, sagde G., men det er vel ikke helt umuligt, at man har været af den Mening.

— Det er klart, sagde jeg, at Brevet, som De bemærker, endnu er i Ministerens Besiddelse, siden det netop er Besiddelsen og ikke Anvendelsen af Dokumentet, der skaber dets skæbnesvangre Indflydelse. Har han først engang anvendt det, er i Grunden hans Magt ude.

— Rigtigt, sagde Inspektøren, og det var netop efter denne Overbevisning, at jeg gik frem. Allerførst gav jeg mig til at gennemsøge Ministerens Palæ meget omhyggeligt; og her laa den største Vanskelighed i at gøre det uden hans Vidende. Man har nemlig først og fremmest advaret mig imod at give Anledning til blot en Skygge af Mistanke.

— Men De er jo netop Specialist i den Art Undersøgelser, sagde jeg. Pariserpolitiet har jo ofte den Slags Affærer.

— Ganske vist; og derfor tog jeg mig ogsaa Sagen helt rolig. Ministerens Levevis gav mig tilmed betydelige Fordele. Det er ikke saa sjældent, at han er ude hele Natten; han har ikke mange Folk, og de sover langt fra deres Herres Gemakker, og da de fleste er Italienere, er det let at drikke dem fulde. Som De ved, har jeg Nøgler, hvormed jeg kan aabne Dørene til ethvert Værelse og alle Skabe og Skuffer i hele Paris. I de sidste tre Maaneder er der næppe gaaet en Nat, hvor jeg ikke personlig har tilbragt flere Timer med at undersøge D.'s Palæ. Min Ære staar paa Spil, og hvis jeg kan betro Dem en Hemmelighed, saa er Belønningen meget betydelig. Derfor slap jeg ikke Undersøgelsen, før jeg var fuldt overbevist om, at Tyven

er snedigere end jeg selv. Jeg tror nok, jeg har undersøgt hver eneste Krog i Palæet, hvor der var nogen Mulighed for, at Brevet kunde være.

— Men kunde det ikke tænkes, faldt jeg ind, at Ministeren, der naturligvis er i Besiddelse af Brevet, kan have skjult det et andet Sted end netop i sin Bolig?

— Det tror jeg ikke, sagde Dupin. De nuværende særlige Forhold ved Hoffet og navnlig de Intriger, som D. er indviklet i, vilde gøre en øjeblikkelig Anvendelse af Brevet, dets Tilstedekomst med kortest muligt Varsel, næsten ligesaa betydningsfuld som selve Besiddelsen af det.

— Dets Tilstedekomst? spurgte jeg.

— Det vil sige for at blive tilintetgjort, svarede Dupin.

— Ja, det er sandt, derfor maa Brevet jo være i hans Bolig, bemærkede jeg. For at Ministeren skulde gaa med det hos sig, det kan der slet ikke være Tale om.

— Nej, aldeles ikke, sagde Politiinspektøren. Han er desuden bleven overfaldet to Gange af Bøller, og hans Person er bleven meget omhyggelig undersøgt under mit personlige Tilsyn.

— Den Ulejlighed kunde De have sparet Dem, sagde Dupin; jeg kan da ikke tro, at D. er en ren Idiot, og hvis han ikke er det, har han nok ventet sig disse Overfald.

— Nej, ikke nogen ren Idiot, men han er Digter, sagde G., og det anser jeg for kun at være et Skridt derfra.

— Indrømmet, sagde Dupin efter at han tankefuld havde udsendt en tæt Røgsky; skønt jeg har saamænd selv engang begaaet nogle daarlige Vers.

— Hvad om De fortalte noget nærmere om Deres forskellige Undersøgelser? spurgte jeg.

— Ja, ser De, vi gav os rigtig god Tid, og vi søgte *overalt*. Jeg har jo lang Erfaring i den Slags Sager. Jeg tog hele Bygningen, Værelse for Værelse og anvendte en hel Nat til at undersøge hvert enkelt. Vi begyndte altid med at undersøge Møblerne. Vi aabnede hver tænkelig Skuffe, og jeg gaar ud

fra, De ved, at for en vel indøvet Opdager eksisterer der overhovedet intet, der hedder en *hemmelig* Skuffe. Den, der ved en saadan Undersøgelse kan overse en hemmelig Skuffe, maa være et rent Fæ. Det hele er jo saa uendelig ligetil. I hvert Møbel er der jo et vist Kvantum Rum, et vist Omfang, som man maa regne nøjagtig med. Desuden har vi nøjagtige Maal. Ikke en Milimeter vilde kunne undgaa vor Opmærksomhed. Efter Skuffemøblerne tog vi Stolene. Sæderne og Hynderne undersøgte vi med de lange, tynde Naale, De har set mig anvende. Og for Bordenes Vedkommende, saa løftede vi Pladerne af.

— Hvorfor dog det?

— Fordi det ikke saa sjældent hænder, at den, der vil skjule noget, tager Pladen af et Bord eller lignende Møbel, hvorefter han huler et af Benene ud, lægger Genstanden derned og saa sætter Pladen paa igen. Det samme kan der gøres ved den øverste og nederste Ende af Sengestolperne.

— Men kunde man ikke opdage denne Hulhed ved blot at banke paa det mistænkelige Sted? spurgte jeg.

— Paa ingen Maade, hvis nemlig det tiloversblevne Rum uden om Genstanden er bleven fyldt ud med Bomuld. Desuden turde vi jo ikke i dette Tilfælde gøre Støj.

— Men De kunde da umulig have taget alle de Møbler fra hinanden, hvori der muligvis kunde være skjult noget paa den Maade, De her omtaler? Et Brev kan jo desuden rulles saa fast sammen, at det næppe fylder mere end en tyk Strikkepind, og i den Form kunde det jo magelig presses ind i en Sprække i en Stol. For De tog jo ikke alle Stolene fra hinanden?

— Nej, selvfølgelig, men vi gjorde det, som er bedre; vi undersøgte Revnerne og Sprækkerne i hver eneste Stol i hele Palæet med et meget stærk Mikroskop. Havde der været det mindste Tegn paa, at man nylig havde forandret noget, vilde det umulig have kunnet undgaa vor Opmærksomhed. Det ringeste Gran af Træ, fremkommet ved Boring, vilde have vist

sig saa tydeligt som et Æble. Enhver Uregelmæssighed i Limningen, enhver nok saa lidt gabende Sammenføjning skulde nok have ledet til Opdagelse.

— Jeg antager, De ogsaa undersøgte Spejlene, Rammer, Bagklædningerne og Glassene, og at De med Naalene sonderede Sengene og Sengklæderne, saavelsom Gardinerne og Tæpperne.

— Ja, selvfølgelig! Og da vi var helt færdige med alle de enkelte Møbler, tog vi fat paa selve Bygningen. Vi delte alle Murfladerne i Felter og nummererede dem for ikke at glemme noget, og saa undersøgte vi hver enkelt lille Flade i selve Huset og de to tilstødende Bygninger meget omhyggeligt med Mikroskopet.

— De to tilstødende Huse! udbrød jeg. Det maa have været et pænt lille Stykke Arbejde.

— Ja, De kan tro, men husk, den udsatte Belønning var svimlende.

— Tog De ogsaa de omliggende *Grunde* med?

— Alle Gaardene er brolagte med Mursten og voldte os forholdsvis ringe Ulejlighed. Men vi undersøgte Græsset og Revnerne mellem Stenene og fandt alting i Orden.

— De saa naturligvis ogsaa alle D.'s Papirer igennem og alle Bøgerne i Biblioteket?

— Ja, vist saa; vi aabnede hver Pakke, hvert Bundt, og vi ikke blot aabnede hver eneste Bog, men bladede dem nøjagtig igennem og lod os ikke nøje med, som nogle af vore Politimænd, blot at ryste dem. Vi maalte ogsaa Tykkelsen af hver Bogs Bind og anvendte ogsaa her Mikroskopet. Havde der fornylig været pillet ved noget af Bogbindene, kunde det ikke have undgaaet vor Opmærksomhed. Fem eller seks Bind, der lige var kommen fra Bogbinderen, blev paa det omhyggeligste undersøgte med vore Naale.

— De saa ogsaa Gulvene under Tæpperne efter?

— Hvor kan De spørge. Vi tog alle Tæpperne af og undersøgte Brædderne med Mikroskopet.

— Og Tapeterne?

— Ja.

— Saa De Kældrene efter?

— Naturligvis.

— Ja saa, sagde jeg, kan jeg ikke se rettere end, at De har gjort en fejl Beregning, og at Brevet ikke er i hans Bolig, som De antager.

— Jeg er bange for, at De har Ret, sagde G. Men hvad vilde De nu raade mig til at gøre, Dupin?

— Undersøge hele Huset om igen.

— Det er fuldkommen ørkesløst, sagde G. Brevet er der ikke, saa vist som jeg sidder her.

— Ja, jeg kan ikke give Dem noget bedre Raad, sagde Dupin. De har naturligvis en nøjagtig Beskrivelse af Brevet?

— Ja vel. Inspektøren tog en lille Notebog frem og begyndte at oplæse en minutiøs Beskrivelse af Dokumentets indvendige og navnlig af dets udvendige Udseende.

Ikke længe efter tog han Afsked langt mere nedtrykt, end jeg nogensinde før havde set ham.

En Maanedtid efter besøgte han os igen og fandt os beskæftigede omtrent paa samme Maade som sidst. Han tog en Pibe og en Stol og begyndte en Samtale om ganske almindelige Ting. Tilsidst sagde jeg:

— Naa, sig mig en Gang, Hr. G., hvordan gik det med det stjaalne Brev? Jeg kan tænke, De har indset, at De ikke kan hamle op med Ministeren.

— Det er en Fandens Historie. Jeg foretog atter den Undersøgelse, Dupin foreslog, men det var fuldstændig spildt Ulejlighed, som jeg nok vidste i Forvejen.

— Hvor stor var det, De sagde, Belønningen var? spurgte Dupin.

— Meget betydelig, virkelig fyrstelig, jeg holder ikke af at nævne Summen nøjagtig, men saa meget kan jeg sige, at jeg vilde ikke betænke mig paa at give en Veksel paa 50,000 Frcs. med mit eget Navn under til den Mand, der kunde

skaffe mig Brevet. Sagen er, at det bliver for hver Dag af større Betydning at faa fat paa det, og Belønningen er fornylig bleven fordoblet; men selv om den blev sat op til det tredobbelte, kunde jeg dog ikke gøre mere, end jeg allerede har gjort.

— Ja — men, bemærkede Dupin langsomt, medens han dampede paa Piben, det forekommer mig rigtignok, min gode G., at De ikke har anstrængt Dem til det yderste i denne Sag. De maatte kunne gøre *lidt* mere, ikke?

— Hvad for noget, og hvordan mener De?

— Jo, ser De, De kunde — De kunde for Eksempel have søgt Raad hos andre, ikke? Har De aldrig hørt Historien om Dr. Abernethy?

— Nej, hvad er det for en Abernethy?

— Jo, ser De, der var en Gang en rig Gnier, der vilde snylte sig til et godt Raad angaaende sin Sygdom. Han begyndte saa en Aften i et privat Selskab en Samtale med Doktoren, hvem han fortalte alt, hvad han fejlede, men lod, som om det drejede sig om en anden.

— Lad os antage, sagde Gnieren, at han havde de og de bestemte Symptomer, hvad vilde De saa anbefale ham at gøre?

— Jeg vilde sandelig anbefale ham straks at søge Lægehjælp, sagde Abernethy.

— Ja, men, sagde Inspektøren lidt forlegen, jeg er jo fuldkommen villig til at tage imod Raad og til at betale for det. Jeg vilde *virkelig* give 50,000 Frcs. til hvem som helst, der kunde hjælpe mig i denne Sag.

— I saa Tilfælde, svarede Dupin, idet han aabnede en Skuffe og fremtog en Chequebog, saa kan De ligesaa godt med det samme udstede en Cheque til mig paa den nævnte Sum. Saa snart De har underskrevet den, skal De faa Brevet.

Jeg var forbavset. G. var fuldstændig som himmelfalden. I flere Minutter sad han aldeles stum og ubevægelig og stirrede vantro paa min Ven med aaben Mund og med Øjne saa store,

at de syntes at ville springe ud af deres Huler. Lidt efter, da han var kommen sig lidt, greb han en Pen, og efter en betænksom Pause og et stift Blik ud i Rummet udstedte og underskrev han en Cheque paa 50,000 Frcs. og rakte Dupin den tværs over Bordet. Denne undersøgte Værdipapiret nøjagtig og puttede det i sin Lommebog; derefter aabnede han en Skrivepult, tog et Brev ud deraf og gav Politiinspektøren det. Han greb det med et højt Glædesudbrud, udfoldede det med skælvende Haand, lod Øjet løbe hurtig hen over dets Indhold, og idet han ravede og famlede hen til Døren, styrtede han ud af Værelset, uden at have ytret en eneste Stavelse fra det Øjeblik, da Dupin havde anmodet ham om at udstede Chequen.

Da han nu var borte, fortalte min Ven mig de nærmere Omstændigheder ved denne mærkelige Hændelse.

— Det parisiske Politi er meget dygtigt, begyndte Dupin. Det bestaar af udholdende, snilde, opfindsomme og meget øvede Folk. Da derfor G. fortalte mig, paa hvilken Maade han havde undersøgt D.'s Palæ, følte jeg mig fuldt overbevist om, at det var sket med den størst mulige Grundighed — saa vidt som hans Arbejde gik.

— Hvad mener De med det? sagde jeg.

— De Midler, han og hans Folk anvendte, var ikke alene de bedste i deres Slags, men de blev udførte til den største Fuldkommenhed. Havde Brevet befundet sig indenfor Rammen af deres Undersøgelser, vilde de uden al Tvivl have fundet det.

Jeg kunde ikke lade være at le, men han tog det hele i fuldeste Alvor.

— Midlerne var altsaa gode i deres Slags, vedblev han, og de blev ypperlig udførte. Manglen ved dem var blot, at de ikke lod sig anvende i dette Tilfælde og paa denne Mand. Inspektøren har en Række, forresten meget sindrige Midler, der imidlertid bliver som en Prokrustesseng, hvorefter alt skal passes til. Men han er ofte uheldig, fordi han snart er for grundig, snart for overfladisk i den forhaandenværende Sag,

og mangen en Skoledreng har klogere Dømmekraft end han. Jeg kendte saaledes engang en Knægt paa 8 Aar, der vakte almindelig Opsigt ved sin mærkværdige Evne til at gætte rigtig i Spillet „Effen eller Ueffen". Det er et meget simpelt Spil, hvortil der anvendes Kugler eller Knapper. Den ene af de Spillende holder et Antal Kugler i sin lukkede Haand og spørger den anden, om der er et lige eller et ulige Antal. Gætter han nu rigtig, har han vundet en af dem, gætter han galt, har han tabt en. Den Dreng, jeg sigter til, vandt alle Kammeraternes Kugler. Naturligvis havde han et bestemt Princip at gaa efter, og det bestod kun i rigtig Beregning af Modstanderens Fiffighed. Lad os antage, han spiller med en ganske almindelig begavet Kammerat, der holder sin lukkede højre Haand i Vejret og spørger: Effen eller Ueffen. Han siger Ueffen og taber. Men næste Gang vinder han, fordi han siger til sig selv: — Fyren havde et lige Antal første Gang, og han er netop saa snedig, at han næste Gang vil tage et ulige Antal. Jeg gætter derfor paa ulige. Det gør han saa og vinder. Ligeoverfor en noget snildere Medspiller vilde han derimod ræsonnere saaledes: Fyren hørte, at jeg gættede Ueffen første Gang, og hans første Indskydelse vil derfor være at forandre Antallet fra lige til ulige; men straks vil en ny Indskydelse sige ham, at denne Fremgangsmaade er altfor ligefrem, og han bestemmer sig til at tage et lige Antal som før; derfor gætter jeg Effen. Det gør han altsaa og vinder. Naar man nu analyserer denne heldige Skoledrengs Fremgangsmaade, hvad Resultat kommer man saa til?

— Det er jo en ligefrem Jævnførelse mellem den Spillendes og hans Modstanders Begavelse.

— Ja, det er det, vedblev Dupin, og da jeg spurgte Drengen, hvorledes han bar sig ad med at gætte, hvor snedig hans Medspiller var, svarede han:

— Naar jeg ønsker at udfinde, hvor klog eller hvor dum, hvor god eller hvor slet en eller anden er, eller hvilke Tanker der i Øjeblikket beskæftiger ham, saa lader jeg mit Ansigt

saa vidt muligt antage det samme Udtryk som hans, og saa venter jeg og ser, hvilke Tanker eller Indtryk der paatrænger sig mig, ligesom for at svare til Ansigtsudtrykket.

Dette Skoledrengens Svar ligger i Grunden paa Bunden af al den uægte Dybsindighed, man plejer at tilskrive Folk som *La Rochefoucault, La Bruyère, Machiavelli* og *Campanella.*

— Og denne Jævnførelse mellem den opmærksomme Iagttagers og hans Modstanders Begavelse, sagde jeg, beror, om jeg har forstaaet Dem ret netop paa den Nøjagtighed, hvormed Modstanderens Begavelse beregnes?

— I rent praktiske Spørgsmaal, ja, svarede Dupin; og Inspektøren og hans Medarbejdere tager saa ofte fejl, for det første fordi de slet ikke anvender denne Jævnførelse, for det andet fordi de saa daarlig forstaar at maale den Begavelse, de har at gøre med. De gaar ud fra deres *egne* Begreber om Snedighed, og naar de skal søge efter noget skjult, gaar de kun frem efter den Maade, hvorpaa *de selv* vilde have skjult det. Ofte handler de rigtig, forsaavidt som deres egen Snildhed falder ret nøje sammen med den store Mængdes; men saasnart Forbryderens Snuhed er af en anden Art end deres egen, slipper han selvfølgelig fra dem. Dette hænder *ufravigelig,* naar denne Snuhed er af en mere intelligent Natur end Opdagernes, og ikke sjældent naar den er mindre intelligent. De forstaar ikke at variere Principerne i deres Undersøgelse, i det højeste forstærker eller overdriver de den, naar der foreligger et særlig ualmindeligt Tilfælde, eller den udsatte Belønning er særlig stor. Hvad er der f. Eks. i denne Sag med D. bleven foretaget for at variere Princippet? Al denne Boren, Sonderen og Mikroskoperen, Inddeling i numererede Rum og omhyggelige Afsøgen — hvad er det altsammen andet end en overdreven Anvendelse af de gamle Principer, der alle hviler paa den engang overleverede Anskuelse om den menneskelige Snedighed, som Inspektøren gennem saa mange Aars Rutine kender ud og ind? Har De ikke bemærket, at han gaar ud fra, at *alle* Mennesker absolut maa skjule et Brev, om ikke just i

et hult Stoleben, saa dog paa et eller andet ligesaa usædvanligt og urimeligt Sted? Og har De ikke ogsaa lagt Mærke til, at saadanne *søgte* Skjulesteder kun anvendes under ganske almindelige Forhold og af ganske almindelig begavede Folk; thi i alle Tilfælde hvor noget skal skjules, benyttes i Reglen saadanne urimelige Steder, og den, der skal finde Stedet, tænker saaledes snarere paa at undersøge slige Steder, og Opdagelsen beror derfor aldeles ikke paa Opdagerens Snuhed, men ene og alene paa den Omhu, Taalmodighed og Udholdenhed, han udviser; og er Sagen af særlig Betydning eller, hvad der for Politimanden er omtrent det samme, er Belønningen særlig stor, saa vil disse Egenskaber aldrig svigte ham. De vil nu forstaa, hvad jeg mente, da jeg sagde, at det stjaalne Brev vilde være blevet skaffet tilveje, hvis det havde været skjult paa et Sted, der laa indenfor Inspektørens Undersøgelsesomraade eller med andre Ord, dersom det havde været skjult i Overensstemmelse med de Principer, han gik ud fra, for at efterspore det. Denne Embedsmand er imidlertid bleven fuldstændig mystificeret, fordi han gik ud fra, at Ministeren var en Nar, maaske fordi han har erhvervet sig et Navn som Digter. Alle Narre er Digtere, slutter Politiinspektøren, og han har gjort sig skyldig i en aldeles forkert Opfattelse, naar han deraf vil udlede, at alle Digtere er Narre.

— Men er da dette virkelig Digteren? spurgte jeg. Jeg ved, der er to Brødre, og at de begge har erhvervet sig et Navn i Literaturen, men jeg troede, at Ministeren navnlig var Mathematiker og ikke Digter.

— De tager fejl; jeg kender ham godt; han er begge Dele, og netop derfor er han i Stand til at ræsonnere fornuftig; havde han været Mathematiker alene, vilde han slet ikke have kunnet ræsonnere, og han vilde da have været et let Bytte for Politiinspektøren.

— De forbavser mig, sagde jeg, ved at fremsætte Meninger, som ingen andre Mennesker vilde underskrive. De kan da ikke underkende Anskuelser, der har været hævdede og aner-

kendte gennem Aarhundreder. Mathematiske Slutninger er jo netop altid blevne ansete for de eneste korrekte.

— Man kan rolig vædde paa, sagde Dupin og gav sig til at citere Chamfort, at enhver almen anerkendt Anskuelse er en Dumhed, netop fordi den er bleven knæsat af den store Mængde. Jeg indrømmer, at Mathematikerne har gjort deres til at skaffe de fejlagtige Anskuelser, som De sigter til, Indpas overalt; men den bliver da ikke mindre fejlagtig, fordi den udskriges for at være Sandhed. Med en Udholdenhed og Snildhed, der var en bedre Sag værdig, har vi f. Eks. faaet Udtrykket „Analyse" bragt til Anvendelse paa Algebra'en. Det er Franskmændene, der er Ophavsmænd til denne Misforstaaelse; men hvis et Udtryk overhovedet skal have nogen Betydning, hvis Ordene skal have nogen Værdi efter deres Anvendelighed, saa har „Analyse" omtrent ligesaa meget med Algebra at gøre som det latinske „ambitus" med Ambition, „religio" med Religion, eller „homines honesti" med „hæderlige Folk".

— Jeg kan nok se, De har noget udestaaende med Algebra-Mændene i Paris, sagde jeg; men gaa blot videre.

— Jeg benægter Gyldigheden, og dermed Værdien, af enhver Fornuftslutning, der fremkommer under anden Form end den strængt logiske. Jeg benægter navnlig Gyldigheden af den Logik, der uddrages af Mathematiken. Mathematiken er jo en Videnskab, der beskæftiger sig med Form og Størrelse; og mathematiske Slutninger er kun logiske, naar de anvendes paa Iagttagelser om Form og Størrelse. Den store Fejl ligger i, at den *rene* Algebras Sandheder ogsaa skulde kunne anvendes som almindelige Sandheder. Og Fejlen er saa iøjnefaldende, at det har forbavset mig at se, hvor almindelig udbredt den er. Mathematiske Grundsætninger er *ikke* den almindelige Sandheds Grundsætninger. Hvad der er rigtigt, naar Talen er om Forhold, der angaar Størrelse og Form, er f. Eks. ofte grundfalsk, naar Talen er om Moral. I denne sidste Videnskab er det meget ofte usandt, at de samlede Dele er lig med det hele.

I Kemien holder denne Grundsætning heller ikke Stik; og det gaar paa samme Maade med Bevæggrunde; thi to Bevæggrunde, hver især med sin givne Værdi, faar langtfra nødvendigvis, naar de samles til ét, en Værdi, der svarer nøjagtig til Summen af deres Værdier enkeltvis. Og der er mange andre mathematiske Sandheder, der kun er relative Sandheder. Men Mathematikeren slutter vanemæssig ud fra sine egne *absolute* Sandheder, som han anvender i al Almindelighed, og Verden tror ham og gør ligesaa. Bryant omtaler i sin lærde „Mythologi" en lignende Kilde til Fejl, naar han siger: „Skønt vi ikke tror de hedenske Fabler, saa glemmer vi dog stadig os selv i den Grad, at vi drager Slutninger ud af dem, som om de var paalidelig Virkelighed."

Folk, der hele deres Liv gaar og vader i Mathematik, *tror* paa saadanne hedenske Fabler og gør deres Slutninger i Overensstemmelse hermed, ikke saa meget af Tankeløshed, som fordi deres Hjærner er blevne forstenede. Kort sagt, jeg har endnu aldrig truffet en ægte Mathematiker, som man kunde stole paa, naar han kom udenfor sine Kvadratrødder, og som ikke lønlig ansaa det for en Trosartikel, at $x^2 + px$ absolut og ubetinget maatte være lig med q. Prøv en Gang at sige til en af disse Herrer, at De tror, der kan indtræffe Tilfælde, hvor $x^2 + px$ ikke er ganske lig med q, saa vil jeg raade Dem til skyndsomst at komme udenfor hans Rækkeevne, thi — hvis han da har forstaaet, hvad De mener — vil han utvivlsomt slaa Dem til Jorden.

— Jeg mener, vedblev Dupin, medens jeg brast i Latter over hans sidste Bemærkning, at dersom Ministeren kun havde været Mathematiker, saa havde G. ikke behøvet at give mig Chequen. Nu vidste jeg imidlertid, at han baade var Mathematiker og Digter, og min Fremgangsmaade rettede sig derefter. Jeg vidste ogsaa, at han var Hofmand og meget intrigant. En saadan Mand kunde umulig være uvidende om Politiets sædvanlige Fremgangsmaade i slige Tilfælde. Han maatte ane de Snarer, der vilde blive lagte for hans Fod, og Erfaringen

har vist, at han gjorde det. Han maa have forudset, at hans Palæ vilde blive gennemsøgt i al Hemmelighed. Hans hyppige Fraværelse fra Hjemmet om Natten, som Inspektøren hilste med saa megen Tilfredshed, ansaa jeg kun for en List, der netop skulde give Politiet Lejlighed til deres Undersøgelser, for senere at bibringe dem den Overbevisning — hvad der jo ogsaa fuldstændig lykkedes — at Brevet ikke var i hans Bolig. Jeg følte ogsaa, at hele den Tankerække, som jeg nylig har fremsat for Dem, angaaende de Principer, som Politiet ufravigelig følger ved saadanne Lejligheder, nødvendigvis maatte passere gennem Ministerens Hoved og faa ham til at lade haant om alle de almindelige Maader, hvorpaa man kan skjule en Genstand. Han kunde ikke undgaa at se, tænkte jeg, at den fjærneste og mest hemmelighedsfulde Krog i Palæet vilde ligge ligesaa klar og aaben som den simpleste Skuffe for Inspektøren med alle hans Naale, Vritbor og Mikroskoper. Jeg indsaa, at Nødvendigheden maatte lede ham til den allersimpleste Fremgangsmaade, hvis han da ikke valgte den af personlig Forkærlighed. De vil maaske huske, hvor voldsomt G. lo, da jeg ved vor første Sammenkomst antydede Muligheden af, at dette Mysterium netop maaske syntes ham saa uudgrundeligt, fordi Sagen var saa uhyre simpel.

— Ja, det husker jeg godt; han lo, saa jeg troede, han havde faaet Krampe.

— Den materielle Verden, vedblev Dupin og pustede en vældig Røgsky ud i Stuen, er fuld af Analogier med den aandelige, og der er derved kastet et Skær af Sandhed over den Paastand, at en Lignelse kan bruges til at styrke et Argument lige saa vel som til at forskønne en Tale. Visse Love, f. Eks., synes at kunne anvendes ganske paa samme Maade i den fysiske og i den metafysiske Verden. Det gælder ikke mindre i den fysiske Verden, at et stort Legeme vanskeligere sættes i Bevægelse end et lille, og at dets derpaa følgende Bevægkraft staar i Forhold til denne Vanskelighed — end det gælder i den aandelige Verden, at en større Intelligens, der er kraftigere,

mere udholdende og virkningsfuld, naar den først er sat i Bevægelse, til Gengæld paavirkes langsommere, er mere forlegen og tøvende, naar den skal gøre de første Skridt. Og endvidere: Har De aldrig lagt Mærke til, hvilke Butiksskilte der falder mest i Øjnene?

— Det har jeg saamænd aldrig skænket en Tanke.

— Der er et Slags Spil, hvor man anvender et Landkort, vedblev han. Den ene af de spillende Parter skal finde Navnet paa en By, en Flod, en Provins eller et Rige, som den anden har valgt sig paa den store brogede Flade. En Begynder i Spillet vil i Reglen søge at bringe Medspilleren i Forlegenhed ved at vælge de mindste og ubetydeligste Ord, medens den mere øvede Spiller vælger sig et eller andet Navn, der i store Bogstaver strækker sig fra den ene Ende af Kortet til den anden. Det er nemlig disse, der undgaar Opmærksomheden — ligesom de umaadelig store Skilte eller Plakater paa Gaden — fordi de paa en Maade er altfor iøjnefaldende. Den fysiske Uformuenhed til at se i saadanne Tilfælde svarer til den aandelige Tilstand, der gør, at man forbigaar Betragtninger, der er saa slaaende netop ved deres aabenbare Tydelighed. Men dette Punkt ligger netop enten over eller under Inspektørens Fatteevne Han vilde aldrig have anset det for sandsynligt eller muligt, at Ministeren skulde have lagt Brevet lige for Næsen af alle og enhver, netop for at forhindre nogen i at se det.

Men jo mere jeg tænkte over D.'s dristige, flotte og ejendommelige Skarpsindighed i Forbindelse med den Omstændighed, at Brevet altid maatte være ved Haanden, hvis han ønskede at drage Nytte af det, og over de afgørende Beviser, Inspektøren havde givet mig paa, at det ikke fandtes indenfor hans Rækkeevne, desto mere sikker blev jeg i min Formodning om, at Ministeren havde benyttet sig af den snedige Udvej slet ikke at forsøge paa at skjule det

Opfyldt af disse Tanker anskaffede jeg mig et Par grønne Briller og meldte mig en skønne Formiddag i Ministerens

Palæ. Jeg traf D. hjemme, gabende og uoptaget som sædvanlig, tilsyneladende et Bytte for den rædsomste Kedsomhed. Han er maaske den flittigste og mest energiske Mand, der kan tænkes, men det er kun, naar ingen ser ham.

For at Spillet kunde være lige, klagede jeg meget over mine svage Øjne, der nødte mig til at bruge mørke Briller, idet jeg samtidig paa det omhyggeligste undersøgte hele Værelset, medens jeg lod, som om jeg var aldeles optaget af Samtalen med ham.

Jeg lagde særlig Mærke til et stort Skrivebord, som han sad nær ved, og hvorpaa der laa en uordentlig Bunke forskellige Breve og andre Papirer sammen med et Par Musikinstrumenter og nogle Bøger. Efter lang og omhyggelig Undersøgelse fandt jeg imidlertid ikke noget paa Bordet, der kunde vække Mistanke.

Ved stadig at lade Øjnene vandre om i Værelset faldt de omsider paa en smagløs Papmappe, der hang i et skident, blaat Baand paa Væggen ligeover Kamingesimsen. I denne gamle Mappe, der havde tre eller fire Rum, sad der en fem, seks Visitkort og et enligt Brev. Dette sidste var meget skident og krøllet. Det var næsten gaaet midt over, og det saa ud, som om man havde tænkt paa at sønderrive det som værdiløst, men saa havde forandret Beslutning. Det bar et stort, sort Segl, hvori man tydelig saa D.s Navnetræk, og det var med en fin kvindelig Haand adresseret til D. selv. Det saa ud, som om det af Skødesløshed og næsten med Ringeagt var bleven kastet hen paa dette tarvelige Sted.

Næppe havde jeg faaet Øje paa dette Brev, før jeg straks sluttede mig til, at det netop var det, jeg søgte. Ganske vist var det i hele sit Udseende yderst forskelligt fra det, som Inspektøren havde beskrevet saa omhyggelig. Dette her havde et stort sort Segl med D.'s hertugelige Vaaben. Paa dette saa man Ministerens Adresse skreven med en fin kvindelig Haand, paa det andet var Udskriften til en af de kongelige Højheder iøjnefaldende fast og tydelig. Det eneste, der sva-

rede nogenlunde sammen, var Størrelsen. Men netop disse grundige Forskelligheder, Snavset, Papirets krøllede og forrevne Tilstand, hvad der stak saa mærkelig af mod D.'s ordentlige og pertentlige Vaner, og netop tydelig antydede Hensigten at tilbringe Iagttageren den Idé, at det var værdiløst — alt dette i Forbindelse med den altfor skødesløse Anbringelse af dette Dokument lige for Næsen af enhver, der kom ind i Værelset, og saaledes netop i Overensstemmelse med de Slutninger, jeg for kort Tid siden var kommen til, alt dette, siger jeg, maatte i højeste Grad styrke Mistanken hos den, der iforvejen var mistænksom.

Jeg trak mit Besøg ud saa længe som muligt, og medens jeg holdt en livlig Samtale angaaende et Æmne, som jeg vidste vilde interessere ham, holdt jeg min Opmærksomhed nøje spændt paa Brevet. Paa denne Maade indprentede jeg mig ganske nøjagtig, hvorledes det saa ud, og hvorledes det var anbragt i Mappen, og gjorde sluttelig en Opdagelse, der bortvejrede enhver nok saa lille Tvivl, som jeg endnu kunde nære. Ved at undersøge Brevets Kanter, saa jeg, at de var mere medtagne, end det egentlig syntes naturligt og nødvendigt. De saa ud som de Mærker, der fremkommer, naar et Stykke stift Papir har været bøjet paa et bestemt Led og saa atter aabnes og bøjes paa den modsatte Led i de samme Læg og Folder. Denne Opdagelse var mig tilstrækkelig: Det stod mig nu klart, at Brevet var blevet vendt ligesom en Handske og derpaa forseglet og adresseret paa ny. Jeg tog Afsked med Ministeren og skyndte mig afsted, men glemte en Snustobaksdaase paa Bordet.

Næste Morgen kom jeg igen for at hente Daasen, og vi genoptog ivrig vor Samtale fra Gaarsdagen. Medens vi sad saaledes, lød der pludselig et højt Knald som af en Pistol lige nedenfor Palæets Vinduer, og straks hørtes Mængden skrige og skraale. D. styrtede hen til Vinduet, rev det op og kiggede ud. Imens sprang jeg hen til Mappen, snappede Brevet, puttede det i Lommen og erstattede det med et, hvad det Ydre angik,

ganske lignende, som jeg med megen Omhu havde forfærdiget hjemme hos mig selv. D.'s Navnetræk havde jeg efterlavet meget skuffende ved Hjælp af et Segl lavet af Brød.

Spektaklet paa Gaden var opstaaet ved en Mand, der havde affyret et Gevær og teede sig som gal. Han havde nemlig fyret paa en Skare Kvinder og Børn. Det viste sig imidlertid hurtig, at Geværet kun var ladt med løst Krudt, og Fyren fik Lov at gaa for den Drukkenbolt eller Halvtosse, han var. Da han var borte, kom D. tilbage fra Vinduet, hvorhen jeg var ilet, saasnart jeg havde sikret mig mit Bytte. Snart efter tog jeg Afsked. Manden, som man antog for at være halvgal, var en af mine Haandlangere.

— Men sig mig engang, spurgte jeg; hvorfor satte De egentlig et Fac-simile-Brev ind i Stedet for det, De tog? Vilde det ikke have været bedre at tage det straks under Deres første Besøg?

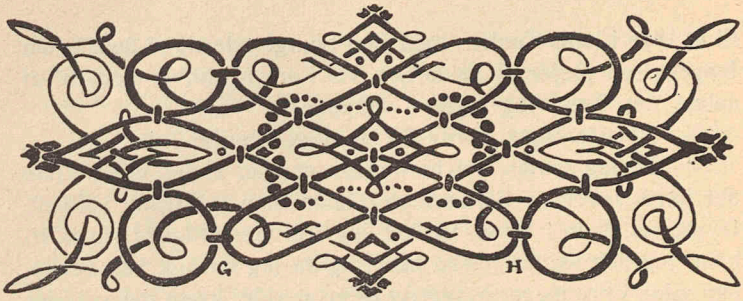
— Jeg skal sige Dem, svarede Dupin, D. er en farlig Mand og en Mand med Karakter og Handlekraft, og hans Hus er heller ikke blottet for Folk, der er ham meget hengivne. Hvis jeg havde gjort det dristige Forsøg, De antyder, saa var jeg maaske aldrig kommen levende ud af Palæet. De kender jo mine politiske Anskuelser. I en Sag som denne handler jeg som Tilhænger af vedkommende Dame. I hele atten Maaneder har Ministeren haft hende i sin Magt. Nu har hun ham i sin; thi da han ikke ved, at Brevet ikke mere er i hans Besiddelse, vil han fortsætte sin tidligere Fremgangsmaade. Han vil da snart forløbe sig og selv berede sig sin politiske Undergang, og hans Fald vil ikke blive mindre kejtet end pludselig. Man kan tale saa meget, man vil, om den magelige Nedgang af et Bjærg, men om al Slags Klatren gælder det samme, som Catalani sagde om at synge: det er langt lettere at komme tilvejrs end det er at komme ned igen. I nærværende Tilfælde har jeg ingen Sympati, i hvert Fald ingen Medlidenhed med ham, der falder. Han er et Afskum, talentfuld men grundfordærvet. Jeg tilstaar forresten, at jeg kunde have god Lyst

til at læse i hans Tanker, naar han tvungen dertil af den, hvem Inspektøren plejer at kalde „en vis Person" bliver nødt til at aabne det Brev, jeg lagde i Mappen.

— Hvadfornoget, skrev De da noget særligt i det?

— Ja, jeg syntes, der burde staa et eller andet, ellers vilde det have været en Fornærmelse imod ham. Engang spillede D. mig et Puds i Wien, hvilket jeg i al Gemytlighed sagde til ham, jeg nok skulde huske ham; og da jeg nu nok kan tænke, han vilde være meget nysgerrig efter at vide, hvem det var, der nu narrede ham, saa syntes jeg, det vilde være en Skam ikke at give ham en Antydning. Han kender godt min Haandskrift, og saa satte jeg blot midt paa Arket følgende Citat af Crébillons Tragedie „Atræus og Thyestes":

Hans Navn som Rænkesmed bør nævnes blandt de bedstes:
han naar omtrent Atræus og overgaar Thyestes.

Guldbillen.

Det er nu snart mange Aar siden jeg sluttede fortroligt Venskab med en vis William Legrand. Han var af gammel Huguenotfamilie og havde engang været velhavende; men en hel Række Ulykker havde gjort ham meget fattig. For at undgaa de Ydmygelser, hans Modgang vilde bringe over ham, forlod han sin Fædreneby, New-Orleans, og nedsatte sig paa Sullivans-Øen, i Nærheden af Charleston i Syd-Carolina.

Den omtalte Ø er meget ejendommelig. Den bestaar næsten udelukkende af Havsand og er henved tre engelske Mil lang; intetsteds er den mere end 500 Meter bred. Den er adskilt fra Fastlandet ved en ubetydelig Bæk, der besværlig baner sig Vej gennem et Uføre af Siv og Dynd, — Marskhønens Yndlingsopholdssted. Vegetationen er, som man kan begribe, fattig eller i ethvert Tilfælde forkrøblet. — Man ser ingen Træer af nævneværdig Størrelse. Tæt ved Øens vestlige Endepunkt, hvor Fortet Moultrie ligger, og hvor man ser nogle usle Bindingsværks Bygninger, der om Sommeren bebos af Folk, hvem Støvet og Feberen har drevet fra Charleston,

kan man finde nogle Arter af Dværgpalmer; men med Undtagelse af denne Vegetation og de haarde Hvidbøge, der voksede som et Bælte langs Kysten, er hele Øen bedækket med en Underskov af den Slags Myrther, som Gartnerne i England sætter saa megen Pris paa. Buskene naar ofte her en Højde af femten til tyve Fod og danner et næsten uigennemtrængeligt Vildnis, der opfylder Luften med aromatisk Vellugt.

I den inderste Afkrog af denne Udørk, ikke langt fra Øens østlige eller fjerneste Ende, havde Legrand bygget sig en lille Hytte, som han beboede, da jeg ved et rent Tilfælde gjorde hans Bekendtskab. Dette modnedes snart til Venskab; thi der var meget hos Eneboeren, der vakte Interesse og indgød Agtelse. Jeg fandt ham velopdragen, udrustet med usædvanlig Sjælsstyrke, men tildels menneskefjendsk og afvekslende melankolsk eller overstadig lystig. Han ejede mange Bøger, men benyttede dem kun sjældent. Hans Hovedadspredelser var at jage og fiske, eller slentre langs Strandbredden og gennem Myrthekrattet for at søge Konkylier eller sjældne Insekter; — hans Samling af disse sidste vilde Swammerdamm have misundt ham. Paa sine Udflugter var han i Reglen ledsaget af en gammel Neger ved Navn Jupiter, der var bleven frigivet, inden Ulykken kom over Familien, men som hverken ved Trusler eller Løfter kunde bevæges til at opgive, hvad han ansaa for sin Pligt, at blive hos sin unge „Massa Will". Det er ikke usandsynligt, at Legrands Slægtninge, der ansaa ham for at være noget forskruet, havde indpodet Jupiter denne Halsstarrighed, for ligesom at have et Slags Opsyn med Eneboeren.

Vinteren er temmelig mild paa Sullivan-Øen, og om Efteraaret tænker man saa at sige aldrig paa at fyre i Kakkelovnen. Omtrent midt i Oktober det Aar kom der dog en ualmindelig kold Dag. Netop som Solen skulde gaa ned, arbejdede jeg mig gennem Krattet hen til min Vens Hytte. Jeg havde ikke set ham i flere Uger, thi paa den Tid boede jeg i Charleston, omtrent ni engelske Mil fra Øen, og det var dengang langtfra saa let at komme frem og tilbage som i vore Dage. Da jeg

naaede Hytten, bankede jeg som sædvanlig paa, men da jeg intet Svar fik, søgte jeg efter Nøglen, hvor jeg vidste, den var gemt, aabnede Døren og gik ind. Et dejligt Baal flammede paa Ildstedet. Det var noget nyt og ingenlunde ubehageligt. Jeg trak min Overfrakke af, rykkede en Lænestol hen til Kaminen og ventede taalmodig paa min Værts Komme.

Kort efter at det var blevet mørkt, kom han tilligemed Jupiter og bød mig hjærtelig Velkommen. Med et Grin fra det ene Øre til det andet gav Jupiter sig i Færd med at tilberede nogle Marskhøns til Aftensmaden. Legrand havde et af sine overstadige Anfald. Jeg ved ikke, hvad andet Navn jeg skal give disse Sindsstemninger. Han havde fundet en Konkylie af en ny og ukendt Art, og hvad mere var, han havde med Jupiters Hjælp fanget en Guldbille, som han antog for at være aldeles ukendt, og om hvilken han den næste Morgen ønskede at høre min Mening.

— Hvorfor ikke i Aften? — spurgte jeg og gned mine Hænder over Ilden, idet jeg forøvrigt ønskede Alverdens Biller Fanden i Vold.

— Ja, havde jeg bare vidst, at Du var her! svarede Legrand, men det er saa længe siden, jeg har set Dig, og hvor kunde jeg forudse, at Du netop i Aften vilde besøge mig? Da jeg gik hjem, mødte jeg Lieutenant G— fra Fortet og var dum nok til at laane ham Guldbillen; Du kan derfor umulig faa den at se før i Morgen. Bliv her i Nat, saa skal jeg sende Jupiter hen efter den imorgen tidlig. Den er noget af det yndigste, jeg nogensinde har set.

— Mener Du Billen?

— Ja vel. Den skinner som Guld, er omtrent saa stor som en Valnød, har to kulsorte Pletter ved Ryggens ene Yderside og en sort Stribe ved den anden. Hvad Følehornene angaar . . .

— Ham har slet ingen Tin i sig, Massa Will, — afbrød Jupiter. Mig siger, ham er af bare Guld. Rene bare Guld, baade indeni og udenpaa, undtagen hamses Vinger. Mig har aldrig følt halvt saa svær en Bille før i mit Liv.

— Sæt nu, at Du har Ret, Jup, svarede Legrand — noget alvorligere, syntes det mig, end Sagen fortjente — saa er der dog derfor ingen Grund til at lade Aftensmaden brænde til Kul? Farven — her vendte han sig atter til mig — er virkelig næsten alene nok til at retfærdiggøre Jupiters Paastand; Du har aldrig set en mere skinnende Metalglans end den, Dækvingerne kaster fra sig; — men derom kan Du ikke dømme før i Morgen. Imidlertid kan jeg give Dig en Idé om Formen.

Med disse Ord satte han sig ved et lille Bord, hvorpaa der var Pen og Blæk, men intet Papir; han søgte efter noget i en Skuffe, men fandt intet.

— Ligemeget, — sagde han endelig, — dette er godt nok. Og han tog en Stump skident Conceptpapir, forekom det mig, op af Vestelommen og gjorde et raat Udkast derpaa med Pennen.

Medens han var sysselsat hermed, blev jeg siddende ved Ilden; thi jeg frøs endnu. Da Skitsen var færdig, rakte han mig den uden at rejse sig. Netop som jeg tog den, hørtes en lydelig Brummen, ledsaget af en Skraben paa Døren. Jupiter aabnede den, og en stor Newfoundlænder, der tilhørte Legrand, fo'r ind, sprang op paa mine Skuldre med Forbenene og overvældede mig med Kærtegn; jeg havde nemlig under mine foregaaende Besøg givet mig en Del af med den. Da Hunden var færdig med sine Krumspring, saa jeg paa Papiret, og jeg skal ikke nægte, at jeg blev ikke lidt forbavset over at se, hvad min Ven havde skitseret.

— Ja! sagde jeg efterat have betragtet Tegningen i nogle Minutter, jeg maa indrømme, at det virkelig er en forunderlig Bille. For mig er den ny; jeg har aldrig set noget lignende før — det skulde da være en Hovedskal eller et Dødningehoved, som Tegningen af Billen ligner mere end noget andet, der er kommet mig for Øje.

— Et Dødningehoved? gentog Legrand. — Aa — ja — det kan muligvis tage sig saaledes ud paa Papiret. De to øver-

ste sorte Pletter ser ud som Øjne og den nederste som en Mund, ligesom ogsaa Formen er oval.

— Maaske, svarede jeg — men, Legrand, jeg er bange for, at Du ikke er nogen stor Kunstner. Jeg maa vente, til jeg ser Guldbillen selv, hvis jeg skal gøre mig noget Begreb om dens virkelige Udseende.

— Det ved jeg da ikke, sagde han lidt stødt — jeg tegner ikke saa daarlig — eller *burde* i det mindste ikke gøre det; jeg har haft gode Lærere og smigrer mig med, at jeg ikke er en ren Klodrian.

— Men min bedste Ven, er det da ikke en Spøg det hele? sagde jeg. Dette er et ret taaleligt Dødningehoved, ja jeg tør endogsaa paastaa, det er udmærket, overensstemmende med almindelige Begreber om saadanne fysiologiske Genstande, og din Guldbille maa være den forunderligste Bille i Verden, hvis den ser saaledes ud. Vi kan lave en spændende Røverhistorie af denne Omstændighed. Jeg formoder, Du vil kalde den „Billen med Menneskehovedet" eller noget lignende; der er mange af den Slags Benævnelser i Naturhistorien. Men hvor er de Følehorn, Du taler om? —

— Følehornene? spurgte Legrand, der syntes at tale sig varm. Dem er jeg da vis paa, Du kan se! Jeg gjorde dem ligesaa tydelige, som de er paa selve Insektet, og jeg antager, det er tilstrækkeligt.

— Det kan nok være, sagde jeg, men jeg kan alligevel ikke se dem, og jeg rakte ham igen Papiret uden at sige mere, da jeg ikke vilde irritere ham; men jeg var højst overrasket over den Vending, Samtalen havde taget; hans Pirrelighed var mig uforklarlig — og hvad Tegningen af Guldbillen angik, saa *var* der virkelig ingen Følehorn at se, og det hele havde en højst slaaende Lighed med et Dødningehoved, saaledes som man i Reglen ser dem aftegnede.

Han modtog Papiret med en vranten Mine og skulde lige til at knuge det sammen i Hænderne, formodentlig for at kaste det paa Ilden, da et tilfældigt Blik paa Tegningen pludselig

syntes ligesom at nagle hans Blik til Papiret. Hans Ansigt blev pludselig blodrødt — derpaa ligblegt; i flere Minutter blev han siddende og stirrede paa Papiret. Endelig rejste han sig, tog et Lys fra Bordet og gik hen og satte sig paa en Sømandskiste i den fjærneste Krog af Stuen. Her fortsatte han sine Undersøgelser og vendte og drejede Papiret i alle Retninger. Han sagde imidlertid intet, og hans Opførsel forbavsede mig i høj Grad; dog ansaa jeg det for rigtigst ikke at øge hans tiltagende Pirrelighed ved nogen Bemærkning. Efter nogen Tids Forløb tog han en Lommebog frem, gemte Papiret omhyggelig deri og lagde begge Dele i en Skrivebordsskuffe, som han aflaasede. Nu blev han noget roligere; men hans forrige glade Stemning var borte. Han gjorde imidlertid Indtryk af snarere at være distræt end egentlig forstemt. Efterhaanden som Aftenen skred frem, blev han mere og mere drømmende, og intet Forsøg fra min Side formaaede at vække ham af hans Drømmerier. Det havde været min Hensigt at tilbringe Aftenen i Hytten, som jeg saa ofte før havde gjort, men da jeg saa min Vært i denne Stemning, fandt jeg det klogere at tage Afsked. Han bad mig ikke om at blive, men da jeg gik, trykkede han min Haand hjærteligere end sædvanlig.

Det kunde vel være en Maanedstid efter denne Begivenhed (og i Mellemtiden havde jeg ikke set Legrand i Charleston), at jeg modtog et Besøg af Jupiter. Jeg havde aldrig før set den gode gamle Neger se saa modfalden ud, og jeg blev bange for, at der var hændet min Ven noget alvorligt.

— Naa, Jup — sagde jeg, hvad er der nu i Vejen? Hvorledes har din Herre det? Bringer Du maaske Bud fra Hr. Legrand?

— Nej, Massa, mig bringe kun dette Brev.

Og Jupiter rakte mig en Billet af følgende Indhold:

Kære Ven!

Hvorfor har jeg ikke set Dig saalænge? Jeg haaber dog

ikke, Du har været saa tosset, at Du er bleven stødt over et eller andet pirreligt i mit Væsen? Nej, det kan jeg ikke tro.

Siden jeg sidst talte med Dig, har jeg haft megen Aarsag til Bekymring. Jeg har noget at fortælle Dig, og dog ved jeg næppe, hvorledes jeg skal, eller om jeg overhovedet bør fortælle det.

Jeg har ikke været ganske vel i nogle Dage, og den stakkels gamle Jup plager næsten Livet af mig med sin velmente Opmærksomhed. Du vil vel næppe tro det; men forleden Dag havde han skaaret en tyk Stok, hvormed han agtede at prygle mig, fordi jeg havde skuffet hans Aarvaagenhed og tilbragt Dagen solo i Bjærgene paa Fastlandet. Jeg tror virkelig, det kun var mit lidende Udseende, der frelste mig fra en Dragt Prygl.

Jeg har ikke forøget mine Samlinger, siden Du var her sidst.

Hvis Du paa nogen Maade kan, saa følg med Jupiter tilbage. Kom endelig! — jeg ønsker at tale med Dig *i Aften* om en Sag af Vigtighed. Jeg forsikrer Dig, det er af den *yderste* Vigtighed.

Din hengivne

William Legrand.

Der var noget i dette Brevs Tone, der gjorde mig meget urolig. Hele Stilen var væsenlig forskellig fra Legrands sædvanlige. Hvad kunde han gaa og drømme om? Hvilken ny fiks Idé opfyldte nu hans eksalterede Hjærne? Hvilket Anliggende af yderste Vigtighed kunde han vel have at forhandle? Jupiters Beretning om ham spaaede intet godt. Jeg frygtede for, at den bestandig trykkende Erindring om hans Ulykker tilsidst dog havde virket paa hans Forstand.

Uden at betænke mig et Minut gjorde jeg mig derfor færdig til at følge med Negeren.

Da vi naaede Indskibningsstedet, saa jeg en Segl og tre Spader, tilsyneladende alle nye, der laa paa Bunden af den Baad, vi skulde benytte.

— Hvad er Meningen med alt dette, Jup? spurgte jeg.

— Hans Segl, Massa, og Spader.

— Det ser jeg nok, men hvad skal de her?

— Massa Will sagde, mig skulde købe Segl og Spader i Byen. Mig betalt dem med skrækkelig Mængde Penge.

— Men hvad i Djævlens Navn vil Massa Will bruge Segl og Spader til?

— Det mere, end *mig* ved, og Fanden tage mig, om mig ikke tror, det mere, end *ham* selv ved! Det er Guldbillens Skyld altsammen!

Da jeg mærkede, at jeg ingen tilfredsstillende Oplysninger kunde faa hos Jupiter, hvis hele Sjæl syntes at være optaget af Billen, sprang jeg ned i Baaden og hejste Sejl. En stærk og gunstig Brise bragte os snart ind i den lille Bugt Nord for Fort Moultrie, og en Vandring paa to engelske Mil bragte os til Hytten. Klokken var henved tre om Eftermiddagen, da vi naaede derhen. Legrand havde ventet paa os med Længsel. Han greb min Haand med en nervøs Hæftighed, der foruroligede mig og forstærkede den Mistanke, jeg allerede nærede. Hans Ansigt var overordentlig blegt, og hans dybtliggende Øjne brændte med en unaturlig Glans. Efter nogle Spørgsmaal angaaende hans Sundhed spurgte jeg ham, da jeg intet bedre vidste at sige, om han havde faaet sin Bille tilbage fra Løjtnant G.

— Ja, svarede han og rødmede stærkt, jeg fik den næste Morgen. Intet skal formaa mig til mere at skille mig ved den. Ved Du vel, at Jupiter havde fuldkommen Ret i, hvad han sagde om den.

— I hvilken Henseende? spurgte jeg og anede det værste.

— Deri, at han antog den for at være af det pure Guld.

Han sagde dette med en saa højtidelig Alvor, at jeg følte mig helt bevæget.

— Denne Guldbille skal blive min Lykke, vedblev han med et triumferende Smil — den skal gengive mig mine Familiebesiddelser. Kan Du nu længere forundre Dig over, at

jeg sætter Pris paa den? — Siden Lykken nu en Gang har spillet den i Hænderne paa mig, har jeg i Sinde at bruge den paa rette Maade, og jeg vil komme til at besidde det Guld, som den giver Varsel om. Jupiter, hent mig Billen.

— Billen! — Mig siger Tak, Massa, mig vil ikke røre ved den, Massa selv hente den.

Ved disse Ord rejste Legrand sig med en højtidelig Mine og hentede Billen fra en Glasæske, hvori den var gemt. Det var en prægtig Bille, der den Gang endnu var ukendt af Naturforskerne og derfor var saare værdifuld, fra et videnskabeligt Standpunkt betragtet. Der var to runde sorte Pletter ved den ene Yderside af Ryggen og en lang Stribe i Nærheden af den anden. Dækvingerne var overordentlig haarde og glinsende og tog sig ganske ud som blankt Guld. Insektets Vægt var ogsaa paafaldende svær, og naar dette toges i Betragtning, kunde jeg næppe dadle Jupiter for hans Mening om Billen; men hvorledes jeg skulde forklare mig Legrands samstemmende Erklæring, det vidste jeg ikke, om det saa skulde koste mit Liv.

— Jeg sendte Bud efter Dig, sagde han i en alvorlig og højtidelig Tone, da jeg var færdig med min Undersøgelse af Billen — for at nyde godt af dit Raad og din Bistand til Fremmelsen af Skæbnens og Guldbillens Planer.

— Min kære Legrand! afbrød jeg ham, Du er vist syg og skulde være forsigtig. Du skal gaa i Seng, og jeg vil blive hos Dig nogle Dage, til dette er overstaaet. Du har Feber og . . . .

— Føl min Puls, sagde han.

Jeg følte den og fandt virkelig ikke det fjærneste Symptom paa Feber.

— Men Du kan være syg uden at have Feber. Tillad mig denne Gang at være din Læge. For det første gaar Du i Seng. For det andet —

— Du tager fejl, indvendte han, jeg føler mig saa vel, som jeg kan vente det under den Spænding, jeg er i. Dersom

Du virkelig vil mit Vel, saa hjælp mig til at komme ud af denne Spænding.

— Og paa hvad Maade?

— Det vil Du let kunne gøre. Jupiter og jeg staar i Begreb med at foretage en Ekspedition over til Bjærgene paa Fastlandet, og under den Udflugt trænger vi til en tredje Persons Bistand, paa hvem vi kan stole. Du er den eneste, vi kan lide paa. Hvadenten vi er heldige eller ej, vil den stærke Bevægelse, hvori Du nu ser mig, ophøre.

— Jeg vil gerne føje Dig i alt, svarede jeg, men er det virkelig sandt, at denne forbandede Bille staar i Forbindelse med din Udflugt til Bjærgene?

— Ja.

— I saa Fald, Legrand, kan jeg ikke tage Del i et saa vanvittigt Foretagende.

— Det gør mig ondt — meget ondt, — for saa maa vi prøve det alene.

— Prøve det alene! . . . Manden er jo gal! — Men sig mig, hvorlænge har Du i Sinde at blive borte?

— Efter al Rimelighed hele Natten. Vi begiver os afsted nu straks og er i ethvert Tilfælde hjemme igen ved Solopgang.

— Og Du lover mig paa Ære, at naar disse Griller er forbi, og Billehistorien, med Guds Hjælp, er afgjort til din Tilfredshed, at Du da vil gaa hjem med mig og ubetinget følge mit Raad, som om jeg var din Læge?

— Ja, det lover jeg, men lad os nu bryde op, thi vi har ingen Tid at spilde.

Med tungt Hjærte ledsagede jeg min Ven. Vi tog hjemmefra henved Klokken fire, Legrand, Jupiter, Hunden og jeg. Jupiter bar Seglen og Spaderne, han vilde endelig bære det hele, mere, tror jeg, af Frygt for at betro sin Herre disse Redskaber, end af Tjenesteiver eller af Hensyn til vor Bekvemmelighed. Han var meget gnaven, og „den forbandede Guldbille“ var de eneste Ord, der undslap hans Læber under Van-

dringen. Jeg for min Part bar et Par Lygter, hvorimod Legrand nøjedes med at bære Guldbillen, bunden til en tynd Snor, som han, medens han skred fremad, svingede frem og tilbage som et Slags Djævlebesværger. Da jeg bemærkede dette sidste tydelige Bevis paa min Vens Vanvid, kunde jeg næppe holde mine Taarer tilbage. Men jeg ansaa det for rigtigst at føje ham og tale ham efter Munden, i det mindste for Øjeblikket, indtil jeg kunde træffe kraftigere Forholdsregler til hans Helbredelse, hvis en saadan var mulig. Imidlertid søgte jeg, skønt aldeles forgæves, at udfritte ham med Hensyn til Formaalet for vor Ekspedition. Da det først var lykkedes ham at lokke mig til at deltage i den, syntes han utilbøjelig til at tale om mindre vigtige Genstande, og alle mine Spørgsmaal værdigede han intet andet Svar end dette:

— Vi faar at se.

Vi passerede Vandløbet, gik opad de høje Brinker paa Fastlandet og videre i nordvestlig Retning gennem et ubeskrivelig vildt og øde Landstrøg, hvor intet Spor af menneskelige Fjed var synligt. Legrand vejledede os med Sikkerhed og stansede kun nu og da et Øjeblik for at raadføre sig med, hvad han ved en tidligere Lejlighed syntes at have valgt til Mærkepunkter.

Paa denne Maade vandrede vi vel i henved to Timer, og Solen var netop paa Nippet til at gaa ned, da vi betraadte et Landskab, der saa endnu mere trøstesløst ud end noget af dem, vi hidtil havde passeret. Det var en Slags Højslette i Nærheden af et næsten utilgængeligt Bjærg, fra Fod til Top tæt bevokset med Træer og bedækket med uhyre Klippeblokke, der syntes at ligge løst paa Jordbunden, og som paa mange Steder kun hindredes fra at styrte ned i de nedenfor liggende Dale af de Stammer, mod hvilke de lænede sig. Dybe Kløfter og Afgrunde i forskellige Retninger gav Scenen et endnu barskere og højtideligere Præg.

Det Højfjældsplateau, hvortil vi var klatrede op, var saa begroet med Brombærbuske, at vi snart saa, det vilde have

været os umuligt at bane os Vej derigennem uden ved Hjælp af Seglen, og Jupiter gik nu paa sin Herres Befaling foran for at aabne os en Gennemgang til Foden af et kæmpemæssigt Tulipantræ, der stod paa Højsletten tilligemed en halv Snes store Egetræer og overgik saavel disse som alle andre Træer, jeg endnu havde set, i Løvværkets og Formernes Skønhed, i de vidtspredte Grenes Tykkelse og overhovedet i sit majestætiske Udseende. Da vi naaede dette Træ, vendte Legrand sig til Jupiter og spurgte ham, om han troede, han kunde klatre op i det. Den gamle Mand syntes at blive noget forbløffet ved dette Spørgsmaal og tav i et Par Minutter. Endelig nærmede han sig den uhyre Stamme og gik langsomt rundt om den, idet han undersøgte den med den største Opmærksomhed. Da han var færdig med sin Undersøgelse, sagde han blot:

— Ja, Massa, Jup klatre op i alle Træer, ham set i sit Liv.

— Saa hurtig op med Dig; for det vil snart være for mørkt til at se, hvad vi skal gøre.

— Hvor langt mig gaa op, Massa?

— Du skal klatre op ad Hovedstammen, saa skal Du faa nærmere Besked, men stop lidt, tag Billen med Dig!

— Billen, Massa Will? Guldtingesten, skreg Negeren og traadte nogle Skridt tilbage. — Hvorfor mig slæbe den Guldbille helt op i Træet? . . . . Mig være fordømt, om mig gør.

— Hvis Du er bange, Jup, — en stor, tyk Neger som Du — for at tage en uskyldig, lille, død Bille i Haanden, saa kan Du bære den i Snoren her, men hvis Du ikke tager den med Dig op, ligegyldig paa hvad Maade, saa er jeg nødt til at knuse Hovedet paa Dig med Spaden her.

— Hvad er der nu i Vejen, Massa? sagde Jup, som øjensynlig skammede sig. Altid være vred paa gamle Neger! Mig blot tale for Spøg. *Mig* være bange for den Guldbille?

Med disse Ord tog han varsomt fat paa den yderste Ende

af Snoren, holdt Insektet saa langt borte fra sin Person, som Omstændighederne tillod, og lavede sig til at klatre op i Træet.

Et ungt Tulipantræ, eller *Liriodendron Tulipiferum,* er det mest imponerende af alle Amerikas Træer. Det har en sjælden glat Stamme og hæver sig ofte til en stor Højde uden Sidegrene; men i en mere fremrykket Alder bliver Barken knudret og ujævn, og der skyder mange korte Grene frem paa Siderne. Vanskeligheden ved at klatre op ad det var altsaa her mere tilsyneladende end virkelig. Jupiter omfattede den tykke Stamme saa tæt som muligt med sine Arme og Knæ, greb med Hænderne fat paa nogle Udvækster, støttede sine nøgne Fødder paa andre og befandt sig, efter en eller to Gange at have været nær ved at falde, i den første store Gaffel og syntes nu at betragte hele Bedriften som fuldbragt. Faren ved dette Foretagende var virkelig ogsaa overstaaet, skønt den klatrende befandt sig tres- à halvfjerdsindstyve Fod fra Jorden.

— Hvilken Vej nu, Massa? raabte han.

— Op ad den største Gren — den paa denne Side — svarede Legrand. Negeren adlød hurtig, og tilsyneladende uden Møje steg han højere og højere op, indtil vi tilsidst ikke længere kunde skimte hans Skikkelse gennem det tykke Løvværk, der omhyllede ham. Snart hørte vi igen hans Stemme som et fjærnt Raab.

— Højere endnu?

— Hvor højt er Du? spurgte Legrand.

— Mig meget højt, mig se Himlen paa Trætoppen.

— Bryd Dig ikke om Himlen, men læg vel Mærke til, hvad jeg siger. Se ned ad Stammen og tæl de Grene, Du har under Dig paa denne Side. Hvormange Grene har Du passeret?

— En, to, tre, fire, fem — mig passeret fem tykke Grene paa denne Side, Massa.

— Saa op med Dig paa den næste Gren!

Legrand, Jupiter, Hunden og jeg gik gennem et vildt og øde Landstrøg.

Et Par Minutter efter hørtes Stemmen igen og forkyndte, at den syvende Gren var naaet.

— Hør nu, Jup! raabte Legrand, tilsyneladende stærkt bevæget. — Jeg ønsker, Du skal arbejde Dig saa langt ud paa Grenen, som Du kan. Hvis Du ser noget usædvanligt, saa lad mig det vide.

Den ringe Tvivl, jeg endnu kunde have næret om min Vens Vanvid, var nu aldeles hævet. Jeg var fuldkommen overbevist om, at den sidste Gnist af hans Forstand var borte, og det var mig kun om at gøre at faa ham hjem. Medens jeg grundede paa, hvorledes jeg bedst skulde gaa tilværks, hørtes atter Jupiters Stemme.

— Mig næsten bange for at gaa langt ud, denne Gren er ganske vissen, Massa.

— Hvad siger Du? er det en tør, vissen Gren? spurgte Legrand med skælvende Stemme.

— Ja, Massa, ham ganske død, ham ganske færdig og kaput, ham aldrig mere komme sig i denne Verden.

— Hvad i Guds Navn skal jeg gøre? udbrød Legrand som ude af sig selv.

— Gøre? sagde jeg, glad over denne Lejlighed til at faa et Ord indført. — Hvad andet end gaa hjem i Seng! Kom nu — vær nu fornuftig! Klokken er mange, og Du husker, hvad Du lovede mig.

— Jupiter! raabte han uden i fjærneste Maade at ænse mine Ord. Kan Du høre, hvad jeg siger?

— Ja, Massa Will, mig hører tydelig.

— Saa undersøg Grenen nøje med din Kniv og se, om den er *meget* raadden.

— Ham raadden, Massa — lød Svaret, men ikke saa meget raadden, som ham kunde være. Mig alene kunde nok vove mig lidt ud.

— Du alene? . . . . Hvad mener Du?

— Mig mener denne her Bille. Ham gruelig svær. Om

mig kaste ham ned først, saa Grenen ikke brække med en Nigger paa.

— Fordømte Slubbert! raabte Legrand øjensynlig lettet. Hvor tør Du komme med saadan noget Vrøvl? Hvis Du lader Guldbillen falde, knækker jeg Halsen paa Dig. Hører Du, Jupiter! — Hvad?

— Javel, Massa! Massa ikke behøve at brøle saadan til stakkels Nigger.

— Godt, saa hør bare efter. Hvis Du vover Dig ud paa Grenen saa langt, som Du tror, den holder, og ikke slipper Guldbillen, vil jeg forære Dig en Sølvdollar, naar Du kommer ned.

— Mig gaar nu, Massa Will, svarede Negeren hurtig, mig næsten ude paa Spidsen.

— Ude paa Spidsen! skreg Legrand, siger Du, at Du er ude paa Spidsen af den syvende Gren?

— Snart derude, Massa! — Oh Gud! oh Gud! Hvad er dog dette, der paa Træet?

— Hvad er det? raabte Legrand glædestraalende.

— Ikke andet end et Dødningehoved. En har ladet sit Hoved blive oppe i Træet, og Kragerne ædt alt Kødet af.

— Et Dødningehoved? — Godt! — Hvorledes er det befæstet til Grenen? Hvad sidder det fast med?

— Mig se nøjere til, Massa. — Det meget underligt — Der er et stærkt, tykt Søm, som holder ham fast paa Træet.

— Godt, Jupiter, gør nu nøje, som jeg siger — hører Du?

— Ja, Massa.

— Godt! — Pas paa! — Find mig det venstre Øje paa Dødningehovedet.

— Hm! Ham har ingen Øjne, Massa, begge hans Øjne borte.

— Fanden ta'e ved Dig! Kender Du din venstre Haand fra din højre?

— Ja, mig ved, mig kender det godt, mig hugger Brænde med min venstre Haand.

— Det er sandt, ja, Du er jo kejthaandet. Og dit venstre Øje er paa samme Side som din venstre Haand. Naa! jeg antager, Du kan finde det venstre Øje paa Dødningehovedet, eller det Sted, hvor det venstre Øje har været. Har Du fundet det?

Her opstod der en lang Pavse; endelig spurgte Negeren:

— Er det venstre Øje paa Dødningehovedet ogsaa paa samme Side som hans venstre Haand? For ham har ikke en eneste Smule Haand. Ligemeget! nu mig har fundet hans venstre Øje, hvad skal mig gøre med det?

— Fir Guldbillen ned igennem det, saa langt som Snoren rækker, men pas paa ikke at slippe Snoren!

— Alt det gjort, Massa Will. Meget let at putte Guldbillen gennem Hullet — ham nede nu. De se ham dernede?

Under denne Samtale kunde man slet ikke se Jupiter, men Guldbillen, som han havde firet ned, var nu synlig paa Enden af Snoren og funklede som en Kugle af blankt Guld i den nedgaaende Sols sidste Straaler, som endnu ganske svagt oplyste det Bjærg, hvor vi stod. Billen hang ganske fri af Grenene og vilde, hvis Negeren havde sluppet Snoren, være falden lige ned ved vore Fødder. Legrand tog hurtigt Seglen og ryddede med den en rund Plads, tre eller fire Yards i Diameter, lige under Insektet, hvorpaa han befalede Jupiter at slippe Snoren og komme ned fra Træet.

Efter at have stukket en tilspidset Pind ned i Jorden nøjagtig paa det Sted, hvor Billen var falden, tog min Ven et Bændelmaal op af Lommen. Den ene Ende af Maalet befæstede han paa det Punkt af Træets Stamme, der var Pinden nærmest, rullede derpaa Maalet op, til det naaede Pinden, og gik saa videre i den af de to Punkter, Træet og Pinden, angivne Retning til en Afstand af et halvt Hundrede Fod fra sidstnævnte, alt mens Jupiter, der gik foran med Seglen, ryddede Vejen for Brombærranker. Her blev nu en anden Pind banket i Jorden, og en Cirkel, henved fire Fod i Diameter, blev beskreven om det Centrum, Pinden dannede. Derpaa

tog Legrand en af Spaderne, rakte mig den anden, Jupiter den tredje, og bad os grave saa ivrig som muligt.

Jeg havde oprigtig talt i det hele taget ingen synderlig Lyst til den Slags Arbejde og særlig ikke i dette Øjeblik og vilde derfor ogsaa med største Glæde have renonceret derpaa, thi Aftenen brød frem, og jeg følte mig meget træt af den lange Tur; men jeg saa ingen Udvej til at slippe og frygtede desuden for at forstyrre min stakkels Vens Sindsligevægt ved et Afslag. Kunde jeg have stolet paa Jupiters Bistand, vilde jeg ikke have betænkt mig paa at bruge Magt for at faa den vanvittige hjem; men jeg kendte den gamle Negers Karakter for nøje til at haabe, at han under nogen Omstændighed vilde hjælpe mig i en Kamp med sin Herre. Jeg tvivlede ikke om, at Legrand var bleven smittet af de i Syden gængse overtroiske Meninger om begravede Skatte, og at hans fikse Idé havde faaet Næring ved Fundet af Guldbillen og ved Jupiters halsstarrige Paastand, at den var af „ægte Guld". Et Menneske, der har Anlæg til Sindssyge, kan let vildledes ved saadanne Ytringer, især naar de stemmer overens med forudfattede Yndlingsidéer. Jeg kom ogsaa til at tænke paa min stakkels Vens Snak om, at Guldbillen antydede ham Vejen til Lykken. I det hele taget var jeg meget nedslaaet og forlegen; men endelig besluttede jeg at gøre en Dyd af Nødvendigheden — at grave med Iver for desto snarere at overtyde Drømmeren om, hvor falske og uholdbare hans Idéer var.

Da Lygterne var blevne tændte, gik vi alle i Gang med at arbejde med en Udholdenhed, der var en bedre Sag værdig, og medens Lysskæret faldt paa os og Redskaberne, kunde jeg ikke andet end tænke paa, hvilken underlig Gruppe vi dannede, og hvor sælsomt og mistænkeligt vort Arbejde vilde have forekommet enhver, der tilfældigvis havde truffet os.

Vi gravede uafbrudt i to Timer. Der blev ikke talt meget; Hundens Gøen generede mest; den syntes at tage levende Del i vor Beskæftigelse. Den blev endelig saa balstyrig, at vi begyndte at frygte for, at den mulig kunde forstyrre nogen

i Nabolaget — eller rettere, dette frygtede Legrand, thi jeg for min Del vilde have glædet mig over enhver Afbrydelse, der satte mig i Stand til at faa min syge Ven hjem. Endelig lykkedes det Jupiter at bringe Hunden til Tavshed ved at binde dens Snude sammen, hvorpaa han med et veltilfreds Grin vendte tilbage til sit Arbejde.

Efter de to Timers Arbejde var vi naaet til en Dybde af fem Fod, og endnu opdagede vi intet Spor af nogen Skat. En almindelig Pavse paafulgte, og jeg begyndte at haabe, at Farcen var til Ende. Men Legrand tørrede Sveden af sin Pande med en tankefuld Mine og begyndte paany, skønt han øjensynlig var yderst forstemt. Vi havde udgravet hele Omkresen; nu udvidede vi Grænserne noget og gik endnu to Fod dybere. Der viste sig stadig intet. Guldgraveren, hvem jeg havde oprigtig Medlidenhed med, klatrede nu op af Hullet med skuffet Forventning malet i alle Træk. Langsomt og ligesom modstræbende tog han sin Frakke paa, som han havde afført sig, inden vi begyndte Arbejdet. Jeg afholdt mig fra enhver Bemærkning. Jupiter begyndte paa et Vink af sin Herre at samle Redskaberne sammen. Da dette var sket, og den improviserede Mundkurv var taget af Hunden, rettede vi i dyb Tavshed vore Skridt mod Hjemmet.

Vi havde maaske tilbagelagt en Snes Skridt i den Retning, da Legrand med en lydelig Ed nærmede sig Jupiter og greb ham i Kraven. Den forbløffede Neger spilede Øjnene og Munden op paa vid Gab, lod Spaderne falde og sank paa Knæ.

— Elendige Slyngel! hvæsede Legrand med sammenpressede Tænder. Fordømte, sorte Skurk! Tal, svar mig paa Øjeblikket og uden Omsvøb. Hvad for et er dit venstre Øje?

— Oh min Gud, Massa Will! Er dette ikke mit venstre Øje? brølede Negeren forfærdet, idet han lagde Haanden paa sit højre Synsorgan og holdt den der med fortvivlet Haardnakkethed, som om han frygtede, at hans Herre vilde rive Øjet ud af Hovedet paa ham.

— Jeg tænkte det jo nok! Jeg vidste det! Hurra! brølte Legrand, idet han slap Negeren og begyndte at danse og springe om som afsindig til højlig Forbavselse for hans Tjener, der rejste sig fra sin knælende Stilling og afvekslende stirrede paa sin Herre og paa mig.

— Kom, vi maa gaa tilbage, sagde Legrand, Spillet er ikke tabt endnu.

Han styrede atter i Retning af Tulipantræet.

— Jupiter, sagde han, da vi naaede dets Fod, kom her hen! — Var Dødningehovedet naglet til Grenen med Ansigtet udad eller med Ansigtet ind imod Grenen?

— Ansigtet var udad, Massa; mig sagde, Kragerne kunde magelig æde Øjnene ud.

— Nuvel, var det dette Øje eller dette her, igennem hvilket Du firede Guldbillen? spurgte Legrand, idet han berørte begge Jupiters Øjne.

— Det var det her, Massa, det venstre Øje, som Massa sagde, svarede Negeren og pegede atter paa sit højre Øje.

— Det er godt, vi maa prøve igen.

Min Ven, i hvis Galskab jeg nu saa eller bildte mig ind at se en vis Metode, flyttede derpaa den Pind, der betegnede Stedet, hvor Billen faldt, til et Sted henved tre Tommer vestligere end dens tidligere Plads. Efter at han paa samme Maade som før havde udspændt Maalet mellem det nærmeste Punkt paa Træet og Pinden og dernæst afmaalt halvtredsindstyve Fod ligeud, betegnede han et nyt Punkt i Jorden, der var flere Yards borte fra det Sted, hvor vi havde gravet første Gang.

Han beskrev nu en noget større Cirkel end den forrige, og vi tog atter fat med vore Spader. Jeg var frygtelig træt, men uden at kunne forklare, hvad der frembragte Forandringen i mine Tanker, følte jeg ikke længer min tidligere Ulyst til Arbejdet. Min Interesse var bleven vakt paa en ubegribelig Maade, ja den grænsede næsten til virkelig Spænding. Maaske der i hele Legrands besynderlige Opførsel var noget — noget forudberegnet, vel overvejet, der gjorde Indtryk paa mig. Jeg

gravede ivrig og spejdede virkelig nu og da med en Følelse, der lignede Forventning, efter den indbildte Skat, som havde haft en saa skæbnesvanger Indflydelse paa min ulykkelige Vens Forstand. Netop da disse og lignende Tanker havde bemægtiget sig hele min Sjæl, og vi havde arbejdet henved halvanden Time, blev vi atter forstyrrede af Hundens voldsomme Hylen. Dens Uro havde første Gang øjensynlig kun været en Glædesytring, men nu antog dens Tuden en bitter og alvorlig Tone. Da Jupiter atter forsøgte at bringe den til Tavshed, satte den sig rasende til Modværge, sprang ned i Hullet og begyndte med vild Kraft at rode Jorden op med Forpoterne. I faa Sekunder havde den blottet en Masse Menneskeben, der dannede to fuldstændige Skeletter, samt flere Metalknapper og noget, der lignede Resterne af forraadnet uldent Tøj. Et eller to Kast med Spaden bragte Bladet af en stor spansk Kniv for Dagen, og da vi gravede videre, fik vi Øje paa tre eller fire løse Guld- og Sølvmønter.

Ved Synet af disse kunde Jupiter næppe betvinge sin Glæde, men hans Herres Mine bar atter Præget af bittert skuffet Haab. Han opmuntrede os imidlertid til at fortsætte vore Anstrængelser, og Ordene var næppe udtalte, før jeg snublede og faldt næsegrus til Jorden. Spidsen af min Støvle havde faaet fat i en stor Jernring, der laa halvt begravet i den løse Jord.

Vi arbejdede nu for Alvor, og aldrig har jeg tilbragt ti Minutter i saa frygtelig en Spænding. I Løbet af disse ti Minutter havde vi udgravet en aflang Trækiste, der var saa velkonserveret og haard, at den saa ud til at være af Metal. Denne Kiste var halvfjerde Fod lang, tre Fod bred og halvtredje Fod høj. Fastsluttende tykke Jernbaand omgav den paa alle Sider. Paa hver af de to Sider tæt ved Laaget var der tre Jernringe — seks i det hele — ved Hjælp af hvilke seks Personer kunde faa godt fat til at bære Kisten. Vore forenede Anstrængelser kunde næppe rokke den ud af dens Leje. Vi indsaa straks Umuligheden af at flytte en saa stor Byrde. Hel-

digvis var Laaget kun lukket med to tykke Skydeslaaer. Disse trak vi ud, skælvende og stønnende, dels af Mathed, dels af den stærke indre Bevægelse. I næste Øjeblik laa en Skat af uberegnelig Værdi for vore Øjne. Lygteskinnet faldt ned i Kisten, og fra dens Bund udstraalede der en blændende Glans fra en Dynge Guld og Juveler.

Jeg vil ikke forsøge paa at skildre de Følelser, hvormed jeg stirrede paa dette. Forbavselse var naturligvis den fremherskende. Legrand, hvis Kræfter Spændingen havde udtømt, ytrede kun nogle faa Ord. Jupiters Ansigt var i nogle Øjeblikke saa dødblegt, som det ifølge Sagens Natur er muligt for et Negeransigt at blive. Han syntes at være bedøvet, lamslaaet. Pludselig faldt han paa Knæ i Hullet, begravede sine nøgne Arme lige op til Albuerne i Guld og lod dem forblive der, som om han forfriskede sig i et Bad. Endelig udbrød han med et dybt Suk, som om han talte med sig selv: Og alt det her komme fra den Guldbille! Den smukke Guldbille! Den lille stakkels Guldbille, som mig behandle saa slemt! Dig skulde skamme Dig, Neger! — Hvad?

Tilsidst maatte jeg minde baade Herre og Tjener om det hensigtsmæssige i at faa Skatten bragt hjem. Det var sent paa Aftenen, og vi maatte skynde os, hvis vi vilde have alt under Tag inden Daggry. Det var vanskeligt at sige, hvordan vi skulde bære os ad, og lang Tid gik hen med at drøfte Spørgsmaalet — saa fortumlede var vi alle. Vi lettede endelig Kisten ved at udtage to Tredjedele af dens Indhold og kunde nu, skønt ikke uden Besvær, løfte den op af Hullet. De udtagne Genstande skjulte vi mellem Brombærbuskene og efterlod Hunden paa Stedet, efter at Jupiter paa det strængeste havde forbudt den under noget som helst Paaskud at røre sig fra Pletten eller give en Lyd fra sig, saa længe vi var borte. Vi begav os nu skyndsomt hjem med Kisten og naaede Hytten i god Behold, men efter overordentlige Anstrængelser, Klokken et om Natten. Det var os absolut umuligt, saa udasede som vi var, at gøre mere i Øjeblikket. Vi hvilede os til Klokken to

og styrkede os ved et Maaltid, hvorpaa vi brød op igen til Bjærgene, forsynede med tre store Sække, der til al Lykke fandtes i Hytten.

Kort før Klokken fire ankom vi til Hullet, delte Resten af Fundet saa ligelig imellem os som mulig og vendte, uden at udfylde Hullerne, igen tilbage til Hytten, hvor vi for anden Gang nedlagde vor gyldne Byrde, netop som Dagens første svage Skær viste sig over Trætoppene i Øst.

Vore Kræfter var nu aldeles udtømte, men den Bevægelse, der endnu herskede i vort Indre, hindrede os i at finde Hvile. Efter en urolig Søvn, der varede tre eller fire Timer, stod vi op som efter en forud truffet Aftale for at undersøge vor Skat.

Kisten havde været fuld til Randen, og vi tilbragte hele Dagen og den paafølgende Nat med at undersøge dens Indhold. Der var hverken Orden eller Plan i Værdigenstandenes Indpakning. Det hele var blevet kastet hulter til bulter i Kisten. Efter omhyggelig at have sorteret alt fandt vi, at vi var i Besiddelse af større Rigdom, end vi i Begyndelsen havde antaget. I Mønter var der for noget over halvfemte hundrede tusinde Dollars. Der fandtes ikke en eneste Sølvmønt. Alle Mønterne var af Guld fra længst forsvundne Tider og af mange forskellige Slags; der var franske, spanske og tyske Penge, samt nogle faa engelske Guineer og flere Medailler, som vi aldrig havde set Mage til.

Der var desuden en Mængde meget store og vægtige Mønter, saa forslidte, at det var os umuligt at faa noget ud af Præget. Af amerikanske Penge fandtes ingen. Juvelernes Værdi fandt vi det vanskeligere at angive. Der var Diamanter — nogle af dem meget store og smukke — hundrede og ti i det hele og ingen af dem smaa; atten ualmindelig dejlige Rubiner, tre Hundrede og ti Smaragder, alle saare skønne, en og tyve Safirer samt en Opal. Disse Stene var alle tagne ud af deres Indfatninger og kastede løse i Kisten. Indfatningerne selv, som vi fandt blandede imellem det øvrige Guld, syntes

at være hamrede sammen som for at blive ukendelige. Foruden alt dette var der en Mængde massive Guldsmykker, henved to Hundrede Finger- og Ørenringe, kostbare Kæder, tredve, om jeg husker ret, tre og firsindstyve svære og tunge Krucifikser, fem Røgelsekar af stor Værdi, en mægtig Guld-Punschebolle, prydet med ciselerede Vinblade og bakkantiske Figurer, ti rigt udstyrede Sværdgreb samt mange andre mindre Genstande, som jeg nu ikke mere mindes, alt af Guld. Vægten af disse Genstande var omtrent tre Hundrede og halvtredsindstyve Pund, og i denne Beregning har jeg endda ikke medtaget hundrede og syv og halvfemsindstyve udmærkede Gulduhre, hvoraf tre senere blev solgte for fem Hundrede Dollars Stykket. Mange af dem var meget gamle og uden Værdi som Uhre; Værkerne var mere eller mindre medtagne, men alle var de besatte med kostbare Juveler og omgivne af massive Kasser. Vi anslog hele Kistens Indhold til en Værdi af halvanden Million Dollars, men da vi senere skilte os ved Smykkerne og Juvelerne (hvoraf vi kun beholdt nogle faa til vort eget Brug), fandt vi, at vi i høj Grad havde undervurderet vor Skat.

Da vi endelig var færdige med vor Undersøgelse, og vor stærke Spænding nogenlunde havde sat sig, gik Legrand, som saa, at jeg brændte af Utaalmodighed efter at faa denne forbavsende Gaade løst, i Gang med en detailleret Udvikling af de Omstændigheder, der stod i Forbindelse med den.

— Du husker nok — sagde han — den Aften, da jeg rakte Dig det flygtige Udkast, jeg havde gjort af min Bille? Du vil ogsaa mindes, at jeg blev lidt stødt, fordi Du paastod, at min Tegning lignede et Dødningehoved. Da Du første Gang fremsatte den Paastand, troede jeg, Du spøgte, men saa tænkte jeg paa de ejendommelige Pletter, Billen havde bagpaa, og jeg indrømmede, at din Bemærkning ikke var ganske ugrundet. Imidlertid havde dine Skumlerier over min Tegning opirret mig, for jeg bliver i Almindelighed anset for en dygtig Tegner, og da Du derfor leverede mig det Stykke Pergament tilbage,

som jeg havde benyttet, vilde jeg just til at krølle det sammen og kaste det paa Ilden.

— Det Stykke Papir mener Du, afbrød jeg ham.

— Nej, det havde megen Lighed med Papir, og i Begyndelsen troede jeg ogsaa, at det *var* Papir, men da jeg kom til at tegne paa det, opdagede jeg straks, at det var et Stykke meget tyndt Pergament. Det var ganske snavset, husker Du. Som sagt, da jeg var i Begreb med at knuge det sammen, faldt mit Blik paa Tegningen, Du havde kritiseret, og Du kan forestille Dig min Forbavselse, da jeg virkelig bemærkede et Dødningehoved skitseret paa samme Sted, hvor jeg var overtydet om, at jeg havde aftegnet Guldbillen. Et Øjeblik var jeg for bestyrtet til at tænke klart. Jeg vidste, at min Tegning var ganske forskellig i Enkelthederne fra, hvad jeg nu saa, skønt der var en vis Lighed i Omridsene. Jeg tog nu et Lys, satte mig hen i den anden Ende af Stuen og undersøgte Pergamentet meget nøje. Da jeg vendte det om, saa jeg min egen Tegning paa den anden Side, ganske saaledes som jeg havde udført den. Min første Følelse var ren Overraskelse over den virkelig mærkværdige Lighed i Omridsene, over det besynderlige Træf, at der, uden at jeg vidste det, havde været et Dødningehoved paa den anden Side af Pergamentet, netop lige under mit Udkast af Guldbillen, og at dette Dødningehoved ikke blot i Omrids, men i Størrelse lignede min Tegning saa slaaende. Jeg gentager det, det sælsomme ved dette Sammentræf lammede min Aand et Øjeblik; det er den sædvanlige Virkning af saadanne Sammentræf. Forstanden stræber at finde en Forbindelse, en Sammenhæng mellem Aarsag og Virkning, og naar den ikke er i Stand dertil, føler den en Slags øjeblikkelig Lamhed. Men da jeg kom mig af min Bedøvelse, besjæledes jeg lidt efter lidt af en Overbevisning, der overraskede mig endnu mere end det omtalte mærkværdige Sammentræf. Jeg begyndte tydelig og med Bestemthed at mindes, at der *ingen* Tegning havde været paa Pergamentet, da jeg gjorde Udkastet til min Bille. Jeg blev snart fuldkommen sikker i min Sag,

thi jeg erindrede tydeligt, at jeg først havde vendt den ene og derpaa den anden Side opad for at finde det reneste Sted. Havde Dødningehovedet været der, kunde jeg da ikke have undgaaet at bemærke det. Her forelaa et Mysterium, som jeg følte, det var mig umuligt at forklare; men allerede den Gang begyndte der i den inderste og hemmeligste Krog af min Hjærne at opdukke en ubestemt og dunkel Anelse om den Sandhed, som Æventyret sidste Nat godtgjorde paa en saa glimrende Maade. Jeg rejste mig straks, gemte Pergamentet omhyggelig og opsatte al videre Grublen derover, til jeg blev alene.

— Da Du var borte, og Jupiter var falden i Søvn, gik jeg over til en mere systematisk Granskning. For det første tænkte jeg over Maaden, hvorpaa Pergamentet var kommet i min Besiddelse. Stedet, hvor vi opdagede Guldbillen, laa paa Kysten af Fastlandet, omtrent en Mil øst for Øen og i ringe Afstand fra Højvandsmærket. Da jeg tog fat paa den, bed den mig saa slemt, at jeg slap den. Jupiter, der altid er forsigtig, saa sig, inden han greb Dyret, der var fløjet hen imod ham, om efter et Blad eller en lignende Genstand, hvormed han kunde tage det. I dette Øjeblik var det, at hans saavelsom mit Blik faldt paa Pergamentstumpen, som jeg den Gang antog for et Stykke Papir. Den laa halvt begravet i Sandet, saaledes at kun et Hjørne stak frem. I Nærheden af det Sted, hvor jeg fandt den, bemærkede jeg Levningerne af et Skrog, der syntes at have været et Skibs Storbaad. Vraget maatte sikkert have ligget der meget længe, thi man kunde næppe se, at disse Planker engang havde tilhørt en Baad.

— Naa, Jupiter tog Pergamentet, viklede det om Guldbillen og rakte mig det. Kort efter vendte vi om for at gaa hjem, og paa Vejen mødte vi Løjtnant G... Jeg viste ham Billen, og han bad, om han maatte tage den med sig til Fortet. Da jeg samtykkede, puttede han den straks i sin Vestelomme, men Pergamentet, hvori den havde været indsvøbt, beholdt jeg i Haanden, mens han undersøgte Guldbillen. Han frygtede maaske for, at jeg skulde tage mit Løfte tilbage, og ansaa det

for klogest at sikre sig Skatten straks. Du ved, hvor lidenskabelig han sværmer for alt, hvad der vedrører Naturhistorien. Paa samme Tid maa jeg uden at tænke derover have puttet Pergamentet i Lommen.

— Du husker maaske, at da jeg gik hen til Bordet for at aftegne Guldbillen, fandt jeg intet Papir, hvor jeg ellers plejer at gemme det. Jeg saa i Skuffen, men fandt intet dér. Jeg ledte i Lommerne i Haab om at finde et gammelt Brev, og min Haand stødte paa Pergamentet. Jeg beskriver Maaden, hvorpaa det kom i min Besiddelse, saa nøjagtig, fordi hver Omstændighed indprentede sig i min Sjæl med en ualmindelig Klarhed.

— Du vil maaske anse mig for fantastisk, men jeg havde allerede fundet en Slags *Sammenhæng;* jeg havde forenet to Led af en stor Kæde. Baaden, der laa paa Strandbredden, og ikke langt fra Baaden et Stykke Pergament, *ikke Papir,* med et derpaa aftegnet Dødningehoved. Du vil naturligvis spørge: Hvor er Sammenhængen? Jeg svarer, at Hovedskallen eller Dødningehovedet er Sørøvernes bekendte Mærke. Flaget med Dødningehovedet bliver hejst i alle Kampe.

— Jeg har bemærket, at Strimlen var af Pergament og ikke af Papir. Pergament er varigt, næsten uforgængeligt. Sager af ringe Vigtighed optegnes sjældent paa Pergament, thi Papir er langt mere skikket til Tegning eller Skrivning i Almindelighed. Denne Betragtning lagde en vis Mening, en vis Betydning i Dødningehovedet. Jeg undlod heller ikke at lægge Mærke til Pergamentets *Form;* skønt et af dets Hjørner var blevet ødelagt ved en eller anden tilfældig Omstændighed, kunde man dog tydelig se, at den oprindelige Form havde været aflang. Det var netop en saadan Strimmel, man kunde have valgt til et Memorandum, til at optegne noget paa, der skulde erindres længe og omhyggelig opbevares.

— Men, indvendte jeg, Du siger, at Dødningehovedet *ikke* stod paa Pergamentet, da Du tegnede Guldbillen. Hvorledes sporer Du da Forbindelsen mellem det og Baaden, idet

Kraniet efter din egen Tilstaaelse maa være blevet anbragt paa Pergamentet, (Gud alene ved hvorledes, eller af hvem) *efter* at Du havde gjort Udkastet til din Bille?

— Se, det er netop Sagen; deri stikker Hemmeligheden, skønt denne Gaade faldt mig forholdsvis let at løse. Min Fremgangsmaade var sikker og kunde kun føre til et bestemt Resultat. Jeg ræsonnerede saaledes: Da jeg tegnede Guldbillen, var der intet Dødningehoved synligt paa Pergamentet. Da jeg havde fuldendt Skitsen, rakte jeg Dig den og iagttog Dig nøje, til Du leverede den tilbage. *Du* tegnede altsaa ikke Dødningehovedet, og der var ingen anden tilstede, der kunde gøre det; det blev altsaa ikke udført af Menneskehaand, og dog blev det gjort.

— Paa dette Stadium af mine Betragtninger bestræbte jeg mig for at erindre, og jeg erindrede ogsaa ganske tydelig enhver Omstændighed, der indtraf i det Tidsrum, hvorom vi taler. Vejret var koldt (det var et heldigt Træf), og et Baal flammede paa Ildstedet. Jeg var varm af Anstrængelse og sad i Nærheden af Bordet, medens Du havde trukket din Stol tæt hen til Kaminen. Netop som jeg lagde Pergamentet i din Haand, og Du sad og betragtede det, kom Wolf, min Newfoundlænder, ind og sprang op ad Dig. Med din venstre Haand kærtegnede Du ham og holdt ham fra Dig, medens Du lod din højre, der holdt Pergamentet, synke ned mellem Knæene tæt foran Ilden. Jeg troede et Øjeblik, at Flammerne havde grebet fat i det, og vilde netop advare Dig, men inden jeg kunde tale, havde Du løftet det op og begyndte at undersøge det. Da jeg tog alle disse Enkeltheder i Betragtning, følte jeg mig overbevist om, at det var *Heden,* der havde været Midlet til at faa det Dødningehoved, jeg saa aftegnet, frem. Du ved vist, at der eksisterer og i umindelige Tider har eksisteret kemiske Præparater, hvorved det er muligt at skrive saavel paa Papir som paa Pergament saaledes, at det skrevne kun bliver synligt, naar det underkastes Ildens Paavirkning. Safran, opløst i Kongevand og blandet med fire Gange saa meget almindeligt Vand,

som det vejer, anvendes undertiden; det giver en grønlig Farvetone. Kobolt, opløst i Salpeterspiritus, giver en rødlig. Disse Farver forsvinder i Løbet af længere eller kortere Tid, men bliver synlige igen ved Varmens Indflydelse.

— Jeg undersøgte nu Dødningehovedet med Omhu. Dets ydre Omrids, Linjerne nærmest Pergamentets Rand, var langt *tydeligere* end de andre. Det var klart, at Hedens Virkning havde været ufuldstændig eller ulige. Jeg gjorde straks Ild paa og underkastede hver Del af Pergamentet en glødende Hede. I Begyndelsen var den eneste Virkning den, at de svage Linjer i Dødningehovedet blev tydeligere; men da jeg paany foretog Eksperimentet, skimtede jeg i Strimlens diagonalt modsatte Hjørne en Figur, som jeg først antog for at være en Ged. En nærmere Undersøgelse overbeviste mig imidlertid om, at det maatte være et Kid.

— Ha, ha, udbrød jeg, jeg har i Grunden ikke Ret til at le ad Dig, — halvanden Million er en altfor alvorlig Genstand at spøge med, men Du er da vel ikke i Begreb med at finde et tredje Led i din Kæde? — Du vil ikke finde nogen egentlig Sammenhæng mellem dine Sørøvere og en Ged. Du ved, Sørøvere har intet at gøre med Geder; de hører kun til Landbruget.

— Men jeg sagde udtrykkelig, at Figuren *ikke* var en Ged.

— Nuvel, et Kid da, det bliver vel omtrent det samme?

— *Omtrent,* men ikke *ganske,* sagde Legrand. Du maa havde hørt Tale om en vis *Kaptajn Kidd.* Jeg betragtede straks Tegningen af Dyret som en Slags rebusagtig eller hieroglyfisk Underskrift. Jeg siger Underskrift, fordi dens Stilling paa Pergamentet indgav mig denne Idé. Dødningehovedet i det modsatte Hjørne bar paa samme Maade Præget af et Stempel eller Segl. Men Manglen af alt andet, af mit indbildte Dokuments egentlige Indhold, af selve Teksten, satte mig i stor Forlegenhed.

— Jeg formoder, Du ventede at finde et Brev mellem Stemplet og Underskriften?

— Noget lignende, ja. Sagen er, at jeg følte mig uimodstaaelig betaget af Anelsen om en eller anden stor forestaaende Lykke. Jeg kan næppe forklare hvorfor. Maaske det snarere var et Ønske end en virkelig Tro; men Du ved nok, at Jupiters taabelige Snak om Guldbillen, som om den var af ægte Guld, havde en forunderlig Virkning paa min Fantasi. Og nu denne Række af Tilfældigheder og Sammentræf, der var saa højst usædvanlige. Har Du lagt Mærke til det rent tilfældige i, at disse Begivenheder netop skulde indtræffe paa den eneste Dag i hele Aaret, da det var koldt nok til at fyre i Kaminen, og at jeg uden Ilden, eller uden Hundens Mellemkomst netop i *det* Øjeblik, da den kom ind i Stuen, aldrig vilde være bleven Dødningehovedet vár og følgelig heller aldrig Ejer af Skatten?

— Javel; — men bliv ved, jeg brænder af Utaalmodighed.

— Godt! Du har naturligvis hørt de mange Historier, der fortælles, de tusind vage Rygter, der er i Omløb om Penge, som Kidd og hans Kammerater skal have begravet et Sted paa den atlantiske Kyst? Disse Rygter maa have haft en virkelig Grund. Og at Rygterne har holdt sig saa længe og saa uafbrudt, kunde, forekom det mig, kun tilskrives den Omstændighed, at den begravede Skat endnu laa i Jordens Skød. Havde Kidd skjult sit Bytte for en Tid og senere taget det i Besiddelse igen, vilde Rygterne næppe have naaet os i deres nuværende uforandrede Skikkelse. Du vil bemærke, at de Historier, man fortæller, alle drejer sig om Skatte*søgere*, ikke om Skatte*findere*. Havde Sørøveren faaet sin Skat tilbage, vilde Sagen dermed have været endt. Jeg fandt det rimeligt, at et eller andet Tilfælde, f. Eks. Tabet af et Memorandum, der betegnede dens Gemmested, maatte have berøvet ham Midlerne til at generhverve den; at dette Tilfælde var blevet bekendt blandt hans Folk, som maaske ellers aldrig vilde have hørt Tale om, at en Skat overhovedet var blevet nedgravet, og som nu fik travlt med frugtesløse Forsøg paa at finde den, frugtesløse, fordi det, der skulde lede dem paa Spor, var tabt, samt at dette havde givet den første Anledning til de Rygter,

der nu er saa almindelige. Har Du nogensinde hørt Tale om, at der er blevet opgravet en Skat af nævneværdig Betydning i Nærheden af Kysten?

— Nej, aldrig!

— Men at Kidds samlede Bytte var umaadelig stort, er velbekendt. Jeg ansaa det derfor for afgjort, at Jorden endnu gemte det; og Du vil næppe blive overrasket, naar jeg siger Dig, at jeg nærede et, næsten til Vished grænsende Haab om, at det paa en saa sælsom Maade fundne Pergament indeholdt den forsvundne Angivelse af Skattens Opbevaringssted.

— Men hvorledes bar Du Dig ad?

— Jeg holdt atter Pergamentet hen foran Ilden efter at have forøget Heden, men der viste sig intet. Jeg forudsatte nu Muligheden af, at dets snavsede Forfatning kunde være *det*, hvorpaa mine Forsøg strandede; jeg rensede derfor Pergamentet omhyggeligt med varmt Vand, lagde det derpaa i en fortinnet Pande med Dødningehovedet nedad og satte Pande paa et Fyrbækken med gloende Trækul. Panden blev i faa Minutter fuldkommen gennemhedet; jeg tog Pergamentet ud og fandt det til min ubeskrivelige Glæde paa flere Steder plettet med noget, der lignede Tal, ordnede i Linjer. Jeg lagde det atter i Panden og lod det ligge der et Minut til. Da jeg tog det ud, var det hele ganske, som Du ser det her.

Og efter at have ophedet Pergamentet paany rakte Legrand mig det til Eftersyn. Efterfølgende Skrifttegn var paa en noget plump Maade malede med rød Farve mellem Dødningehovedet og Kiddet.

53△△†305))6*;4826)4△.)4△);806*;48†8§60))85;1△);:△*
8†83(88)5*†;46(;88*96*?;8)*△(;485);5*†2:*△(;4956*2(5*—4)
8§8*;4069285);)6†8)4△△;1(△9;48081;8:8△1;48†85;4)485†52
8806*81(△9;48;(88;4(△?34;48)4△;161;:188;△?;

— Men, sagde jeg, idet jeg leverede Strimlen tilbage, jeg svæver endnu stedse i det dybeste Mørke. Selv om alle Gol-

condas Juveler ventede mig som Belønning for Løsningen af denne Gaade, er jeg vis paa, jeg aldrig vilde blive i Stand til at fortjene dem.

— Og dog, svarede Legrand, er Løsningen ingenlunde saa vanskelig, som man skulde tro ved det første hastige Blik paa Skrifttegnene. Disse Skrifttegn repræsenterer, som man let kan gætte, Bogstaver; det vil sige, de indeholder en Mening; men af, hvad jeg ved om Kidd, kunde jeg ikke antage ham for at være i Stand til at udspekulere et særlig indviklet System. Jeg tænkte mig straks, at disse Skrifttegn maatte være lette at gætte, skønt de for Sømandens uudviklede Forstand maatte synes uløselige uden Nøgle.

— Og Du tydede dem virkelig?

— Med Lethed; jeg har løst andre Opgaver, der har været ti Tusinde Gange vanskeligere. Omstændighederne og en vis Tilbøjelighed har givet mig Interesse for saadanne Gaader, og det er tvivlsomt, om menneskelig Sindrighed kan opfinde en Gaade, som menneskelig Sindrighed, rigtig anvendt, ikke formaar at løse. Da jeg først havde faaet at gøre med sammenhængende og tydelige Skrifttegn, spildte jeg næppe en Tanke paa Vanskeligheden ved at udfinde deres Betydning.

— Her, saavel som i Cifferskrift, drejer det første Spørgsmaal sig om det *Sprog*, hvori Cifrene er skrevne; thi Opløsningens Principer er, især hvad de simplere Cifferarter angaar, afhængige af og varierer ved Arten af det særlige Tungemaal. I Almindelighed har den, der giver sig af med Opløsningen, intet andet at gøre end at eksperimentere (ledet af Sandsynligheder) med ethvert Sprog, han kender, indtil han finder det rette.

— Men med den Cifferskrift, som vi har for os, hæver Underskriften alle Vanskeligheder i saa Henseende. Den rebusagtige Maade, paa hvilken Navnet „Kidd“ er skrevet, kan kun gøres i det engelske Sprog*). Hvis denne Omstændighed

*) Forfatteren maa ikke have kendt de nordiske Sprog. O. A.

ikke havde ledet mig, vilde jeg være begyndt med Spansk eller Fransk som de Sprog, hvori en saadan Hemmelighed med størst Sandsynlighed vilde være bleven optegnet af en Sørøver fra det spanske Amerika. Nu antog jeg straks vedkommende Cifferskrift for at skulle tydes paa Engelsk.

— Du vil bemærke, at der ingen Mellemrum er mellem Ordene. Havde der været det, vilde Opgaven have været forholdsvis let. I saa Fald vilde jeg have begyndt med at samle og analysere de kortere Ord, og hvis jeg var stødt paa et, der kun indeholdt et eneste Bogstav (*a* eller *I* f. Eks.**), saa vilde jeg have betragtet Opløsningen som ufejlbarlig. Men da der ingen Mellemrum findes, maatte jeg begynde med at mærke mig de fremherskende Bogstaver saavel som dem, der forekom sjældnest. Ved en Sammentælling af dem alle lavede jeg mig følgende Skala:

Af Cifret	8	er der	33
	;	—	26
	4	—	19
△	og)	—	16
	*	—	13
	5	—	12
	6	—	11
†	og 1	—	8
	0	—	6
9	og 2	—	5
:	og 3	—	4
	?	—	3
	§	—	2
—	og .	—	1

— Det Bogstav, der i Engelsk forekommer hyppigst, er *e*; derefter kommer de øvrige i følgende Orden: *a o i d h n r*

*) *a* er paa Engelsk den ubestemte Artikel; *I* er jeg. O. A.

s t u y c f g l m w b k p q x z. *E* forekommer saa hyppig, at man ikke kan tage en nogenlunde lang Sætning, uden at dette Bogstav spiller Hovedrollen i den.

— Her har vi altsaa straks i Begyndelsen Grundstenen til noget mere end en blot og bar Gisning. Den almindelige Brug, der kan gøres af en saadan Skala, er indlysende; men i dette særegne Tilfælde vil vi ikke komme til at benytte den synderlig. Da vort hyppigst forekommende Chiffer er *8*, vil vi begynde med at antage det for *e* i det almindelige Alfabet. Lad os, for at bestyrke denne Antagelse, se, om dette *8* ofte forekommer dobbelt, thi *e* fordobles ofte i Engelsk i Ord som *meet, fleet, speed, seen, been, agree* o. s. v. Vi finder her, at *8* er fordoblet ikke færre end fem Gange, skønt hele Chifferskriften kun er kort.

— Lad os da antage *8* for *e*. Af alle Ord i det engelske Sprog er den bestemte Artikel „*the*" det hyppigst forekommende. Lad os derfor se, om her ikke findes Gentagelser af tre visse bestemte Chifre i samme Orden saaledes, at *8* er det sidste. Hvis vi opdager en Gentagelse af disse Cifre, saaledes ordnede, vil de med størst Sandsynlighed repræsentere Ordet „*the*". Ved at se efter finder vi ikke færre end syv saadanne Gentagelser, i hvilke Cifrene *; 4 8* forekommer. Vi kan derfor antage, at *;* repræsenterer *t*, at *4* betyder *h*, og at *8* er *e*. Det sidste kan der nu ingen Tvivl være om. Vi har saaledes gjort et stort Skridt fremad.

— Men idet vi saaledes har fundet dette ene Ord, er vi i Stand til at fastholde et Punkt af uhyre Vigtighed. Vi kan som Følge deraf nemlig udfinde flere Begyndelser og Endelser af andre Ord. Lad os f. Eks. vælge det næstsidste Tilfælde, hvor Sammensætningen *; 4 8* forekommer ikke langt fra Tekstens Slutning. Vi ved, at det umiddelbart derpaa følgende *;* er Begyndelsen af et Ord, og af de seks Cifre, der følger paa dette *;*, kender vi ikke færre end fem. Lad os optegne disse Cifre med de Bogstaver, vi ved, de repræsenterer, og lad Pladsen staa blank for det ubekendte.

t eeth.

Her kan vi straks bortskære *th* som det Ord uvedkommende, der begynder med det første *t*; thi ved at gaa hele Alfabetet igennem for at finde et Bogstav, der egner sig til at indtage den tomme Plads, opdager vi, at der ikke kan dannes et Ord, hvoraf dette *th* kan udgøre en Del. Vi er saaledes indskrænkede til

t ee,

og naar vi, hvis det gøres behov, gennemgaar Alfabetet ligesom nys, kommer vi til *tree* (Træ) som det eneste tænkelige Ord. Vi har saaledes vundet Bogstavet *r* repræsenteret af Chifret (.

— Naar vi derfra gaar lidt videre i Teksten, ser vi atter Sammensætningen ;48, og naar vi anvender den paa, hvad der gaar umiddelbart foran, faar vi saaledes:

the tree ;4(△?34 *the,*

eller, naar vi indsætter de naturlige Bogstaver, hvor vi kender dem:

the tree thr △?3*h the.*

— Hvis vi nu i Stedet for de ubekendte Cifre lader Pladserne staa aabne eller udfylder dem med Prikker, læser vi

the tree thr . . . h the

og Ordet *through* (igennem) falder os øjeblikkelig ind som det eneste rette. Men denne Opdagelse giver os tre nye Bogstaver *o, u* og *g*, der repræsenteres af △,? og 3.

— Ved nu at gaa Teksten nøje igennem for at udfinde nye Bogstaver, støder vi ikke langt fra Begyndelsen paa følgende Sammensætning:

83(88, eller *egree*, der øjensynlig er Slutningen af Ordet „*degree*“ (Grad) og giver os et nyt Bogstav d, der repræsenteres af †.

— Fire Bogstaver længere fremme finder vi Sammensætningen

;48(;88.

— Ved at indsætte Bogstaver i Stedet for de bekendte Cifre og Prikker i Stedet for det ubekendte faar vi

th.rtee,

en Sammensætning, der straks leder Tanken hen paa Ordet „*thirteen*“ (tretten), hvorved vi atter vinder to nye Bogstaver *i* og *n*, der repræsenteres af *6* og *.

— Straks i Begyndelsen af Teksten finder vi Sammensætningen

53 ‡△△ † eller, oversat som før, „*good*“ (god), hvilket forvisser os om, at Tekstens første Bogstav er *A*, og at de to første Ord er „*A good*—“ (Et godt).

— Det er nu paa Tide, at vi ordner vor Nøgle, saavidt vi kan, i en tabellarisk Form for at undgaa Forvirring. Den vil se saaledes ud:

5	repræsenterer	a
†	—	d
8	—	e
3	—	g
4	—	h
6	—	i
*	—	n
△	—	o
(	—	r
;	—	t

— Vi har saaledes ikke færre end fem af de vigtigste Bogstaver repræsenterede, og det vil være unødvendigt at gaa videre i Opløsningens Enkeltheder. Jeg har sagt nok til at overbevise Dig om, at det er let at tyde Cifre af den Art, og til at give Dig en Slags Indsigt i Fremgangsmaaden ved deres Aflæsning. Men Du kan være overtydet om, at den Cifferskrift, som vi har for os, hører til den simpleste Slags. Nu har jeg kun tilbage at give Dig den fulde Forklaring af Skriften paa Pergamentet i rent Engelsk. „*A good glass in the bishop's hostel in the Devil's seat fortyone degrees and thirteen minutes northeast and by north main branch seventh limb east side shoot from the left eye of the death's head a bee line from the tree through the shot fifty feet out.*“ (Et godt Glas i Bishop's Hotel i Djævlestolen en og fyrretyve Grader og tretten

Minutter Nordost til Nord Hovedstamme syvende Gren østlig Side skyde fra det venstre Øje af Dødningehovedet en Biline fra Træet gennem Skuddet halvtredsindstyve Fod ud.)

— Men, sagde jeg, Gaaden forekommer mig endnu lige uløselig. Hvor er det muligt at faa Mening ud af alt dette Vrøvl om Djævlestole, Dødningehoveder og Bishophoteller?

— Jeg tilstaar, svarede Legrand, at Sagen endnu har et temmelig mystisk Udseende, naar man løselig betragter den. Min første Bestræbelse gik ud paa at dele Sætningerne paa en naturlig Maade.

— Du mener sætte Skilletegn i dem?

— Ja, saadan noget.

— Men hvorledes var det muligt?

— Jeg betænkte, at Vedkommende med Forsæt havde ladet alle Ordene gaa i ét, uden Mellemrum, for at forøge Vanskeligheden ved Opløsningen. Naar en Mand, der ikke er særlig godt begavet, gør sligt, overdriver han næsten altid. Naar en saadan Mand kommer til et Sted i Teksten, der udfordrer et Ophold eller et Punktum, vil han netop af den Grund gøre det modsatte af, hvad man i Almindelighed gør, og paa disse Steder presse Bogstaverne usædvanlig tæt sammen. Hvis Du lægger Mærke til det skrevne, vil Du opdage fem saadanne Steder, hvor Chifrene staar tættere sammentrængte end ellers. Ledet af dette Vink inddelte jeg Teksten saaledes:

„*A good glass in the bishop's hostel in the Devil's seat — fortyone degrees and thirteen minutes — northeast and by north — main branch seventh limb east side — shoot from the left eye of the death's head — a bee line from the tree through the shot fifty feet out.*"

(Et godt Glas i Bishop's Hotel i Djævlestolen — en og fyrretyve Grader og tretten Minutter — Nordost til Nord — Hovedstamme syvende Gren østlig Side — skyde fra det venstre Øje af Dødningehovedet — en Biline fra Træet gennem Skuddet halvtresindstyve Fod ud.)

— Selv efter denne Inddeling, svarede jeg, er jeg lige klog.

— Ja, det var jeg ogsaa i flere Dage, svarede Legrand. Jeg anstillede straks omhyggelige Efterforskninger i Nærheden af Sullivan-Øen og forhørte mig om, hvorvidt nogen Bygning i Nabolaget gik under Navn af „Bishops Hotel"; thi det forældede Ord *„hostel"* brugte jeg naturligvis ikke. Da jeg ingen Oplysning kunde faa derom, var jeg i Begreb med at udvide Grænsen for mine Undersøgelser og gaa mere systematisk tilværks; men en Morgen faldt det mig pludselig ind, at dette „Bishops Hotel" mulig kunde staa i Forbindelse med en gammel Familie ved Navn Bessop, som i umindelige Tider havde besiddet en stor Ejendom henved fire engelske Mil Nord for Øen. Jeg tog derfor over til Plantagen og erkyndigede mig straks blandt de ældre Negre paa Stedet derom. Endelig sagde en af de ældste Kvinder, at hun havde hørt Tale om et Sted, der hed „Bessops Castle", og troede nok, at hun kunde vise mig Vejen dertil; men det var hverken et Slot eller et Værtshus, men en høj Klippe.

Jeg lovede at betale hende godt for hendes Ulejlighed, og efter nogen Betænkning samtykkede hun i at ledsage mig til Stedet. Vi fandt det uden stor Vanskelighed, og efter at jeg havde ladet hende gaa, begyndte jeg at undersøge Stedet. *„The castle"* bestod af en uregelmæssig Hob Klippeblokke, og blandt de sidste bemærkede jeg *en,* som overgik de andre i Højde og udmærkede sig ved sin isolerede Beliggenhed samt ved sit mærkelige Udseende. Jeg klavrede op til Toppen og følte mig lidt forlegen med Hensyn til, hvad jeg nu videre skulde foretage mig.

— Medens jeg grublede derpaa, faldt mit Blik paa et fremspringende Punkt paa Klippens østlige Side, maaske tre Fod nedenfor Tinden, paa hvilken jeg stod. Dette Punkt sprang vel henved atten Tommer frem og var ikke mere end en Fod bredt, men en Niche i Klippen ovenover gav det hele en vis

Lighed med en af de hulryggede Stole, som vore Forfædre brugte. Jeg tvivlede ikke om, at dette var den „Djævlestol", hvortil der var hentydet i Cifferskriften, og nu syntes jeg at være paa gode Veje til at naa Gaadens egentlige Kærne.

Det „gode Glas", vidste jeg, kunde ikke betyde andet end en Kikkert; thi Ordet „Glas" bruges sjældent i anden Betydning af Søfolk. Jeg indsaa straks, at man skulde bruge en Kikkert dér, samt at den skulde rettes paa en ganske bestemt Maade. Lige saa lidt tvivlede jeg om, at Sætningerne „en og fyrretyve Grader og tretten Minutter" samt „Nordost til Nord" betegnede den Retning, hvori Kikkerten skulde stilles. Henrykt over disse Opdagelser skyndte jeg mig hjem, fik fat i en Kikkert og vendte tilbage til Klippen.

Jeg steg ned paa det fremspringende Punkt og fandt, at det var umuligt at komme til Sæde paa det undtagen paa én bestemt Maade. Denne Omstændighed stadfæstede min forudfattede Idé. Jeg gjorde nu Brug af min Kikkert. De „en og fyrretyve Grader og tretten Minutter" kunde naturligvis ikke hentyde til andet end Højden over den synlige Horizont, siden den horizontale Retning klarlig tilkendegaves ved Ordene „Nordost til Nord".

Den sidste Retning fandt jeg straks ved Hjælp af et Lommekompas; derpaa stillede jeg Kikkerten saa nær i en og fyrretyve Graders Højde, som det var mig muligt efter det blotte Skøn, og bevægede den langsomt op og ned, indtil min Opmærksomhed blev henledet paa en cirkelrund Aabning i Løvværket paa et kæmpemæssigt Træ i det fjærne, der ragede højt op over alle de omstaaende. I Midten af denne Aabning bemærkede jeg en hvid Plet, men kunde i Begyndelsen ikke skelne, hvad det var. Efter at have indstillet Kikkerten stirrede jeg igen paa Genstanden og opdagede da, at det var Hovedskallen af et Menneske.

Denne Opdagelse gjorde mig saa sangvinsk, at jeg allerede betragtede Gaaden som løst; ti Sætningen „Hovedstamme, sy-

vende Gren, „østlig Side" kunde kun hentyde til Hovedskallens Plads i Træet, medens Ordene „skyde fra det venstre Øje af Dødningehovedet" heller ikke tilstedede mere end én Fortolkning med Hensyn til Anvisningen paa at finde en nedgravet Skat. Jeg indsaa, at Meningen var at lade en Kugle falde gennem Hovedskallens venstre Øje, og at en Linje, eller med andre Ord en ret Linje, draget fra det nærmeste Punkt af Stammen gennem „Skuddet" (eller det Sted, hvor Kuglen faldt) og derfra forlænget til en Afstand af halvtredsindstyve Fod, vilde betegne et bestemt Punkt — og under dette Punkt antog jeg det i det mindste for muligt, at der kunde findes en Skat.

— Alt dette, sagde jeg, er overmaade tydeligt og, skønt sindrigt, dog simpelt og let at fatte. Hvad gjorde Du, da Du forlod „*The Bishops Hotel*" ?

— Efter at jeg omhyggelig havde forvisset mig om Træets Beliggenhed gik jeg hjem. Men i det Øjeblik, jeg forlod „Djævlestolen", forsvandt den kresformige Aabning, og senere kunde jeg intet Glimt opfange af den, i hvilken Retning jeg end vendte mig. Det, der forekommer mig sindrigst ved hele Sagen, er det Faktum (thi gentagne Forsøg har overbevist mig om, at det *er* et Faktum) at den kredsformige Aabning ikke er synlig fra noget som helst andet tilgængeligt Sted end det smalle, fremspringende Punkt paa Siden af Klippen.

— Paa min Ekspedition til „*The Bishops Hotel*" var jeg ledsaget af Jupiter, som uden Tvivl allerede i flere Uger havde bemærket min Adspredthed og lod sig det være magtpaaliggende ikke at overlade mig til mig selv. Men næste Dag stod jeg op ved Daggry; det lykkedes mig at snige mig ubemærket bort, og jeg tog nu Retningen mod Klipperne for at lede efter Træet. Efter megen Møje og Besvær fandt jeg det. Da jeg kom hjem om Aftenen, havde min Tjener foresat sig at modtage mig med en Dragt Prygl. Resten af Æventyret tror jeg, Du kender lige saa godt som jeg selv.

— Jeg formoder, sagde jeg, at Du forfejlede Stedet ved

det første Forsøg, fordi Jupiter i sin Dumhed firede Guldbillen ned gennem det højre Øje paa Dødningehovedet i Stedet for gennem det venstre?

— Netop, Fejltagelsen gjorde en Forskel paa henved halvtredje Tomme i „Skuddet" — det vil sige: i Pindens Stilling under Træet, og hvis Skatten havde ligget under selve „Skuddet", vilde Fejlen intet have haft at betyde; men „Skuddet" og det nærmeste Sted paa Træet var de to eneste Punkter, der bestemte Liniens Retning, og hvor ubetydelig Forskellen end var i Begyndelsen, tiltog den mere og mere, alt som vi fjærnede os fra Stammen, saa den bragte os aldeles fra Sporet, da vi havde afmaalt de halvtredsindstyve Fod. Uden min inderlige Tro paa, at Skatten laa begravet et Sted dér i Nærheden, vilde hele vort Arbejde have været spildt.

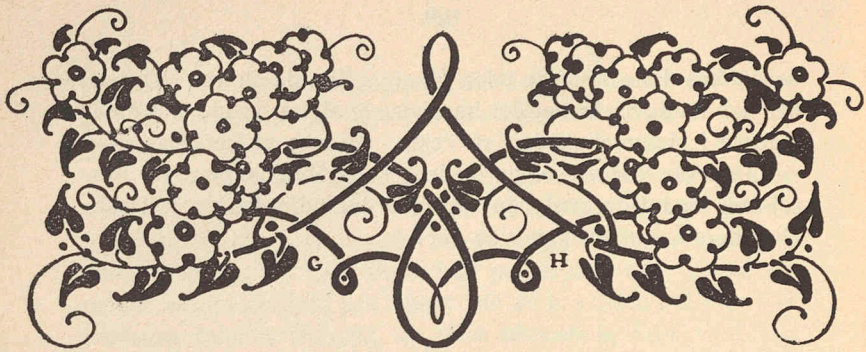
— Men din mystiske Tale og din Opførsel paa Vejen? — Jeg var ganske vis paa, Du maatte være forrykt. Og hvorfor valgte Du netop Guldbillen som Middel til at betegne Punktet under Træet i Stedet for en simpel Blykugle?

— Jeg var oprigtig talt bleven noget ærgerlig over din øjensynlige Mistanke med Hensyn til min Forstand, og jeg besluttede derfor at mystificere Dig lidt paa en uskyldig Maade. Af den Grund var det, jeg svingede med Billen paa Vejen, og af samme Grund benyttede jeg den ved Undersøgelserne. En Bemærkning af Dig angaaende dens store Tyngde indgav mig Idéen dertil.

— Ja, ja, jeg forstaar det, og nu er der kun én Omstændighed, som jeg ikke er saa ganske paa det rene med. Hvordan forklarer vi de Skeletter, vi fandt i Hullet?

— Det er et Spørgsmaal, jeg lige saa lidt er i Stand til at besvare som Du. Imidlertid er der kun én naturlig Maade at forklare det paa, skønt det er frygteligt at skulle tro paa det oprørende, der ligger i denne Forklaring. Det er tydeligt, at Kidd, — hvis Kidd virkelig har nedgravet Skatten, og derom tvivler jeg ikke — det er tydeligt, siger jeg, at han ikke har kun-

net udføre dette Arbejde uden Hjælp. Men da alt var i Orden, har han muligvis fundet det hensigtsmæssigt at rydde alle Medviderne i Hemmeligheden af Vejen. Maaske et Par Slag med en Økse var tilstrækkelige, medens hans Medhjælpere var sysselsatte med Udgravningen; maaske der udfordredes et Dusin eller flere — hvem kan vide det?

Eleonora.

Jeg hører til en Slægt, der er bekendt for sin levende Fantasi og sine stærke Følelser. Man har kaldt mig gal; men hvem ved, om ikke Galskaben muligvis er en høj Grad af Intelligens? Hvem ved, om ikke det, man kalder Talent og Genialitet, kun er en Art Sygelighed i Tanke og Sjæl? De, der drømmer om Dagen, kommer til Kundskab om mange Ting, som gaar *dem* forbi, der kun drømmer om Natten. I deres Syners graalige Halvmørke skimter de ligesom Glimt fra Evigheden, og naar de vaagner, skælver de ved Tanken om, at de har været nær ved at gribe den store Hemmelighed. Brudstykkevis lærer de noget af den Visdom, der er fra Gud, men mere af den Kundskab, der er fra Djævelen. Uden Ror og Kompas vover de sig ud paa det evige Lys' store Ocean, og ligesom den nubiske Geograf begiver de sig ud paa et Taagehav for at udforske dets Hemmeligheder.

Lad os nu altsaa gaa ud fra, at jeg er gal. Jeg vil i det mindste indrømme, at der er to bestemte Sider i min sjælelige Tilstand: en klar Opfattelsesevne, som man ikke vil frakende mig — den ytrer sig ved en tydelig Erindring om Kendsgerninger fra den første Periode af mit Liv — og en mørk og

tvivlende Tilstand, som hører til Nutiden og til de Erindringer, der knytter sig til den anden store Epoke i min Tilværelse.

Alt hvad jeg derfor fortæller om den første Periode af mit Liv, maa anses for troværdigt. Hvad den anden Periode angaar, udbeder jeg mig kun Tiltro for saa vidt, som min Fortælling maatte indgyde den. Det er forøvrigt min Læser tilladt at tvivle, men hvis Tvivlen *ikke* opstaar hos ham, saa lad ham være den Ødipus, der løser denne Gaade.

Jeg mistede tidlig min Moder, og hun havde kun en eneste Søster. Hun, der var min Ungdoms Elskede, og som jeg, idet jeg nedskriver dette, kan tænke paa med Ro i Sjælen, var denne Søsters eneste Datter. Min Kusine hed Eleonora. Vi voksede op sammen under en tropisk Sol, i en yndig Dal, der kaldtes „Tusindfryds-Dalen". Ingen var nogensinde uden Vejviser trængt ind i denne afsidesliggende Dal, der laa indesluttet af kæmpehøje, stejle Bjærge; der var ikke en eneste banet Sti, og for at naa vort lykkelige Hjem maatte vi bøje mangfoldige Træers Grene til Side og træde Tusinder af yndige, vellugtende Blomster under Fødder. Derfor levede vi — min Kusine, hendes Moder og jeg — saa ensomt og saa uvidende om alt, hvad der foregik udenfor Dalen.

En dyb, men ikke bred Flod løb ved den yderste Grænse af vor skjulte Dal; den var mere blændende end alt, hvad jeg nogensinde har set, undtagen Eleonoras Øjne, og den snoede sig i forunderlige Bugtninger for endelig at forsvinde for vort Blik imellem høje Skrænter, der viste sig endnu utydeligere for os end de Højder, hvorfra den havde sit Udspring. Vi kaldte den „den tavse Flod", saa sagte flød den, og saa stærkt indbød dens Bredder til Hvile.

Strækningen mellem Floden og de omliggende Bjærge var som det skønneste grønne Tæppe, indvirket med mangefarvede Blomster, der udsendte en vederkvægende Duft, og den Skønhed, der paa alle Sider omgav os, talte paa den mest veltalende Maade til vore Hjærter om Guds uendelige Kærlighed og Storhed. Hist og her paa Grønsværet hævede sig som i en forunderlig Drøm fantastiske Træer, hvis høje, slanke Grene

strakte sig yndefuldt mod Solen, som ved Middagstid trængte ned i Dalen; deres Bark lignede Perlemor og Sølv; intet i Verden kunde være saa glat, undtagen Eleonoras Kind.

I femten Aar vandrede Eleonora og jeg med hinanden ved Haanden omkring i denne Dal, før Kærligheden vaagnede i vore Hjærter. En Eftermiddag — hun var femten Aar, og jeg var tyve — sad vi Kind ved Kind under disse forunderlige Træer og saa paa vore egne Billeder i den tavse Flods sølvklare Vande. Vi kunde ikke sige et eneste Ord den øvrige Del af Dagen, og endnu den følgende Dag talte vi kun lidt, og vore Læber skælvede, naar vi vilde tale. Vi havde lokket Eros op af Flodens Vande, og vi følte begge, at han i vore Hjærter havde tændt den Glød, som havde fortæret vore Forfædres Sjæle. De Lidenskaber, som gennem Aarhundreder havde været vor Slægts Særkende, udbredte for os en berusende Lyksalighed over „Tusindfryds-Dalen". Forunderlig glimrende, stjerneformede Blomster spirede pludselig frem paa Træer, hvor man aldrig før havde set nogen Knop. Grønsværet fik ligesom et andet Skær, og efterhaanden som de smaa hvide Margariter forsvandt en for en, fremdukkede der i deres Sted et Mylder af Gyldenurter i de skønneste Farver. Og der kom Liv paa de hidtil saa øde Stier, thi høje, slanke Flamingoer, som vi hidtil ikke havde bemærket, spankede nu foran os i deres skarlagenrøde Fjerhamme, efterfulgte af en Skare Smaafugle, der skinnede i tusinde brogede Farver. I Floden svømmede Guld- og Sølvfisk, og fra dens Vande lød der en sagte Rislen, mere melodiøs end Æolsharpens Toner, blidere og ømmere end alt, hvad jeg nogensinde før eller senere har hørt, med Undtagelse af — Eleonoras Stemme. En stor Sky, som vi længe havde set i det fjærne Vesten, svævede rød og gyldenfarvet hen imod os; den dalede efterhaanden, indtil dens Kanter tilsidst berørte Bjærgenes Toppe, idet den forvandlede Halvmørket omkring os til Lys og Glans og indesluttede os, ligesom for evig, i et straalende magisk Fængsel.

Eleonoras Skønhed lignede Serafernes, og dog var hun kun

en jordisk Kvinde, ligesaa uskyldig som det korte Liv, hun havde tilbragt blandt Blomsterne. Hun brugte ingen Forstillelse for at skjule den lidenskabelige Kærlighed, hun var betaget af, og hun lod mig se ind i sit inderste Hjærte, medens vi med hinanden gennemvandrede „Tusindfryds-Dalen" og undrede os over den store Forandring, der i saa kort et Tidsrum var foregaaet omkring os.

Endelig en Dag talte hun til mig med taarefyldte Øjne om den sidste sørgelige Forandring, som forestaar hele Menneskeheden. Fra den Dag af kom hun stadig tilbage til dette mørke Emne, som hun stedse indflettede i alle sine Samtaler — ligesom man i Prædikerens Bog altid finder det samme Billede varieret paa tusinde Maader.

Dødens Finger havde mærket hendes Pande; hun vidste, at hun kun havde naaet Højdepunktet af Skønhed for derpaa straks at dø; for hende sammentrængte Gravens Rædsler sig kun i et eneste Punkt, nemlig at jeg, efter at have lagt hende til Hvile i Dalen, for bestandig skulde forlade dette mit yndige Hjem og overføre den heftige lidenskabelige Kærlighed, hun havde vakt hos mig, paa en anden. Da hun havde udtalt dette for mig, kastede jeg mig for hendes Fødder, og jeg svor til hende og til Gud i Himlen, at jeg aldrig vilde ægte nogen anden Kvinde, men altid blive tro i Mindet om hende og den hellige Kærlighed, jeg nærede til hende. Og jeg kaldte den almægtige Gud til Vidne herpaa, og jeg besvor ham, hvis jeg nogensinde brød mit Løfte, da at lade en Forbandelse, som er for frygtelig til, at jeg kan nedskrive den her, komme over mig.

Eleonoras dejlige Øjne straalede endnu skønnere, da jeg aflagde dette Løfte, og hun aandede op, som om en centnertung Vægt var taget fra hendes Bryst; hun skælvede og græd; hun tog imod mit Løfte, for hun var jo kun et Barn, og hendes Dødstime blev fredeligere og lykkeligere. Et Par Dage senere, medens Livet sagte flygtede bort fra hende, lovede hun mig som en Slags Belønning for det Løfte, jeg havde aflagt, at hun stundom, naar hendes Sjæl havde taget Flugten, vilde

dvæle hos mig i mine vaagne Nætter, hvis det blev hende tilladt; men hvis Paradisets Love ikke tillod hende at opfylde dette Løfte, vilde Aftenvinden bringe hendes Suk eller et Pust fra Englenes Hjem til mig. Med disse Ord paa Læberne udaandede hun, og med hendes Død afsluttedes den første Periode af mit Liv.

Indtil nu har jeg fortalt alt med en samvittighedsfuld Troskab. Men fra det Øjeblik, jeg overskrider den Skranke, som Tabet af min Elskede satte paa min Livs Vej, føler jeg ligesom en tæt Taage lægge sig omkring min Hjærne, og jeg frygter for, at det øvrige af min Fortælling skal forekomme mine Læsere som skrevet af en, hvem Forstandens Brug blev nægtet. Tillad mig dog at blive ved. Aarene henrandt tunge og langsomme for mig i „Tusindfryds-Dalen", hvor der paany syntes at være foregaaet en Forvandling. De stjerneformede Blomster, der spirede frem paa Træernes Grene, viste sig ikke mere, Grønsværets Farve blegnede, og de gyldenfarvede Urter visnede hen en for en; i deres Sted fremspirede der mørkeblaa Violer, som lignede Menneskeøjne; de var altid fulde af Dug, og de bøjede sig urolig frem og tilbage. Og Livet flyede fra Dalen; de slanke Flamingoer spankede ikke mere i deres prangende Fjerham; de fløj sørgmodige bort fra Dalen, efterfulgt af de andre Fugle, der skinnede i tusinde brogede Farver. Og Guld- og Sølvfiskene svømmede tilbage imellem Klipperne, hvor de var komne fra, og skinnede aldrig mere i den stille Flod. Og den henrivende Melodi, som før forekom mig sødere end Æolsharpens Toner, ømmere og blidere end alt, hvad jeg nogensinde før havde hørt, med Undtagelse af Eleonoras Stemme, bortdøde efterhaanden, indtil Floden atter hensank i sin vante højtidelige Tavshed. Og tilsidst lettede ogsaa den store, purpurfarvede Sky fra Bjærgtoppen, som atter laa hen i sit vante Mørke, og Dalen blev for bestandig forladt af denne straalende Lysglans.

Men Eleonora glemte ikke sit Løfte; thi jeg følte Pustet fra de hellige Steder, og en balsamisk Duft ligesom opfyldte Luften

i Dalen. Og i de lange Timer, naar Vægten af min Ensomhed tyngede mig, og naar mit Hjærte bankede sørgmodigt, lagde Aftenvinden hendes ømme Suk over min Pande; og en ubestemt Hvisken fyldte Luften omkring mig, og én Gang — én eneste Gang — blev jeg vækket op af min dødtunge Søvn ved to Aandelæber, der trykkede et Kys paa mine.

Intet kunde dog udfylde Tomheden i mit Hjærte; jeg sukkede efter den Kærlighed, hvoraf det før havde svulmet. Tilsidst blev Opholdet i Dalen mig uudholdeligt, og jeg forlod den for at kaste mig ind i Verdens forvirrende Tummel.

— — — — — — — — — — — — — —

Jeg befandt mig i en fremmed By, hvor alt kunde have bidraget til at udslette den skønne Drøm, jeg havde drømt i „Tusindfryds-Dalen" af min Erindring. Pragten og Glansen ved et overdaadigt Hof, Vaabnenes Klirren og Kvindernes forføreriske Skønhed berusede og forvirrede mig; men min Sjæl blev sit Løfte tro, og jeg følte endnu bestandig i de ensomme Nætter Tegnene paa Eleonoras aandelige Nærværelse.

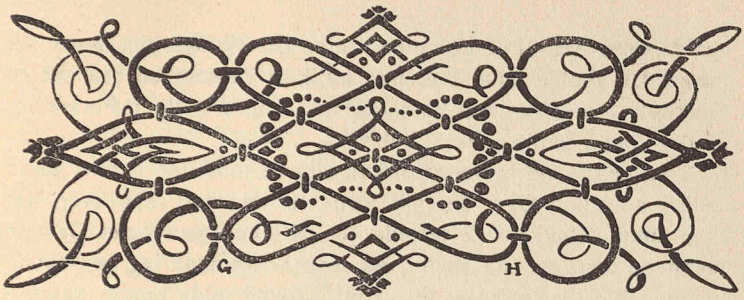
Pludselig hørte de op, det blev ligesom mørkt omkring mig, og jeg stod skælvende foran mine fortærende Tanker og de frygtelige Fristelser, hvoraf jeg var omgiven.

Fra et fjærnt, fjærnt bortliggende Land kom der til den Konges Hof, hvor jeg tjente, en ung Pige, hvis uforlignelige Skønhed mit Hjærte straks maatte bøje sig — for hvis Fødder jeg frivillig kastede mig med en Kærlighed og Tilbedelse, hæftigere end jeg nogensinde før havde følt. Hvad var min Kærlighed til min Barndoms Legesøster imod den Lidenskab, den Begejstring og den Beundring, der løftede min Sjæl og mit Hjærte, naar jeg laa for min himmelske Ermengardes Fødder? Min Ermengarde var en straalende Seraf! Tanken om Ermengarde forjog alle andre Tanker fra min Sjæl. Hun var en Engel, et himmelsk Syn! Og mens jeg stirrede ind i hendes dybe Øjne, der ligesom havde et Genskin fra en anden Verden, tænkte jeg kun paa hende og ingen anden.

Hun blev min Hustru; — jeg skælvede ikke ved Tanken

om den Forbandelse, jeg selv havde nedkaldt over mig, og denne Forbandelse ramte mig heller ikke. En Gang endnu — kun en eneste Gang i Nattens Tavshed — naaede de ømme Suk mig igennem Vinduet og forvandlede sig til en blid og velbekendt Stemme, der sagde til mig:

— Sov i Fred! Thi Kærlighedens Aand er altbeherskende, og naar Du trykker Din Ermengarde til Dit elskovsglødende Hjærte, er Du løst fra det Løfte, Du gav Eleonora. I Himlen skal Gaaden heri blive løst for Dig.

Det bankende Hjærte.

De har Ret! — jeg er meget nervøs — forfærdelig nervøs, det har jeg altid været; men hvorfor paastaar De, at jeg er gal? Sygdommen har skærpet mine Sanser — den har ikke ødelagt dem — den har ikke sløvet dem. Fremfor alt var min Høresans uhyre udviklet, jeg har hørt alt i Himlen og paa Jorden, ja, jeg har endogsaa hørt adskilligt i Helvede. Hvordan kan jeg saa være gal? Hør nu blot! Læg Mærke til, hvor nøgternt og hvor roligt jeg kan fortælle hele Historien.

Det er mig umuligt at forklare, hvorledes Idéen fødtes i min Hjærne, men da den først var undfanget, forfulgte den mig Nat og Dag. Jeg havde ikke noget bestemt Øjemed med den. Der var ingen Lidenskab i den. Jeg holdt af den rare gamle Mand. Han havde aldrig gjort mig noget ondt. Han havde aldrig fornærmet mig. Jeg attraaede ikke hans Guld. Jeg tror, det var hans Øje! Ja, det var det! Hans ene Øje lignede en Gribs. Det var et blegt, blaat Øje, over hvilket der ligesom laa en Hinde. Hver Gang dette Øje faldt paa mig, blev mit Blod til Is, og saaledes — gradevis — langsomt — fik jeg den Idé at tage Oldingens Liv, og paa den Maade tillige for bestandig befri mig for Øjet.

Se, saaledes forholder det sig! De tror, jeg er gal. De

gale bærer sig altid dumt ad; men De skulde blot have set mig! De skulde have set, med hvilken Varsomhed jeg gik til Værks! — med hvilken Forsigtighed — med hvilken Forsynlighed — med hvilken Forstillelse!

Jeg havde aldrig været elskværdigere mod den gamle Mand end i hele den Uge, der gik forud for Mordet. Og hver Nat hen imod Klokken 12 løftede jeg Klinken paa hans Dør og aabnede den, aa, saa sagte, saa sagte! Og naar jeg saa havde aabnet den tilstrækkelig til, at mit Hoved vilde kunne passere gennem Aabningen, stak jeg en Blændlygte ind, rigtig, rigtig godt lukket, saa der ikke kunde komme det mindste Lysskær ud, og saa stak jeg Hovedet ind. Aa, De vilde have lét, dersom De blot havde set, med hvilken Behændighed jeg stak Hovedet ind. Jeg gjorde det langsomt — meget, meget langsomt for ikke at forstyrre Oldingens Søvn. Det tog over en hel Time at faa Hovedet saa langt ind igennem Aabningen, at jeg kunde se ham ligge i sin Seng. Vilde en gal Mand have baaret sig saa snildt ad? — Og naar jeg saa rigtigt havde Hovedet inde i Værelset, aabnede jeg med Forsigtighed Lygten — aa, saa forsigtig, saa forsigtig; for Hængslerne knirkede. Jeg aabnede den netop saa meget, at en næsten umærkelig Lysstraale faldt paa Gribbeøjet. Og det gjorde jeg i syv lange Nætter — bestandig netop ved Midnatstid; men Øjet var altid lukket, og derfor var det mig umuligt at udføre min Daad; thi det var ikke den gamle Mand, der æggede mig, men kun hans *onde Øje*. Og hver Morgen, naar det blev Dag, gik jeg frejdig ind i hans Værelse, talte rask til ham, kaldte ham hjærtelig ved Navn og spurgte, hvordan han havde sovet. De kan da tænke Dem, at det maatte have været en meget klog gammel Mand, dersom han havde kunnet ane, at jeg hver Nat — netop ved Midnatstid — passede paa ham, naar han sov.

Den ottende Nat anvendte jeg endnu mere Forsigtighed ved at aabne Døren. Viseren paa et Ur bevægede sig hurtigere, end min Haand gjorde det. Aldrig havde jeg før den Nat følt Omfanget af mine Sansers Skarphed, af min Snedighed. Jeg

kunde næppe tilbageholde en triumferende Følelse. Tænk Dem blot, at jeg stod der og aabnede Døren lidt efter lidt, uden at han havde fjærneste Begreb om, hvad jeg gjorde, eller anede mine hemmelige Tanker! Tanken derom fik det til at klukke i mig. Maaske hørte han det, for han rørte sig i Sengen, som om han vaagnede. Nu tror De maaske, jeg trak mig tilbage? — Nej! Der var saa sort som Kul i hans Værelse, thi Skodderne var omhyggelig tillukkede af Frygt for Tyve, og da jeg vidste, at han ikke kunde se, at Døren blev aabnet, saa blev jeg ved at skubbe ganske sagte til den.

Jeg havde stukket Hovedet ind og vilde lige til at aabne Lygten, da min Finger greb fejl paa Lukkeren, og den gamle Mand rejste sig op i Sengen og raabte: Hvem der?

Jeg blev staaende aldeles ubevægelig og uden at sige et Ord. I en hel Time bevægede jeg ikke en Muskel, og i al den Tid hørte jeg ikke, at han lagde sig tilbage i Sengen. Han sad bestandig oprejst og lyttede — akkurat ligesom jeg selv havde gjort Nat efter Nat, naar Dødningeurene dikkede i Væggene.

Pludselig hørte jeg en svag Stønnen; jeg kunde høre, at det var en Stønnen i dødelig Rædsel. Den stammede ikke fra Smerte eller Sorg; det var denne dumpe, kvalte Lyd, der hæver sig fra Sjælens Dyb, naar Rædslen har overvældet den. Jeg kendte godt den Lyd. Mange, mange Nætter, netop ved Midnatstid, naar alle sover, er den opstegen fra min egen Barm og har ved sit frygtelige Ekko forstærket de Rædsler, der søndersled mig. Ja, jeg kendte den saa godt; jeg vidste, hvad den gamle Mand led, og det gjorde mig ondt for ham, skønt det lo i min Sjæl. Jeg vidste, at han havde ligget vaagen, siden han havde rørt sig i Sengen ved den første svage Larm. Hans Skræk var bestandig taget til. Han havde forsøgt paa at faa sig selv til at tro, at han var bange uden Grund, men han havde ikke kunnet. Han havde sagt til sig selv: det er ikke andet end Vinden i Kaminen — det er kun en Mus, der er løben over Gulvet — det er ikke andet end en Faarekylling

— ja, han havde gjort sig Umage for at styrke sig ved disse Tanker; men det var altsammen forgæves. — *Det var forgæves,* fordi den store, sorte Skygge af den sig nærmende Død alt havde passeret forbi ham og indhyllet sit Offer, og det var Virkningen af denne Dødens Skygge, som han følte — skønt han intet saa og intet hørte — og som gjorde, at han havde en Fornemmelse af, at mit Hoved var inde i Værelset.

Da jeg taalmodig havde ventet i lang Tid uden at høre ham lægge sig, besluttede jeg at aabne Lygten lidt — men bare saa lidt, saa lidt. Jeg aabnede den da — De kan ikke tro, hvor varsomt — saaledes, at en eneste lille bleg Straale som en Edderkops Traad skød ud fra Sprækken og faldt paa Gribbeøjet.

Det var aabent — vidt aabent — og jeg blev rasende, saa snart jeg saa det. Jeg saa det tydelig — saa dets matte blaa Skær, den væmmelige Hinde, og Marven stivnede i mine Knogler; men jeg saa ellers intet af den gamle Mands Ansigt eller øvrige Legeme; thi jeg havde ligesom instinktmæssig netop rettet Straalen paa det forbandede Sted.

Har jeg nu ikke sagt Dem, at hvad De antager for at være Vanvid, slet ikke er andet end en overdreven Skærpelse af Sanserne? — Nu skal De høre! En dump, halvkvalt, regelmæssig Lyd naaede mine Øren; det lød omtrent som et Stueur, der er indsvøbt i Bomuld. Den Lyd kendte jeg ogsaa godt; det var den gamles Hjærte, der bankede. Den forøgede mit Raseri, ligesom en Trommehvirvel ansporer Soldatens Mod.

Men trods alt lagde jeg endnu Baand paa mig, jeg holdt mig stille. Jeg aandede næppe. Jeg holdt Lygten ubevægelig. Jeg gjorde mig kun Umage for stadigt at holde Lysstraalen paa Øjet. Imidlertid tog Hjærtets sataniske Banken til. Den blev hurtigere og hurtigere, højere og højere. Oldingens Rædsel maa have været ubeskrivelig! Hjærtets Banken blev hvert Minut højere og højere. Passer De rigtigt paa? Jeg har sagt Dem, at jeg er nervøs. Det er jeg virkelig. Og nu, midt i Nattens Hjærte, midt i den frygtelige Stilhed, der herskede i

det gamle Hus, opfyldte denne sælsomme Lyd mig med en ubeskrivelig Rædsel. Endnu i nogle Minutter betvang jeg mig og blev staaende, men Hjærtets Banken blev lydeligere og lydeligere! Jeg troede, at det skulde briste. Og nu greb en ny Ængstelse mig. En eller anden Nabo kunde muligvis høre Lyden. Oldingens Time var kommen! Med et frygteligt Hyl rev jeg Lygten op og styrtede ind i Værelset. Han udstødte kun *et* Skrig — *et* eneste. I et Øjeblik havde jeg ham paa Gulvet, og kastede alle Sengklæderne oven paa ham. Da smilte jeg af Glæde over at se, at mit Værk var skredet saa godt fremad; men i nogle Minutter vedblev Hjærtet endnu at banke med en dump Klang. Det foruroligede mig imidlertid ikke; det kunde ikke høres gennem Væggen. Endelig hørte det op. Den gamle var død, stendød. Jeg lagde min Haand paa hans Hjærte og holdt den der i flere Minutter. Det bankede ikke mere. Hans Øje skulde ikke plage mig mere.

Dersom De endnu tror, at jeg er gal, saa vil den Tro aldeles forsvinde, naar jeg beskriver Dem de kloge Forholdsregler, jeg tog for at skjule Liget. Det var allerede langt ud paa Natten; jeg arbejdede hurtig, men stille; jeg skar først Hovedet af Liget, saa Armene og endelig Benene.

Jeg brækkede nu et Par af Gulvets Brædder op og puttede derpaa det hele ned i Aabningen. Saa lagde jeg igen Brædderne over, saa behændig, saa snedig, at intet menneskeligt Øje — ikke engang *hans* — kunde have opdaget noget mistænkeligt. Der var intet at vaske af — ikke et Stænk, ikke en Plet af Blod. Jeg havde været altfor forsigtig.

Klokken var fire, inden jeg blev færdig med dette Arbejde, det var endnu lige saa mørkt som ved Midnatstid. Just da Klokken slog, bankede det paa Gadedøren. Med lettet Hjærte gik jeg ned og aabnede den — hvad havde jeg *nu* at frygte? Der traadte tre Mænd ind, og med den største Høflighed af Verden præsenterede de sig som Politibetjente. En Nabo havde hørt et Skrig om Natten, det havde vakt Mistanke om en

eller anden Udaad, der var blevet sendt Bud til Politistationen, og man havde afsendt tre Mand for at undersøge Stedet.

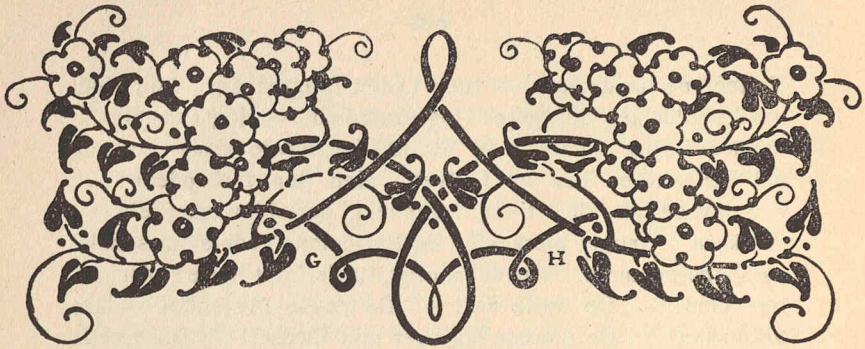
Jeg smilte — hvad havde jeg vel at frygte? Jeg bød Herrerne velkommen — jeg sagde, det var mig selv, der havde skreget i Søvne. Jeg tilføjede, at den gamle Mand var rejst paa Landet, jeg gik omkring i Huset med de tre Herrer. Jeg bad dem om endelig at se godt efter overalt. Tilsidst førte jeg dem til *hans* Værelse. Jeg viste dem hans Ejendele, der alle laa urørte, i fuldkommen Orden. I min overmodige Tryghed hentede jeg Stole ind i Værelset og bad dem hvile sig efter deres Anstrengelser, medens jeg selv i min vanvittige Frækhed satte min Stol lige paa det Sted, hvorunder mit Offers Lig befandt sig.

Betjentene var tilfredsstillede. Min Opførsel havde betaget dem hver Mistanke. Jeg følte mig rigtig godt tilpas. De satte sig ned, og jeg snakkede gemytlig med dem om Dit og Dat. Men efter nogen Tids Forløb følte jeg, at jeg blev bleg, og jeg ønskede, de skulde gaa. Det gjorde ondt i mit Hoved, og jeg syntes, det sang og ringede for mine Øren; men de blev siddende og passiarede videre. Denne Ringen blev tydeligere, den tog bestandig til. Jeg snakkede løs for at glemme denne Fornemmelse; men den blev tydeligere og tydeligere og antog en mere bestemt Karakter, indtil jeg fandt ud af, at det ikke var inde i mit Hoved, det ringede.

Uden Tvivl blev jeg meget bleg; — jeg vedblev at tale hurtigere og hurtigere, idet jeg hævede Stemmen; Lyden tiltog — og hvad skulde jeg gøre? *Det var en dump, halvkvalt, regelmæssig Lyd; det var, som man kunde høre et Stueur, der var indsvøbt i Bomuld.* Jeg aandede tungt — men endnu havde Betjentene ingenting hørt. Jeg talte hurtigere — kraftigere, men Lyden tiltog bestandig. Jeg rejste mig, og jeg vedblev at tale med skingrende Stemme og voldsomme Gebærder; men Lyden tog bestandig og bestandig til. — Hvorfor gik de dog ikke? — Jeg gik med lange, tunge Skridt op og ned ad Brædderne, som om jeg var bleven rasende over det,

Betjentene havde sagt, — men Lyden tiltog stadig. Min Gud, hvad skulde jeg dog gøre? Jeg skummede — jeg skændte — bandede! Jeg skubbede til Stolen, jeg havde siddet paa, og lod den skrabe hen ad Gulvet. Men den forbandede Lyd overdøvede alt, den tiltog bestandig, den blev stærkere — stærkere — meget stærkere. Og Betjentene vedblev at snakke og spøge og smile. Var det muligt, at de intet hørte? Almægtige Gud! — De hørte det! — De havde Mistanke! — De *vidste* det! — De morede sig over min Rædsel! — Det troede jeg, det tror jeg endnu. Men alt var at foretrække for denne Kval! Jeg kunde ikke længere udholde disse hykleriske Smil, jeg følte, at jeg maatte skrige eller dø! — Og nu igen! — Hører De? — Hører De! højere! — højere! — højere! — bestandig og bestandig højere!

Elendige! — skreg jeg — forstil Jer ikke længe! Jeg tilstaar alt! — Riv Brædderne op! — Her er det, her! — Det er hans rædsomme Hjærtes Banken!

Den aflange Kiste.

For nogle Aar siden havde jeg sikret mig Plads ombord paa den smukke Damper *„L'Indépendance"*, Kaptajn Hardy, for at gaa fra Charleston til New York. Vi skulde sejle den 15. Juni, hvis Vejret tillod det, og Aftenen før gik jeg ombord for at bese min Kahyt og gøre alle de nødvendige Forberedelser til Rejsen.

Der var indskrevet en Mængde Passagerer, mod Sædvane flest Damer; jeg fandt flere kendte Navne paa Listen og blev meget glad overrasket ved at se, at Cornelius Wyatt, en ung Kunstner, hvem jeg holdt meget af, var blandt de Rejsende. Vi havde studeret sammen ved Universitetet i C...., hvor vi omgikkes hinanden meget. Han var, som de fleste Genier, en Blanding af en Misanthrop, en Entusiast og et Følelsesmenneske; dertil havde han det kærligste, mest trofaste Hjærte, som nogensinde har slaaet i et menneskeligt Bryst.

Man havde skrevet hans Navn paa tre Kahytsdøre ombord, men paa Listen var han kun indskreven for sig selv med Kone og to Søstre; Kahytterne var temmelig store, med to Køjer i hver; disse Køjer var rigtignok vel smaa til to, men det var mig ligefuldt ubegribeligt, hvorfor han havde taget tre Kahytter til fire Personer.

Det kom jo i Grunden slet ikke mig ved, men jeg var nu opsat paa at være nysgerrig, og jeg kunde ikke faa disse tre Kahytter ud af mine Tanker. Jeg gættede paa alle mulige Grunde dertil, og tilsidst fandt jeg da paa den allernaturligste.

— Der er naturligvis et Tjenestetyende med, det er da underligt, at det ikke faldt mig ind for længe siden.

Jeg fik paany fat paa Listen, men jeg saa' nu, at de havde bestemt sig til at sejle uden Pige, skønt de først havde tænkt paa at tage en med. Ordet „Kammerpige" var slettet ud igen.

— Godt, sagde jeg til mig selv, saa har Wyatt vel taget den Kahyt til en Del af Bagagen, som han nødig vil have ned i Lasten; maaske et Maleri eller noget lignende; formodentlig det, han har solgt til den italienske Jøde Nicolino.

Dermed slog jeg mig til Ro og tænkte ikke mere paa den Sag.

Jeg kendte meget godt Wyatts to Søstre, to rigtig elskværdige og flinke unge Piger, men jeg havde endnu aldrig set hans Kone, som han først for nylig havde ægtet, og som han havde omtalt med sand kunstnerisk Begejstring.

I hans Øjne var hun smukkere, aandrigere og talentfuldere end alle andre, og jeg længtes derfor meget efter at gøre hendes Bekendtskab.

Den Eftermiddag, jeg gik ombord, altsaa den 14. Juni, fortalte Kaptajnen mig, at Wyatt og hans Damer ogsaa kom for at se Skibet, og jeg ventede en Time længere, end det var min Hensigt, for at blive forestillet for den unge Kone; men tilsidst kom der et Brev, hvori Wyatt skrev, at da hans Kone ikke befandt sig rigtig vel, kom de først ombord næste Dag til den Tid, Skibet skulde gaa.

Da jeg næste Dag vilde gaa ombord, mødte jeg paa Vejen Kaptajnen, der vilde have været hos mig for at sige, at uforudsete Omstændigheder forhindrede ham i at sejle før om et Par Dage, han skulde lade mig det vide nærmere.

Denne Opsættelse forekom mig lidt besynderlig, da Vinden

var meget gunstig, men Kaptajn Hardy vedblev at sige, at uforudsete Omstændigheder gjorde det umuligt for ham at sejle, og jeg gik temmelig slukøret hjem og ventede paa nærmere Ordre.

Først otte Dage efter fik jeg Bud fra Kaptajnen, og jeg begav mig straks ombord. Skibet var fuldt af Passagerer, og alt rede til Afrejse. Wyatt og hans Rejsefæller — to Søstre og hans Kone — kom omtrent ti Minutter efter mig; han lod til at have et af sine misantropiske Anfald, men jeg var saa vant dertil, at jeg ikke tog videre Notits deraf. Han forestillede mig ikke engang for sin Kone, hvilket Hverv han overlod til sin Søster Mariane, en sød, intelligent Pige, som gjorde det i faa hastige Ord.

Fru Wyatt havde et tæt Slør for Ansigtet, og da hun slog det til Side for at gengælde min Hilsen, blev jeg i allerhøjeste Grad forbavset; jeg vilde vist have følt mig endnu langt mere skuffet, hvis jeg ikke havde vidst, at en Kunstners begejstrede Beskrivelser undertiden gaar ud over, hvad andre dødelige kan fatte, og at han næsten altid bevæger sig i Idealitetens Regioner.

Det var mig umuligt andet end at betragte Fru Wyatt som en meget almindelig Person; om hun just ikke var ligefrem grim, saa var hun da ikke langt fra at være det; for Resten var hun klædt med udsøgt Smag, og jeg sagde mig selv, at det naturligvis var hendes Aands og Hjærtes Skønhed, som havde bedaaret min Ven. Hun talte kun nogle faa Ord og gik saa ned i Kahytten med Wyatt.

Min Nysgerrighed, som for en Tid havde sat sig, vaagnede paany. Det var tydeligt, at der ingen Pige var med, altsaa gav jeg mig til at undersøge Bagagen. Efter en halv Times Forløb ankom der en Karre paa Kajen, hvorpaa der stod en aflang Kiste; man syntes kun at have ventet paa den, thi saa snart den var kommen ombord, lettede vi, og snart efter befandt vi os i rum Sø.

Den omtalte Kiste var som sagt aflang. Den var vel omtrent seks Fod lang og halvtredje Fod bred; jeg undersøgte den

nøjagtig, da den blev bragt ombord; det ligger i min Natur at være meget grundig. Formen var temmelig ualmindelig, men jeg blev ved min første Formodning, at den maatte indeholde et Maleri, og efter Kisten at dømme kunde det ikke være andet end en Kopi af Leonardo da Vinci's hellige Nadver. Denne Formodning slog jeg fast, og glædede mig over, at jeg ikke havde opgivet at gætte. Wyatt plejede i Reglen at betro mig alt i den Retning, men denne Gang lod det til, at det morede ham at bringe dette smukke Maleri ind i New York, lige for Næsen af mig, uden at sige mig noget derom.

Jeg besluttede at betale ham med samme Mønt, enten paa Overfarten eller en Gang senere.

En Ting forundrede mig for Resten, og det var, at Kisten ikke blev sat ind i den overflødige Kahyt, men ind i Wyatts egen, hvor den dækkede næsten hele Gulvet; det var saa meget mere ubegribeligt, som Tjæren eller Farven, hvormed Adressen var malet, udbredte en afskyelig Lugt. Paa Laaget af Kassen var der malet:

Fru Adelaide Curtis.
Adr. Hr. Cornelius Wyatt.
Albany — New York.
Forsigtig. Denne Side opad.

Fru Adelaide Curtis var Wyatts Svigermoder, men jeg tilstaar, at jeg antog, at denne Adresse var skreven for yderligere at mystificere mig, og at Kisten ikke skulde længere end til Wyatts Atelier i Chamber Street i New York.

De sidste tre, fire Dage havde vi det dejligste Vejr, man kunde tænke sig, og Passagererne var i den mest oprømte Stemning. Dog maa jeg undtage Wyatt og hans Søstre, som var meget utilgængelige, ja næsten uhøflige mod deres Medrejsende. Han var mere trist end nogensinde, men hos ham var jeg egentlig ikke forbavset over nogen som helst Sindsstemning, hvorimod hans Søstres Opførsel forundrede mig; de blev næsten bestandig i deres Kahyt, og trods mine ivrige Opfor-

dringer kunde jeg ikke formaa dem til at blande sig med de andre Passagerer.

Fru Wyatt derimod viste sig meget elskværdig og indladende overfor Medpassagererne; hun blev snart intim med flere af Damerne ombord, og til min store Forbavselse opdagede jeg, at hun ikke var fri for at kokettere lidt med Herrerne. Hun morede os meget; jeg siger morede, og jeg ved heller ikke, hvilket andet Ord jeg skal bruge; men vist er det, at naar hun fik os til at le, saa var det altid paa sin egen Bekostning.

Herrerne talte næsten aldrig om hende, men Damerne var ikke sene til at erklære, at det var en godhjærtet Kone, Wyatt der havde faaet, ubetydelig af Udseende, uden Opdragelse og af tarvelig Familie. Man forstod jo ikke, hvorledes han havde kunnet lade sig forblinde af hende, og man kom til den Slutning, at hun vist maatte være meget rig. Det havde hun imidlertid ikke været, thi Wyatt havde netop fortalt mig, at han hverken *havde* faaet eller nogensinde kunde vente at faa en eneste Skilling med hende.

— Jeg har kun giftet mig med hende af Kærlighed, kun af Kærlighed, havde han engang sagt, og hun er mere end værdig til den Følelse, jeg nærer for hende.

Ved at tænke paa disse min Vens Ord tilstaar jeg, at jeg følte mig ubeskrivelig forvirret. Var Wyatt paa Vej til at gaa fra Forstanden? Han, med sin fine Følelse, sin Begavelse, sin Skønhedssans! Hans Kone lod til at være meget forelsket i ham, især naar han ikke var til Stede, og hun gjorde sig næsten latterlig ved altid at tale om, hvad hendes „kære Mand“ havde tænkt eller sagt. Hun havde altid Ordene „min Mand“ paa Læberne. Hvad Wyatt angik, lagde vi alle Mærke til, at han paa den tydeligste Maade undgik at være sammen med sin Kone; naar han kunde, trak han sig tilbage til sin Kahyt og lod Fruen more sig, som hun selv vilde.

Efter alt, hvad jeg kunde se, var det mig klart, at Wyatt i et ekscentrisk Øjeblik havde ægtet en Person, der i alle Henseender stod under ham, og at han nu paa en Gang havde faaet

Øjnene op for det ulykkelige i denne Forbindelse. Jeg beklagede ham af mit inderste Hjærte, men derfor var jeg ligefuldt ærgerlig paa ham for hans Mangel paa Oprigtighed imod mig med Hensyn til „den hellige Nadver", og jeg besluttede at hævne mig.

En Dag, da han gik frem og tilbage paa Dækket, tog jeg ham under Armen og vandrede op og ned med ham. Hans Sørgmodighed, som forøvrigt forekom mig meget naturlig, naar jeg tænkte over hans ulykkelige Stilling, var langtfra i Aftagende. Han talte kun lidt og, som det syntes, med Anstrængelse. Jeg forsøgte at oplive ham ved forskellige muntre Bemærkninger; han tvang sig til at smile, men hans Smil gjorde mig nærmest ondt. Stakkels Mand! Naar jeg tænkte paa hans Kone, forundrede jeg mig næsten over, at han kunde tage sig sammen et eneste Øjeblik. Tilsidst besluttede jeg mig dog til at slaa det store Slag. Jeg vilde paa en eller anden Maade lade ham vide, at jeg aldeles ikke var gaaet i Fælden, og jeg sagde noget om Kistens underlige Form; derefter smilede jeg rigtig underfundig og blinkede med Øjnene, mens jeg puffede ham i Siden. Den Maade, paa hvilken han optog min uskyldige Spøg, gjorde mig det klart, at han var fra Forstanden; han stirrede først paa mig med store, spørgende Øjne, ligesom for at forstaa, hvad jeg mente; da han endelig lod til at have forstaaet det, var det, som hans Øjne skulde falde ud af Hovedet; han blev først meget rød, derpaa ligbleg, slap min Arm og brast ud i en vanvittig Latter, som næsten varede i ti Minutter. Da Latteren omsider standsede, styrtede han baglæns om paa Dækket, og da jeg bøjede mig ned for at rejse ham op, saa han ud som død.

Jeg kaldte Folk til Hjælp, og tilsidst lykkedes det os at faa ham bragt til sig selv; da han atter aabnede Øjnene, sagde han nogle usammenhængende Ord; han blev aareladt og bragt til Sengs, og den næste Dag var han fuldkommen rask, jeg mener legemlig rask; om hans aandelige Tilstand vil jeg ikke tale.

Jeg undgik ham saa meget som muligt paa den øvrige Del

af Rejsen, raadet dertil af Kaptajnen, der ogsaa ansaa ham for at være gaaet fra Forstanden; men vi blev enige om ikke at tale derom til nogen ombord. Der var flere Omstændigheder, som bidrog til at spænde min Nysgerrighed endnu mere med Hensyn til Wyatt og hans Kone. Jeg havde et Par Aftener drukket for stærk Te og sov derfor meget daarlig, ja i to hele Nætter lukkede jeg ikke et Øje. Min Kahyt vendte, som alle de ugifte Herrers, ud til den store Salon, hvorimod Wyatts Kahyt vendte ud til den mindre, kun adskilt derfra ved en Skydedør, der ikke engang var lukket af om Natten. Det hændte ofte, naar Skibet slingrede, at Døren gled op, og naar saa ingen gad staa op for at lukke den, blev den staaende aaben. Jeg lod altid min Dør staa aaben paa Grund af Varme, og min Køje var anbragt saaledes, at jeg kunde se, hvad der foregik i den lille Salon, især ved den Side, hvor Wyatts Kahytter var.

De to Nætter, jeg ikke sov, saa jeg Fru Wyatt omtrent Kl. 11 forlade sin Mands Kahyt og gaa ind i den tomme, hvor hun saa blev, til han om Morgenen hentede hende ind til sig igen. Det var klart, at de levede adskilte; de havde hver sit Soveværelse, og ventede formodentlig kun paa at blive lovformelig skilte, og her var altsaa Hemmeligheden ved den ekstra Kahyt.

Der kom endnu noget til, som vakte min Nysgerrighed og Interesse.

I de to søvnløse Nætter, da jeg havde set Fru Wyatt forlade sin Mands Kahyt, hørte jeg inde hos ham den forunderligste Lyd. Jeg lyttede spændt i nogle Minutter, og det lykkedes mig at opdage Aarsagen. Lyden kom af Wyatts Anstrængelser for med et Instrument at skrue Laaget af den aflange Kiste; jeg kunde tydeligt skelne det Øjeblik, hvor han fik Laaget af og stillede det op imod Væggen i sin Kahyt. Endelig blev der stille, og jeg hørte kun noget, som lignede en Hulken eller undertrykte Suk, og en Mumlen, der næppe var til at opfange. Maaske var det ogsaa kun i min egen Indbildning. Jeg siger, jeg syntes, det lød som Hulken eller Suk, men ved nøjere

Eftertanke blev jeg klar over, at det *maatte* være Indbildning. Wyatt havde taget Laaget af for at glæde sig ved Synet af Skatten, og gav nu efter for et Udbrud af sin Kunstnerfølelse. Da Dagen begyndte at gry, hørte jeg tydelig, at han slog Sømmene ind, hvor de før havde siddet, og da han var færdig dermed, kom han fuldt paaklædt ud af sit Værelse for at hente Fru Wyatt.

Vi havde været syv Dage i Søen, da vi udfor Kap Hatteras blev overfaldne af en voldsom, sydøstlig Storm; vi var ret forberedte derpaa, da den allerede havde truet i flere Dage. Alt blev gjort klart, og da Blæsten tiltog, lavede vi os til at ride Stormen af med kun Klyver og dobbeltrebet Bramsejl oppe. Saaledes red vi Stormen af i otte og fyrretyve Timer; og da vort Skib viste sig som en udmærket Sejler, tog vi kun lidt Vand ind. Efter den Tid gik Stormen over til en ren Orkan, Klyveren gik i Stykker, og vi fik den ene Sø ind efter den anden. Tre Mand blev revne med ved samme Lejlighed, og vi mistede Kahytten og næsten alt, hvad der ragede i Vejret bagbords. Næppe var vi komne lidt til os selv igen, førend vort Bramsejl hang i Laser; vi fik imidlertid et Stormsejl op og klarede os ret godt i et Par Timer; Skibet kastedes mindre om end før. Orkanen var i stadig Tiltagen, og der var ikke ringeste Udsigt til, at den snart vilde lægge sig. Den tredje Dag omtrent Kl. 5 om Eftermiddagen faldt Mesanmasten. Vi brugte henved en Time til at faa den skaffet af Vejen, og før det lykkedes os, blev der meldt, at Vandet stod fire Fod højt i Lasten. Hertil kom oven i Købet, at Pumperne var i Uorden og næsten ubrugelige. Alt var imod os.

Fortvivlelse og Forvirring herskede nu overalt. Vi gjorde et Forsøg paa at lette Skibet ved at kaste en Del af Ladningen overbord og ved at kappe de to sidste Master, men Vandet steg højere og højere, og Pumperne var stadig i Uorden. Ved Solnedgang lagde Blæsten sig lidt; Havet var mindre oprørt, og vi saa en Mulighed for at redde os i Baade. Kl. 8 om Aftenen begyndte Skyerne at sprede sig, og vort Mod steg, da det til

alt Held var Fuldmaane. Efter uhørte Anstrængelser fik vi Chaluppen i Søen, og hele Mandskabet med Størstedelen af Passagererne indskibede sig deri. Den fjærnede sig øjeblikkelig, og efter at de, der var ombord, havde udstaaet frygtelige Lidelser, naaede de endelig Bugten ved Ocracoke tre Dage efter Skibbruddet.

Fjorten Passagerer og Kaptajnen blev ombord paa Vraget, bestemt paa at betro deres Skæbne til den lille Jolle, der var gjort fast bag i Skibet. Uden Vanskelighed fik vi den sat i Søen, men det var kun ved et rent Mirakel, at den ikke kæntrede, saa snart den berørte Vandet. Ombord i Baaden befandt sig Kaptajnen og hans Kone, Wyatt med Familie, en meksikansk Officer med Kone og fire Børn og jeg selv med en sort Tjener.

Naturligvis var der ikke Plads i Baaden til andet end det allernødvendigste, noget Provision og de Genstande, vi kunde bære paa os. Ingen havde forsøgt paa at redde mere. Man kan derfor forestille sig vor Forbavselse, da vi saa Wyatt rejse sig op og bestemt fordre, at Kaptajnen skulde vende tilbage, for at han kunde faa den aflange Kiste med.

— Sæt Dem ned, Hr. Wyatt! raabte Kaptajnen vredt; De faar Baaden til at kæntre, hvis De ikke forholder Dem rolig. Laaringen er allerede i Vandet.

— Min Kiste! gentog Wyatt, bestandig staaende; jeg *maa* have den! Hr. Kaptajn, De *kan* ikke, De *vil* ikke nægte mig det! . . . Den vejer saa godt som intet! I Deres Moders Navn, i Himlens Navn, saavist som De haaber at blive frelst, lad mig faa min Kiste, jeg bønfalder Dem derom.

Et Øjeblik syntes Kaptajnen rørt ved Kunstnerens alvorlige Anmodning, men genvandt sin Fornuft og sagde: — Er De fra Forstanden, Wyatt! jeg kan umulig hjælpe Dem . . . Sæt Dem paa Øjeblikket, jeg befaler det . . . Hold paa ham, stands ham, han springer jo i Søen . . . Tænkte jeg det ikke nok; der ligger han.

Medens Kaptajnen talte, havde Wyatt styrtet sig i Søen. Vi var endnu saa nær ved Skibet, at det lykkedes ham ved næsten overmenneskelige Anstrængelser at faa fat i den yderste

Ende af et Tov, og ved Hjælp af det naaede han i næste Øjeblik op paa Dækket. Som en vanvittig styrtede han ned i Kahytten. Vi gjorde et fortvivlet Forsøg paa at vende om, men vor lille Baad var som en Bold for Stormen, og vi saa straks, at det ikke stod i vor Magt at redde den ulykkelige Kunstner.

Medens vi hurtig fjærnede os fra Skibet, saa vi den stakkels vanvittige — for som saadan maatte vi betragte ham — komme til Syne oppe paa Dækket med den aflange Kiste, hvis Vægt der hørte Kæmpekræfter til at slæbe; han surrede et tre Tommer tykt Tov flere Gange om den og bandt det derpaa om Livet paa sig selv; et Øjeblik efter faldt Kunstneren med sin Byrde i Søen og forsvandt for stedse for vore Øjne!

Vi holdt et Øjeblik inde med at ro og betragtede ufravendt det uheldsvangre Sted. Ingen af os talte et Ord i en hel Time. Jeg var den første, der endelig vovede at gøre en Bemærkning.

— Lagde De Mærke til, Kaptajn, hvor pludselig de sank? Var det ikke besynderligt? Jeg havde dog endnu lidt Haab, da jeg saa, at han bandt sig fast til Kisten.

— De gik til Bunds som en Kanonkugle, ganske simpelt; men de kommer snart op igen, naar Saltet først er smeltet, svarede Kaptajnen.

— Saltet! udbrød jeg.

— Tys! sagde Kaptajnen og pegede paa Wyatts Kone og Søstre; vi kan vel finde en mere passende Tid til at tale om den Sag.

Vi udstod mange Strabadser, og vi saa flere Gange Døden under Øje. Men Skæbnen var saavel os som vore Ulykkesfæller i Chaluppen gunstig, og fire Dage efter landede vi mere døde end levende paa Kysten ligeoverfor Øen Roanoke; dèr blev vi en Ugestid og fandt saa Lejlighed til at komme til New York.

Omtrent en Maaned efter, at *„L'Indépendance"* var forlist, mødte jeg Kaptajn Hardy paa Broadway. Vor Samtale drejede sig naturligvis om stakkels Wyatts tragiske Endeligt, og jeg erfarede følgende:

Kunstneren havde sikret sig Pladser ombord for sig og Kone, to Søstre og en Pige.

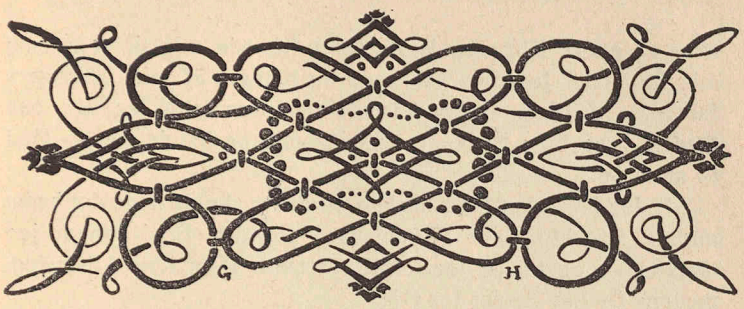
Fru Wyatt var ganske rigtig, som man havde fortalt mig, den mest indtagende og yndige unge Kone, man kunde tænke sig.

Om Morgenen den 14. Juni (den samme Dag, jeg først besøgte Skibet) var hun pludselig bleven meget syg, og endnu samme Aften var hun død. Den unge Mand var aldeles ude af sig selv af Fortvivlelse, men tvingende Omstændigheder gjorde ham det umuligt at opsætte sin Rejse til New York ret længe. Han besluttede at bringe sin Svigermoder de jordiske Levninger af sin tilbedte Hustru; men han kendte for godt den meget almindelige Fordom, der vilde gøre Udførelsen af denne Plan vanskelig for ham. Ni Tiendedele af Passagererne vilde vist have forladt Skibet hellere end at gaa ind paa at rejse med et Lig ombord.

For at redde ham ud af den Vanskelighed, havde Kaptajnen tilladt, at Liget, efter at være balsameret, maatte lægges i Salt i en Kiste af passende Størrelse, som en Handelsvare. Fru Wyatts Død skulde aldeles ikke omtales; men da enhver vidste, at hun var indskreven blandt Passagererne, var det ganske nødvendigt, at en anden udgav sig for hende under Overfarten.

Det kostede ikke mange Overtalelser at faa hendes Pige til at gaa ind herpaa; man besluttede at beholde den Kahyt, der engang var bestemt til hende, og om Natten skulde den foregivne Fru Wyatt sove i den. Om Dagen spillede hun paa bedste Maade Fru Wyatts Rolle. Fruen var heldigvis ikke kendt af nogen af Passagererne.

Jeg havde altsaa taget fejl i mine Gisninger! Lang Tid efter denne Begivenhed var det mig umuligt at sove ind, uden at jeg i Drømme bestandig saa det samme Ansigt for mig, og min stakkels Vens hysteriske Latter vil for bestandig lyde i mine Øren.

I Malstrømmen.

Vi havde naaet Toppen af det højeste Klippestykke, men den gamle Mand var altfor udmattet til at tale i de første Minutter.

Tilsidst begyndte han:

— For ikke længe siden vilde jeg kunne have gaaet denne Vej med Dem, lige saa godt som den yngste af mine Sønner; men for tre Aar siden hændte der mig et Tilfælde, som endnu aldrig noget Menneske har oplevet — i det mindste har aldrig nogen overlevet det — og de seks Timer, jeg dengang tilbragte i den skrækkeligste Dødskval, har rent knækket mig baade paa Legeme og Sjæl. De anslaar mig vist til at være meget gammel — det er jeg imidlertid ikke. Paa mindre en én eneste Dag blev mit Haar, der var kulsort, hvidt, mine Lemmer blev svage, mine Nerver saa slappe, at jeg kommer til at ryste ved den mindste Anstrængelse og bliver bange for en Skygge. Jeg kan næppe se ud over denne lille Klippe uden at blive svimmel.

Den „lille Klippe", paa Kanten af hvilken han havde kastet sig ned for at hvile sig, medens en Del af hans Legeme hang helt ud over den, og han kun med Albuerne holdt sig fast paa den yderste glatte Rand — denne „lille Klippe" var en stejl, glat og sort Tinde, femten eller seksten Hundrede Fod

over de andre Klippespidser. Intet fristede mig til at nærme mig Randen. Jeg blev saa underlig betaget af min Ledsagers farefulde Stilling, at jeg kastede mig, saa lang jeg var, paa Jorden, greb fat i Buskene omkring mig og havde næppe Mod til at se op.

— Jeg har bragt Dem herhen, fordi De skulde have det bedst mulige Overblik over Skuepladsen for den Begivenhed, jeg omtalte — og for at jeg kunde fortælle Dem hele Historien, medens De har Stedet for Øje.

Nu er vi midt i Lofoten og dens melankolske Omgivelser, vedblev han paa den ham egne Maade, tæt ved den norske Kyst — under den 68. Breddegrad — i Provinsen Nordland. Det Bjærg, paa hvis Top vi befinder os, er Helseggen, den Skyfulde. Rejs Dem nu lidt højere op — hold Dem fast i Græsset, hvis De bliver svimmel — og se ned paa Søen ud over Taagebeltet under os.

Jeg gjorde, som han sagde, og saa et vidtstrakt Hav, hvis Vand var sort som Blæk, og derved bragte mig til at tænke paa den nubiske Geografs Beretning om *Mare Tenebrarum*. Man kan umulig tænke sig et sørgeligere eller mere øde Panorama. Til højre og venstre, saa langt Øjet kunde række, hævede der sig ligesom uhyre Fæstningsværker af sorte, fremspringende Klipper, hvis mørke Udseende blev endnu mere formørket af de hvide og spøgelseagtige Skummasser, der buldrende slog højt op paa dem. Lige overfor det Klippestykke, paa hvilket vi sad, omtrent fem eller seks engelske Mil ud i Søen saa man en lille mørk Ø, eller rettere sagt, man anede kun dens Tilværelse i Brændingernes vilde Tummel; omtrent to Mil nærmere Land hævede der sig en mindre Ø, klippefuld og gold og omgiven af mørke Fjældstykker.

— Den Ø langt borte, vedblev den gamle Mand, kalder vi Vurrgh; den midterste er Moskoe; den, der ligger en Mil nordligere, er Ambaaren. Derhenne ligger Islesen, Hotholm, Keildhelm, Snarven og Buckholm. Længere borte — imellem Moskoe og Vurrgh — ligger Otterholm, Flimen, Sandflesen

— Hold Dem fast i Græsset, hvis De bliver svimmel . . . og se ned paa Søen ud over Taagebeltet under os.

og Stokholm.*) Saaledes hedder disse Steder, men hvorfor man har fundet det nødvendigt at give dem alle Navn, ved hverken De eller jeg. Hører De noget? Ser De nogen Forandring i Vandet?

Vi havde nu omtrent været ti Minutter paa Helseggen's Tinde, som vi havde besteget fra det Indre af Lofoten, saa at vi slet ikke havde set Søen, før den paa én Gang viste sig for os, da vi var komne op paa Toppen. Medens den gamle Mand talte, hørte jeg en stærk og bestandig tiltagende Larm, ligesom en stor Hjord Bøflers Brølen paa en amerikansk Prærie, og i samme Øjeblik bemærkede jeg, at Havets forrige Bevægelse hurtig forvandlede sig til en bestemt Strømning henimod Øst. Imedens jeg saa derpaa, fik denne Strømning en umaadelig Hurtighed. Hvert Øjeblik blev den vildere og mere rivende. I fem Minutter var hele Havet saa langt som til Vurrgh i det allervoldsomste Oprør; det var især imellem Moskoe og Kysten, at det rasede vildest. Her skummede og brusede de umaadelige Vandmasser i tusinde forskellige Kanaler, brydende voldsomt frem som i Krampetrækninger — det sydede, kogte og boblede i utallige kæmpemæssige Strømme, som alle gik imod Øst med en Voldsomhed, som Strømninger i Vandet aldrig antager, undtagen naar de gaar ned ad stejle Klippeskraaninger.

Faa Minutter efter indtraf der en ny Forandring paa Havet. Overfladen blev noget jævnere, og Vandhvirvlerne forsvandt en for en, medens der kom store Skumstriber til Syne, hvor man før ingen havde set. Disse Striber udbredte sig efterhaanden over en større Strækning og forenede sig med hverandre, saa at der opstod en kredsformig Bevægelse ligesom i en Malstrøm. Pludselig, meget pludselig antog denne Strømning en bestemt Karakter, og man saa for sig en Cirkel af

---

*) Den kyndige Læser vil let se, at Stednavnene ikke er korrekte. Med Moskoe-Øen mener Forfatteren rimeligvis *Moskenes*, og Vurrgh synes at være *Værø*. O. A.

mere end en Mil i Omkreds. Kanten af Cirklen dannedes af et bredt og skinnende Skumslør; men ikke en eneste Draabe deraf flød ind i den frygtelige Tragt, hvis Indre, saa dybt Øjet kunde trænge, saa ud som en glat, blank og kulsort Mur af Vand, der svingede rundt med uhyre Fart, og udsendte en forfærdelig Lyd, halvt som et Skrig, halvt som et Brøl, saaledes som man kun sjældent hører det, selv naar det mægtige Niagara hæver sin Røst mod Himlen.

— Imellem Lofoten og Moskoe, sagde han, er Vandet imellem 36 og 40 Favne dybt, men henimod Ver (Vurrgh) aftager Dybden saa meget, at et Skib ikke kan sejle der uden Fare for at støde mod Klipperne, hvilket hænder selv i det roligste Vejr. I Flodtid løber Strømmen mod Land med en støjende Hurtighed, men Larmen af dens voldsomme Ebbe kan kun lignes ved det frygteligste og mest brusende Vandfald. Lyden er saa stærk, at den kan høres flere Mil bort, og Hvirvlerne eller Tragterne er saa store og dybe, at hvis et Skib kommer i Nærheden af dem, bliver det øjeblikkelig suget ned til Bunden og slaaet i Stykker paa Klipperne, og først naar Vandet igen bliver roligt, kommer Vraget atter til Syne. Men disse rolige Mellemrum er sjældne og forekommer kun i ganske stille Vejr mellem Flod og Ebbe; de varer i Reglen kun et Kvarter, efter hvilken Tids Forløb Oprøret vender tilbage med fornyet Raseri. Naar Strømmen er stærkest, og dens Hæftighed bliver forøget ved en Storm, er det farligt at være saa langt som en norsk Mil fra Stedet. Baade, Jagter, ja selv større Skibe er blevne revne med, fordi de ikke har taget sig i Agt endogsaa i den Afstand. Det hænder ogsaa jævnligt, at Hvaler kommer for nær til Strømmen og bliver overvældede af dens Voldsomhed; det er umuligt at beskrive de Hyl og Brøl, de udstøder i deres frugtesløse Kamp for at komme ud af den. En Bjørn, som en Gang forsøgte paa at svømme til Moskoe, blev reven med af Strømmen og gik til Bunds, medens den brølede saa højt, at man kunde høre den helt ind paa Land. Store Gran- og Fyrretræsstammer, der bliver revne med af Strømmen, kommer senere til Syne saa

knuste og splintrede, som om der voksede Børster paa dem. Dette viser tydelig, at Bunden bestaar af takkede Klippestykker, imellem hvilke alt hvirvles frem og tilbage. I Aaret 1644, tidlig en Søndag Morgen, rasede Malstrømmen saa forfærdelig, at endogsaa Tagstenene faldt af Husene inde paa Kysten.

Hvad Vandets Dybde angaar, saa kunde jeg ikke forstaa, hvorledes man kunde have forvisset sig om den i Nærheden af Hvirvlen. De „fyrretyve Favne" kan kun hentyde til visse Dele af Strømmen tæt ved Lofotens Kyst. Dybden midt i Malstrømmen maa næsten være umaalelig. Der kan intet bedre Bevis føres for denne Paastand end det Indblik, man har ned i Hvirvlen fra den højeste Spids af Helseggen.

— Nu har De haft et godt Blik ned i Dybet, sagde den gamle Mand, og dersom De vil krybe i Læ under dette Klippestykke, saaledes at Vandets Brusen ikke forstyrrer os altfor meget, skal jeg fortælle Dem en Begivenhed, hvoraf De vil forstaa, at jeg kender noget til Malstrømmen.

Jeg gjorde, som han ønskede, og han vedblev:

— Mine to Brødre og jeg ejede i Forening en Smakke paa omtrent 70 Tons, som vi plejede at bruge til Fiskeri imellem Øerne paa den anden Side af Moskoe, nærved Vurrgh. I alle voldsomme Strømme er der godt at fiske, naar man kun har Mod til at forsøge det, men imellem alle Kystfolkene i Lofoten var vi tre de eneste, der regelmæssig gik ud til Øerne. De sædvanlige Grunde ligger en Del længere mod Syd; dèr kan man til alle Tider fange Fisk uden synderlig Risiko, og derfor foretrak de andre altid disse Steder. Men imellem Klipperne fangede man ikke alene de fineste Arter, men der var ogsaa langt flere, saa vi ofte paa en eneste Dag fik flere end de mere forsigtige i en hel Uge.

Vi plejede at lægge os ind i en lille Vig omtrent fem Mil højere op ad Kysten end her, og i smukt Vejr benyttede vi os af de femten Minutters sædvanlige Havblik til at skyde tværs over den bredeste Kanal af Malstrømmen, og derpaa kastede vi Anker nærved Otterholm eller Sandflesen, hvor Strømningerne

er mindre voldsomme end de andre Steder. Her plejede vi at blive, indtil der igen kom smult Vande, og saa lettede vi og styrede hjemad. Vi begav os aldrig paa denne Ekspedition uden en god Sidevind baade til at komme derhen og vende tilbage — og vi regnede sjældent fejl i den Henseende. To Gange i seks Aar blev vi nødte til at ligge for Anker hele Natten paa Grund af Vindstille, som er meget sjældent her, og en Gang maatte vi blive paa Grundene henved en Uge, halvdøde af Sult, fordi der kort efter vor Ankomst dertil blæste en saadan Storm op, at det var umuligt at tænke paa at vende tilbage. Vi vilde være forulykkede, thi Vandhvirvlerne drev os frem og tilbage med en saadan Voldsomhed, at Ankeret slap Grunden, dersom vi ikke omsider var komne ind i en af disse utallige Krydsstrømninger, der bragte os i Læ af Flimen, hvor vi til vort store Held blev liggende.

Jeg kan ikke beskrive Dem en Tyvendedel af de Besværligheder, der mødte os imellem Grundene — det er et farligt Sted at være paa, selv i godt Vejr — men vi risikerede det dog altid, skønt jeg mange Gange har siddet med Hjærtet i Halsen, naar det traf sig, at vi kom et Minut før eller efter de stille Mellemrum. Vinden var undertiden ikke saa god, som vi troede, naar vi gik ud, og det gik derfor langsommere, end vi ønskede det, medens Strømmen gjorde Smakken aldeles uregerlig. Min ældste Broder havde en Søn paa atten Aar, og jeg havde to raske Drenge. Børnene kunde have været os til god Nytte i saadanne Tilfælde og kunde ogsaa senere have hjulpet os med at fiske; men skønt vi udsatte vort eget Liv, havde vi dog ikke Hjærte til at bringe Børnene i Fare — for, naar alt kommer til alt, var der altid stor Fare; det kan De stole paa.

Det er nu snart tre Aar siden, at den Begivenhed fandt Sted, som jeg nu vil fortælle. Det var den tiende Juli, en Dato, Folk heromkring aldrig i deres Liv vil glemme, thi den Aften bragte den frygteligste Orkan, man nogensinde har oplevet.

Vi tre, mine to Brødre og jeg, var sejlede over til Øerne omtrent Klokken to om Eftermiddagen og havde faaet Smakken

næsten helt fuld af de dejligste Fisk, som vi den Dag havde fanget i større Mængder end ellers. Klokken var efter mit Ur akkurat syv, da vi lettede og begav os paa Hjemvejen, idet vi som sædvanlig beregnede, at vi kunde komme over det værste af Strømmen i smult Vande, som vi vidste vilde indtræffe Kl. 8.

Vi sejlede afsted for en meget gunstig Vind uden at drømme om nogen som helst Fare; der var virkelig ikke den ringeste Grund til at frygte noget. Paa én Gang blev vi indhentede af en Vind ovre fra Helseggen. Dette var højst usædvanligt — noget, der aldrig var hændet os før — og jeg begyndte at blive lidt urolig, uden egentlig at vide hvorfor. Jeg var lige ved at foreslaa at vende tilbage til vor Ankerplads, da jeg ved at se mig tilbage saa hele Horizonten bedækket af en forunderlig kobberfarvet Sky, der hævede sig med forbavsende Hurtighed.

Imidlertid løjede den Vind af, som havde drevet os fremad, og vi laa for Vindstille, mens vi dreves om af Strømmen i alle Retninger.

Dette Havblik varede imidlertid ikke længe nok til rigtig at give os Tid til at tænke over det. I mindre end et Minut havde Stormen indhentet os, — i mindre end to var Himlen aldeles overtrukken, og det blev saa mørkt, at vi næsten ikke kunde se hverandre i Smakken.

Det vilde være Vanvid at forsøge at beskrive den Orkan, som nu paafulgte. Den ældste Sømand i Norge har aldrig oplevet noget lignende. Vi havde taget Sejlene ind i en Fart, før Stormen kom over os, men ved det første voldsomme Vindstød gik begge Masterne overbord, som om de var savede af; den ene Mast tog min yngste Broder, som klamrede sig til den, med sig.

Vor Baad var saa let som en Fjer; den havde et glat og klart Dæk, kun med en lille Luge nær ved Boven, og vi plejede af Frygt for Søerne altid at sætte Lugen paa, naar vi gik over Strømmen. Hvis vi ikke som sædvanlig havde gjort det, var vi sunkne med det samme — for vi laa helt under Vand flere Gange. Hvorledes min ældste Broder bjærgede sig, ved jeg

ikke — det kom jeg aldrig rigtig paa det rene med. Saa snart jeg havde ladet Forsejlet gaa, kastede jeg mig fladt ned paa Dækket med Fødderne imod den smalle Ræling, medens jeg med Hænderne greb fat om en Ringbolt, der sad ved Foden af Formasten. Jeg gjorde det rent uvilkaarlig, for jeg var altfor forvirret til at tænke derover.

I nogle Øjeblikke var vi helt overskyllede, og i al den Tid trak jeg ikke Vejret, men holdt mig fast til Bolten. Da jeg ikke kunde holde det ud længer, hævede jeg mig op paa Knæene, medens jeg stadig holdt fast med Hænderne, og saaledes fik jeg Hovedet fri. Straks derpaa gik der en Rysten igennem vor lille Baad, akkurat som en Hund ryster sig, naar den kommer op af Vandet, og saaledes gjorde den sig nogenlunde fri for Søerne. Jeg begyndte nu at komme mig lidt af min Bedøvelse og at samle mine Tanker saa meget, at jeg kunde se, hvad der var at gøre, da jeg pludselig følte nogen gribe mig i Armen. Det var min ældste Broder, og mit Hjærte bankede af Glæde, for jeg var aldeles sikker paa, at han var gaaet overbord; men et Minut efter blev Glæden forvandlet til Rædsel; — han satte Munden tæt ind til mit Øre og skreg: „Malstrømmen!"

Intet Menneske kan fatte, hvad jeg i det Øjeblik følte. Jeg rystede over hele Legemet, som om jeg havde faaet et Anfald af den voldsomste Koldfeber. Jeg vidste, hvad dette ene Ord betød — jeg vidste godt, hvad han mente. Den Vind, der nu blæste, vilde føre os lige ned i Vandhvirvlen, og vi vilde være redningsløst fortabte.

Naar vi ellers passerede Strømmen, plejede vi altid at sejle et godt Stykke udenom den egentlige Hvirvel, selv naar Vejret var blikstille, og saa ventede vi endda altid, til det belejlige Øjeblik kom; men nu drev vi lige ind i den, medens der blæste en Orkan. „Maaske kan vi dog naa derhen i rette Tid — der er dog endnu en Gnist af Haab," tænkte jeg, men i samme Nu bebrejdede jeg mig, at jeg kunde være dum nok til at drømme om Haab. Jeg vidste jo, at vi var dømte til

Undergang, selv om vor Baad ti Gange havde været et Linieskib.

Omtrent paa den Tid havde Orkanens værste Rasen lagt sig, eller maaske følte vi den ikke saa meget, da vi skød Fart med den, men Bølgerne, der i Begyndelsen var blevne holdte nede af Vinden, hævede sig nu til rene Bjærge. Himlen havde ogsaa forandret sig paa en mærkelig Maade; rundt omkring i alle mulige Retninger var den endnu saa sort som Kul, men paa én Gang gik der ligesom Hul paa den tunge Luft over vore Hoveder, og der kom en klar, rund Plet til Syne — saa klar og blaa, som jeg aldrig før har set det paa Himlen — og igennem den brød Fuldmaanen frem med en forunderlig Glans. Den oplyste alt omkring os med en forbavsende Klarhed — men, store Gud, hvilken Scene belyste den ikke!

Jeg forsøgte et Par Gange paa at tale til min Broder, men paa en for mig ubegribelig Maade var Larmen saaledes tagen til, at det var ham umuligt at høre et eneste Ord, skønt jeg raabte ham lige ind i Øret saa højt, som det var mig muligt. Pludselig rystede han paa Hovedet, blev dødbleg og holdt en af sine Fingre i Vejret, som om han vilde sige: „Hør!"

Først kunde jeg ikke tænke mig, hvad han mente — men snart fo'r en frygtelig Tanke gennem mit Hoved. Jeg rev mit Ur op af Lommen. Det stod. Jeg saa paa Skiven ved Maanens Skin og brast derpaa i Graad, idet jeg kastede det langt ud i Bølgerne. Det stod paa syv! Vi var komne for sent, og Malstrømmen var paa sit højeste!

Naar en Baad er godt bygget, i behørig Orden og ikke for stærkt ladet, synes det i en stærk Brise, som om Bølgerne ruller væk under den, og hidtil havde vi redet Stormen ganske godt af, som det hedder; men pludselig kom der en taarnhøj Sø og løftede os højt, højt op i Luften; det var mig næsten umuligt at fatte, at en Bølge kunde hæve sig saa højt i Vejret. Derpaa kom vi ned igen med en saadan Voldsomhed, at jeg blev aldeles svimmel; det var en Fornemmelse, som naar man

i Drømme falder ned af et højt Bjærg. Medens vi var oppe paa Toppen, kastede jeg et Blik omkring mig, og dette Blik sagde mig alt. Jeg oversaa Stillingen i et Nu. Malstrømmen ved Moskoeøen var omtrent en Kvartmil borte, men den lignede slet ikke den almindelige Strøm, der gaar der. Dersom jeg ikke havde vidst, hvor vi var, og hvad der forestod os, vilde jeg aldeles ikke have genkendt Stedet. Nu lukkede jeg uvilkaarlig Øjnene af Rædsel, og Øjelaagene klemte sig sammen som i Krampe.

To Minutter efter følte vi, at Bølgerne lagde sig, og at vi var helt indhyllede i Skum. Baaden gjorde ligesom en halv Drejning mod Bagbord og skød derpaa som en Pil afsted i den ny Retning. I samme Øjeblik forvandlede Bølgernes rullende Larm sig til en skingrende Piben, der kun kan sammenlignes med Lyden fra Tusinder af Dampfløjter. Vi var nu inde i det Skumbælte, der altid omgiver Malstrømmen, og jeg troede naturligvis, at vi i næste Øjeblik vilde styrte ned i Dybet — som vi paa Grund af den rivende Hurtighed, hvormed vi blev førte afsted, ikke kunde se ned i. Baaden syntes aldeles ikke at synke i Vandet, men svømmede ovenpaa som en Boble. Styrbordssiden var nærmest ved Hvirvlen, og om Bagbord hævede Bølgerne sig som en uhyre Mur imellem os og Horizonten.

Det lyder maaske underligt, men sandt er det, at nu, da vi var i Malstrømmen, følte jeg mig næsten roligere, end mens vi nærmede os den. Da jeg havde opgivet alt Haab om Frelse, svandt en Del af den Rædsel, der betog mig i Begyndelsen; jeg tror, det var Fortvivlelsen, der gjorde mine Nerver stærkere.

De kan tro mig, om De vil, men hvad jeg her fortæller Dem, er den rene Sandhed — jeg begyndte at tænke over, hvor herligt det vilde være at dø paa denne Maade, og hvor taabeligt det var af mig at have en saa smaalig Tanke som mit eget personlige Jeg lige overfor et saadant Vidnesbyrd om Guds Almagt. Jeg tror endog, at Skamrødmen farvede mine Kinder, da dette stod mig klart. Det varede heller ikke længe, før jeg blev betagen af en levende Nysgerrighed efter rigtig

at se Hvirvlen; jeg følte et uimodstaaeligt Ønske om at udforske dens Dybder, selv med Opofrelse af mit Liv, og jeg sørgede blot over, at jeg aldrig vilde komme til at fortælle mine Kammerater i Land om de Vidundere, jeg havde set. Det var ganske vist besynderlige Fantasier hos et Menneske, der var saaledes stillet, som jeg var i dette Øjeblik — og jeg har ofte senere tænkt paa, at Baadens forrige voldsomme Slingren og Gyngen vist havde virket paa min Hjærne.

Der var endnu en Omstændighed, der hjalp mig til at samle mig igen, og det var den, at Stormen, der for Resten ikke kunde naa os, hvor vi nu var, hørte op — thi, som De selv saa, er Skumbæltet udenom den egentlige Hvirvel betydelig lavere end selve Havet, og Søerne rundt om os taarnede sig op over os som en høj, sort Bjergkæde. Dersom De aldrig har været paa Søen i en svær Orkan, kan De aldeles ikke gøre Dem nogen Forestilling om, hvorledes Stormens Hylen og Bølgernes Skummen kan virke paa En. Man bliver baade blind og døv og mister al Evne til at tænke og handle. Men vi var nu paa en Maade fri for disse Ubehageligheder — ligesom dødsdømte Forbrydere, der nyder godt af smaa Indrømmelser, som er dem nægtede, indtil deres Dom er falden.

Det er mig umuligt at sige, hvor mange Gange vi hvirvledes rundt i det yderste Bælte. Vi fo'r omkring omtrent i en Time og kom bestandig nærmere og nærmere til Tragtens frygtelige Rand. I al den Tid havde jeg ikke sluppet Ringbolten. Min Broder var agter ude og havde klamret sig fast til en lille fastsurret Vandtønde, den eneste Genstand, der endnu ikke var bleven vasket overbord, da Stormen satte i. Da vi nærmede os den skrækkelige Afgrunds Rand, slap han sit Hold og søgte hen til mig, hvorpaa han gjorde sig Umage for at rive min Haand væk fra Grebet om Bolten, hvor vi næppe begge kunde faa fat samtidig. Jeg havde aldrig haft en mere knugende Følelse, end da jeg mærkede denne hans Hensigt, skønt jeg vidste, at han var fuldstændig afsindig af Rædsel, da han gjorde det. Jeg brød mig imidlertid ikke om at forsvare min Plads. Jeg vidste, at det omtrent var ligegyldigt, om vi

holdt fast eller ikke, og jeg overlod ham Bolten, medens jeg selv krøb agter ud til Vandtønden. Jeg naaede derhen uden store Vanskeligheder, thi Baaden fløj temmelig jævnt afsted og paa ret Køl, idet den kun svingede og svajede ganske lidt i Strømmen. Næppe havde jeg sikret mig selv paa mit nye Tilholdssted, før Baaden gjorde et Kast til Styrbord og fo'r lige ned i Tragten. Jeg mumlede en Bøn til Gud og troede, at alt var forbi.

Da jeg mærkede den kvalmende Følelse, der kom over mig, eftersom vi gled nedad, havde jeg instinktmæssigt klamret mig til Tønden og lukket Øjnene. I et Par Sekunder vovede jeg ikke at aabne dem og undrede mig blot over, at jeg ikke allerede laa i min sidste Kamp med Bølgerne. Der forløb flere Øjeblikke. Jeg levede endnu. Jeg følte ikke længer den rutschende Bevægelse, og Baaden syntes at gaa som i det forrige ydre Bælte, kun at den laa lidt mere paa Siden. Jeg tog Mod til mig og saa mig atter om.

Jeg skal aldrig glemme den Forbavselse, Rædsel og Undren, der nu greb mig. Baaden syntes som ved en eller anden Troldomsmagt at hænge paa den indre Side af en meget bred, svimlende dyb Tragt, hvis fuldkommen glatte Væg man kunde have antaget for at være af Ibenholt, hvis den ikke havde hvirvlet rundt i en saa fortvivlet Hast og udbredt en saa forunderlig, spøgelseagtig Straaleglans, idet Fuldmaanens Straaler faldt ned gennem den før omtalte runde Aabning paa den sorte Himmel og kastede en Slags Glorie helt ned i Afgrundens inderste Dyb.

I Begyndelsen var jeg altfor forvirret til at se noget tydeligt, jeg fik kun et svagt Indtryk af knugende Rædsel; men da jeg kom lidt til mig selv igen, kastede jeg instinktmæssig Blikket ned i Dybet. Jeg saa nu klart, hvorledes Baaden hang paa Tragtens Inderside. Fartøjet var paa ret Køl; det vil sige, Dækket var aldeles parallelt med Vandfladen, men denne skraanede saa stærkt, at den dannede en Vinkel paa næsten 45 Grader, saa vi i Grunden laa helt paa Siden, og jeg kunde ikke undlade at bemærke, at jeg havde omtrent lige saa let ved

at holde mig fast, som om Baaden havde krænget i samme Vinkel paa dødt Vand; men det kom af den stærke Fart, vi skød.

— Maanens Straaler syntes at ville trænge helt ned til Afgrundens Bund, men alligevel kunde jeg ikke se alt lige klart, paa Grund af en tæt Taage, der havde lejret sig dernede, og over hvilken der strakte sig en prægtig Regnbue, lig den snævre, skrøbelige Bro, som Muselmændene tænker sig udspændt mellem denne Verden og Evigheden. Taagen eller Skumsløret frembragtes rimeligvis af Tragtens hvirvlende Sider, naar de mødtes i Dybet med et altoverdøvende Brøl, hvis Voldsomhed jeg ikke skal driste mig til at gøre Forsøg paa at beskrive.

Det første Spring, fra Skumbæltet ned i den egentlige Tragt, havde bragt os et godt Stykke ned ad Skraaningen; men senere gik det langsommere ned efter. Rundt og rundt gik det hele Tiden; ikke med en jævn Fart, men i svimlende Kast og Stød, der undertiden kun bragte os hundrede Alen frem og til andre Tider sendte os en hel Omgang rundt. Nedad gik det som sagt kun langsomt for hver Omgang, men alligevel ret kendeligt.

Idet jeg stirrede ud over denne uhyre, flydende Ibenholtsflade, lagde jeg Mærke til, at vor Baad ikke var den eneste Genstand, der hvirvledes rundt. Oven over os og neden under os saa jeg Stumper af Skibe, store Mængder Tømmer, Træstammer tilligemed mindre Legemer, saasom Møbler, itubrudte Kasser, Tønder og Staver. Jeg har allerede omtalt den unaturlige Nysgerrighed, der fulgte paa min første Rædsel. Den syntes at forøges, altsom jeg nærmede mig min frygtelige Undergang. Med en forunderlig Interesse begyndte jeg at iagttage de forskellige Ting, der flød omkring her. Jeg maa have været fuldstændig afsindig; thi jeg fandt formelig Fornøjelse i at udregne, hvilken Genstand der næste Gang vilde blive slynget ned i Afgrundens taagede Bund. Jeg greb mig endog en Gang i at mumle: „Se, nu skal det Fyrretræ til at gøre Springet ned i Dybet“ — og saa blev jeg skuffet ved at se, at Vraget af et hollandsk Handelsskib kom det i Forkøbet. Da jeg en Stund havde beskæftiget mine Tanker paa denne Maade og stadig

gættet galt, tog min Fantasi derved en saadan Retning, at mine Lemmer atter skælvede, og mit Hjærte bankede højt.

Det var ikke en ny Rædsel, der atter rystede mig; men det var et nyt Haab, der spirede frem. Dette Haab havde tildels sit Udspring fra noget, som jeg netop kom til at tænke paa, dels fra mine samtidige Iagttagelser. Jeg mindedes alle de Trægenstande, der altid flød omkring ved Lofotens Kyster efter at have været nede i Malstrømmen. Størstedelen af dem var saa medtagne, at de saa ud, som om de kun bestod af lutter Splinter; men paa den anden Side erindrede jeg ogsaa, at enkelte Stykker slet ikke havde taget Skade. Jeg kunde slet ikke forklare mig denne Forskellighed i Udseende paa anden Maade, end ved at antage, at de mest medtagne Stykker var de eneste, der havde været helt nede i Malstrømmen, og at de andre først var komne saa sent ind i Hvirvlen, eller af en eller anden Grund hvirvledes saa langsomt omkring, efter at de var komne der, at Forandringen i Vandets Bevægelse — ved Ebbe eller Flod — indtraadte, inden de naaede Bunden. Hvis min Gisning var rigtig, var der altsaa en Mulighed for, at nogle Genstande igen kunde hvirvles op til Overfladen uden at lide samme Medfart som andre, der var komne tidligere ind i Malstrømmen, eller som blev trukne hurtigere til Bunds. Jeg gjorde derved tre vigtige Iagttagelser. For det første, som en ganske almindelig Regel, at jo tungere Legemerne var, desto hurtigere blev de hvirvlede nedad; for det andet, at naar to Legemer var af samme Rumfang, men det ene var kugleformet, medens det andet havde en hvilken som helst anden Form, saa fløj det kugleformede hurtigst afsted, og for det tredie, at en cylinderformet Genstand gik langsommere nedad end en hvilken som helst anden. Efter min Frelse har jeg ofte talt med en Skolelærer her i Egnen om de Dele; han forklarede mig — skønt jeg nu næsten har glemt Forklaringen — hvorledes alt, hvad jeg den Gang lagde Mærke til, netop var en ganske naturlig Følge af Legemernes Form, og beviste mig, hvorledes det gik til, at en Cylinder, der flød i en Vandhvirvel, nødvendigvis

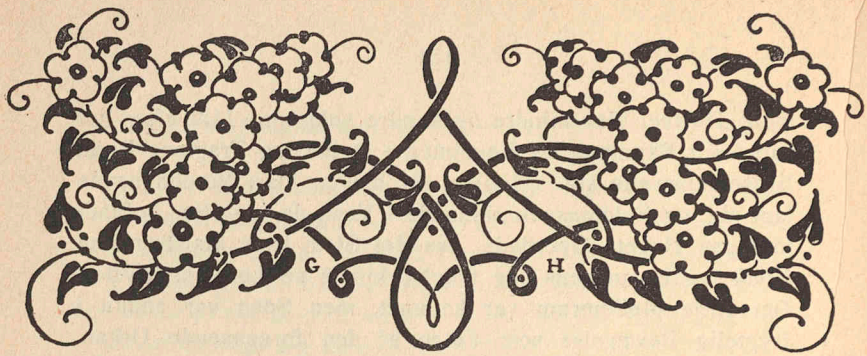
maatte gaa langsommere nedad end et Legeme af enhver anden Form.

Der var en forbavsende Omstændighed, der den Gang særlig tjente til at gøre mig alt dette klart, og det var, at vi ved hver Omdrejning skød forbi en Tønde, en Skibsmast, eller saadant noget, og at en hel Del Legemer, der paa en given Tid var ligesaa dybt nede som vi, nu flød højt oven over os, idet de kun syntes at bevæge sig meget lidt nedad.

Jeg vidste nu, hvad jeg havde at gøre. Jeg besluttede at surre mig fast til den Tønde, som jeg klyngede mig til, om muligt at skære den løs og derpaa at rulle mig med den ud i Vandet. Ved Tegn søgte jeg at henlede min Broders Opmærksomhed paa mig; jeg pegede paa de løse Tønder, der flød i vor Nærhed, og gjorde alt, hvad der stod i min Magt, for at han skulde forstaa min Hensigt. Tilsidst troede jeg, han havde fattet, hvad jeg mente; men hvad enten dette nu var Tilfældet eller ikke, saa saa jeg, at han fortvivlet rystede paa Hovedet, medens han klyngede sig endnu fastere til Ringbolten. Det var umuligt at naa ham; den kritiske Stilling, hvori jeg befandt mig, taalte ingen Tøven; jeg overlod ham derfor med bitter Smærte til sin Skæbne, surrede mig fast til Tønden og styrtede mig i næste Minut ud i Søen.

Resultatet blev netop, som jeg havde ventet. Da det er mig selv, der fortæller Dem dette, da De ser, at jeg virkelig blev reddet, og da De nu allerede ved Maaden, paa hvilken det skete, og kan slutte Dem til, hvad der paafulgte, vil jeg skynde mig at ende min Fortælling. Det kunde vel omtrent være en Timestid efter, at jeg var sprungen ud, at jeg saa Baaden, der imidlertid var kommen et godt Stykke dybere ned end jeg, gøre tre eller fire voldsomme, hurtigt paa hinanden følgende Svingninger, hvorpaa den i et Nu hovedkulds styrtede ned i det bundløse Dyb tilligemed min stakkels Broder. Tønden, hvortil jeg var surret, var kun bleven ført halvvejs ned imod Bunden fra det Sted, paa hvilket jeg sprang ud af Baaden, da der indtraadte en Forandring i Malstrømmen. Den uhyre Tragts Sider blev efterhaanden mindre stejle, Strøm-

mens Hvirvel blev mindre og mindre voldsom. Lidt efter lidt forsvandt Skummet og Regnbuen i Dybet, og Tragtens Bund ligesom hævede sig. Himlen var bleven klar, Vinden havde lagt sig, og Fuldmaanen skinnede i Vest, da jeg atter befandt mig paa Havets Overflade, paa det Sted, hvor Malstrømmen *havde* været, medens jeg tydelig kunde se Lofotens Kyster. Det stille Mellemrum var kommet, men Søen var endnu i frygtelig Bevægelse som Følge af den foregaaende Orkan. Strømmen rev mig med og førte mig i Retning af Land. En Baad optog mig, udmattet af Anstrængelse og (nu da Faren var forbi) maalløs af Skræk ved Tanken om de overstandne Rædsler. Det var mine gamle Kammerater og daglige Bekendte, der havde reddet mig; men de kendte mig ikke bedre, end om jeg havde været en Gæst fra Aandernes Rige. Mit Haar, der havde været ravnsort Dagen før, var blevet ligesaa hvidt, som det er nu. Folk sagde, at hele Udtrykket i mit Ansigt ogsaa havde forandret sig. Jeg fortalte dem mine Hændelser, og de troede mig ikke. Nu har jeg fortalt dem til Dem, og jeg kan næppe vente, at De vil fæste større Lid til mit Ord end Lofotens brave Fiskere.

Den sorte Kat.

Jeg kan hverken vente eller forlange, at nogen skal tro paa den højst forunderlige og dog hverdagsagtige Historie, jeg her vil fortælle. Jeg maatte jo være en Tosse, om jeg vilde vente det i et Tilfælde, hvor mine Sanser forkaster deres eget Vidnesbyrd, og dog, gal er jeg ikke, og drømme gør jeg heller ikke. Men i Morgen skal jeg dø, og i Dag vilde jeg gærne lette min Samvittighed. Min Hensigt er paa en klar, tydelig og sammentrængt Maade at gøre Verden bekendt med en Række Begivenheder, der hændte i mit Hjem.

Fra Barndommen var jeg bekendt for min blide og venlige Karakter. Mit gode Hjærte var endogsaa saa paafaldende, at det gjorde mig til Genstand for mine Kammeraters Spot. Jeg holdt nemlig særlig meget af Dyr, og mine Forældre havde tilladt mig at anskaffe en Mængde forskellige Slags af mine Yndlingsdyr. Jeg tilbragte min meste Tid blandt dem, og jeg var aldrig gladere, end naar jeg kunde fodre og kærtegne dem. Denne Tilbøjelighed tiltog med Aarene, og da jeg var bleven voksen, blev den en af de vigtigste Kilder til mine Glæder.

Jeg giftede mig tidlig, og jeg var saa heldig hos min Kone at finde en beslægtet Tilbøjelighed. Da hun mærkede min Forkærlighed for Dyr, forsømte hun ingen Lejlighed til at skaffe mig de bedste Slags. Vi havde Fugle, en Guldfisk, en smuk Hund, Kaniner, en lille Abe og en Kat.

Pluto — det var Kattens Navn — var min Kæledægge og Legekammerat. *Jeg* alene fodrede den, og den fulgte mig overalt i Huset. Det var endogsaa vanskeligt at forhindre den fra at følge mig, naar jeg gik ud. Det venskabelige Forhold imellem os varede paa denne Maade i flere Aar, i hvilket Tidsrum hele min Karakter og mit Temperament (jeg rødmer ved at sige, at det var paa Grund af Hang til Drik) undergik en komplet Forandring til det værre. Jeg blev for hver Dag mere og mere vranten, pirrelig og ligegyldig for andres Følelser. Jeg begyndte at tale i en brutal Tone til min Kone. Tilsidst lagde jeg endogsaa Haand paa hende. Mine stakkels Dyr mærkede naturligvis ogsaa Følgerne af denne Forandring i min Karakter; jeg ikke alene forsømte dem, men jeg mishandlede dem ogsaa.

En Nat, da jeg kom meget beruset hjem fra et af de Værtshuse i en af Forstæderne, som jeg plejede at besøge, indbildte jeg mig, at Katten undgik mig. Jeg greb den, — og forskrækket over min Voldsomhed bibragte den mig med sine Tænder et let Saar i Haanden. Jeg blev aldeles ude af mig selv. — Jeg blev greben af et djævelsk Raseri. Min egentlige Sjæl ligesom fløj ud af mit Legeme, og en satanisk Ondskab, fremkaldt ved de stærke Drikke, jeg havde nydt, gennemtrængte mig helt. Jeg trak en Kniv op af min Vestelomme, aabnede den, greb det stakkels Dyr i Struben og stak med velberaad Hu dets ene Øje ud. Jeg rødmer og gyser ved at nedskrive denne djævelske Handling. Da Fornuften vendte tilbage om Morgenen — og Dunsterne fra min natlige Svir var forsvundne — var jeg halv forfærdet, halv skamfuld over den Forbrydelse, jeg havde begaaet; men det var, naar alt kom til alt, dog kun en svag og forbigaaende Følelse, og min Karakter forandrede sig ikke. Jeg styrtede mig atter ned i Udsvævelsernes Svælg og druknede Erindringen om min Handling i Vinens Strømme.

Katten kom sig kun langsomt. Øjet frembød et frygteligt Syn, men Dyret syntes forøvrigt ikke længere at lide. Katten gik omkring i Huset som sædvanlig, men, som jeg kunde vente,

flygtede den bort, hver Gang jeg nærmede mig. Jeg havde endnu saa meget af min gamle Følelse tilbage, at jeg i Begyndelsen blev bedrøvet over denne øjensynlige Antipati hos en Skabning, der en Gang havde holdt saa meget af mig; men denne Følelse blev snart afløst af Ærgrelse, og derpaa fulgte, som for at fuldstændiggøre mit endelige Fald, en Slags Trods. En Morgen bandt jeg koldblodig en Strikke om Kattens Hals og hængte den op i et Træ. Jeg hængte den, mens Taarerne løb mig ned ad Kinderne — med det skrækkeligste Samvittighedsnag i Hjærtet — jeg hængte den, *fordi* jeg vidste, at den havde holdt af mig, og *fordi* jeg følte, at den aldeles ikke havde gjort mig noget ondt; — jeg hængte den, *fordi* jeg vidste, at jeg derved begik en Synd — en dødelig Synd, der vilde nedkalde den barmhjærtige men tillige straffende Guds Vrede over min udødelige Sjæl. Samme Nat blev jeg vækket af min Søvn ved Skrigene: „Brand, Brand!" Gardinerne om min Seng stod i Flammer, hele Huset brændte. Det var kun med stor Vanskelighed, at vi — min Kone, en Tjenestepige og jeg selv — undslap. Hele min Formue var gaaet tabt, og fra det Øjeblik overgav jeg mig til den sorteste Fortvivlelse.

En Nat, da jeg halv beruset sad i en af disse gyselige Kipper, som jeg plejede at besøge, blev min Opmærksomhed pludselig hendragen paa en sort Genstand, der laa ovenpaa et af de mægtige Genever- eller Romfade, der udgjorde Kælderens vigtigste Møblement. Det var en sort Kat, et meget stort Dyr — i det mindste ligesaa stor som Pluto, og den lignede den fuldstændigt paa én Ting nær. Pluto havde ikke et eneste hvidt Haar paa Kroppen, men denne havde en stor, hvid Plet af ubestemmelig Form, der dækkede næsten hele Brystet.

Da jeg rørte ved den, rejste den sig op, gav sig til at spinde, gned sig op ad min Haand og syntes at være rigtig glad ved mig. Jeg fik nu pludselig Lyst til igen at faa en Kat. Jeg tilbød straks at købe den af Værten; men han vilde ingen Penge have — kendte slet ikke Katten — havde aldrig set den før. Jeg vedblev at klappe den, og da jeg gjorde Mine til at gaa hjem, viste Dyret Tilbøjelighed til at følge mig, hvad jeg

tillod, og flere Gange undervejs bukkede jeg mig ned for at klappe den. Da den var kommen ind i Huset, syntes den straks at være som hjemme, og min Kone og den blev hurtig gode Venner.

Hvad mig angik, begyndte Katten snart at blive mig modbydelig. Der skete akkurat det modsatte af, hvad jeg havde haabet; men — jeg ved ikke, hvorfor eller hvoraf det kom — dens øjensynlige Forkærlighed for mig var mig imod. Gennem forskellige Grader gik denne Følelse af Modvilje tilsidst over til bittert Had.

Hvad der uden Tvivl bidrog meget til dette Had, var den Opdagelse, jeg gjorde Dagen efter, at jeg havde bragt den hjem, nemlig at den ligesom Pluto havde mistet sit ene Øje. Denne Omstændighed gjorde netop, at min Kone fik den endnu mere kær; thi, som jeg allerede tidligere har bemærket, besad hun i høj Grad denne Hjærtensgodhed, der fordum havde været et Hovedtræk ogsaa i min Karakter og ofte havde været Kilden til mine reneste og uskyldigste Glæder.

Kattens Forkærlighed for mig syntes at vokse i samme Forhold, som min Uvilje mod den tiltog. Den fulgte mine Skridt med en Haardnakkethed, som det vil være vanskeligt at give Læserne et Begreb om. Hver Gang jeg satte mig ned, krøb den ind under min Stol eller sprang op paa mit Knæ for at plage mig med sine væmmelige Kærtegn. Dersom jeg rejste mig for at gaa, skød den sig ind imellem mine Ben, saa jeg ofte var nær ved at falde, eller ogsaa stak den sine lange, skarpe Klør i mine Klæder og klatrede saaledes helt op paa mit Bryst. I saadanne Øjeblikke følte jeg Lyst til at dræbe den med ét Slag, men gjorde det ikke, dels ved Erindringen om min tidligere Forbrydelse, men navnlig — lad mig lige saa gerne tilstaa det — paa Grund af en virkelig Skræk for Dyret.

Mere end én Gang havde min Kone henledt min Opmærksomhed paa den hvide Plet, jeg har omtalt, og som var den eneste synlige Forskel paa dette forunderlige Dyr og det, jeg havde hængt. Læserne vil erindre, at denne Plet oprindelig havde været af en noget ubestemmelig Form; men langsomt

og gradvis havde dens Omrids antaget en aldeles bestemt Form, hvor meget jeg end søgte at tro, at det kun var Indbildning. Den havde nu antaget Billedet af en Genstand, som jeg gyser ved at nævne, og det var især af den Grund, at jeg nærede Rædsel og Væmmelse for Dyret og vilde have skilt mig ved det, dersom jeg havde *turdet*. Nu lignede Pletten en rædsom — en gruopvækkende Genstand — Billedet af en *Galge!* — Rædselsfulde og skrækindjagende Redskab, Forbrydelsernes, Kvalernes og Dødens Redskab!

Nu var jeg saa ulykkelig, som det var muligt for noget Menneske at blive. Og det var et umælende Dyr — hvis Lige jeg foragtelig havde aflivet — det var et umælende Dyr, der martrede mig saaledes — mig, Mennesket, der var skabt i Guds Billede!

Den Smule godt, der endnu var tilbage i mig, forsvandt ganske og aldeles under Trykket af mine Lidelser. Jeg var kun opfyldt af onde og skumle Tanker. Min stadige melankolske Stemning gik efterhaanden over til Had mod alt og alle, og min stakkels Kone, der aldrig beklagede sig, var altid det taalmodige Offer for de hyppige og ustyrlige Udbrud af det Raseri, hvortil jeg fra nu af blindt overgav mig.

En Dag ledsagede hun mig i et eller andet Ærinde ned i Kælderen i det gamle Hus, som vor Fattigdom havde henvist os til at bebo. Katten fulgte mig ned ad Trappens stejle Trin, og da den var nær ved at skubbe mig paa Hovedet derned, blev jeg fuldstændig gal af Vrede. Idet jeg i mit Raseri aldeles glemte den latterlige Frygt, jeg hidtil havde næret for den, hævede jeg en Økse, som jeg havde i Haanden, og rettede et Slag mod Dyret, der vilde have været dødsens, dersom jeg havde ramt, som jeg ønskede; men min Kone standsede min Haand. Dette bragte mig til at glemme alt; jeg blev grebet af et mere end djævelsk Raseri, rev mig løs fra hendes Haand og plantede Øksen i hendes Hoved. Hun styrtede død om paa Stedet uden at give en Lyd fra sig.

Da jeg havde udført dette gruopvækkende Mord, gav jeg mig øjeblikkelig til at overveje, hvorledes jeg skulde skjule

Liget. Det var mig klart, at jeg ikke kunde bringe det ud af Huset hverken om Dagen eller om Natten uden at udsætte mig for at blive set af Naboerne. Den ene Plan gennemkrydsede min Hjærne efter den anden. Et Øjeblik tænkte jeg paa at skære Liget i ganske smaa Stykker og brænde det, et andet Øjeblik paa at grave en Grav paa Bunden af Kælderen. Snart tænkte jeg paa at kaste det i Gaardens Brønd, snart paa at pakke det ind i en Kasse ligesom en Købmandsvare og at faa en Arbejder til at bringe det ud af Huset paa *den* Maade. Til sidst faldt jeg paa en Idé, som jeg syntes bedre om end alle de andre. Jeg besluttede at indmure Liget i Kælderen, ligesom Munkene i Middelalderen efter Sigende plejede at gøre ved deres Ofre.

Kælderen var godt skikket til et saadant Foretagende. Murene var kun let byggede og var nylig bleven spækket med et tykt Lag Kalk, som paa Grund af Luftens Fugtighed endnu ikke var blevet haardt. Endvidere var der et fremspringende Sted paa en af Væggene paa Grund af en Slags Kamin, der var bleven udfyldt og tilmuret for at gøre Kælderen symmetrisk. Jeg tvivlede ikke om, at jeg kunde tage Murstenene paa dette Sted ud, lægge Liget derind og atter tilmure Aabningen paa samme Maade, saa det vilde være umuligt for et menneskeligt Øje at opdage noget mistænkeligt.

Og jeg tog ikke fejl i min Beregning. Ved Hjælp af et Brækjærn skaffede jeg med Lethed Murstenene af Vejen, og da jeg omhyggelig havde lagt Liget ind i Aabningen og støttet det mod den indre Mur, lagde jeg med Lethed Stenene tilbage paa deres forrige Plads, saa Hullet saaledes atter var tilmuret. Man kunde slet ikke se, at Muren havde været rørt, efter at jeg ved Hjælp af Kalk og Sand omhyggelig havde tillavet en Blanding, hvormed jeg overstrøg Murværket. Jeg var tilfreds med mit Arbejde og samlede alt Affaldet op fra Gulvet, hvert Gran, saa' mig triumferende omkring og sagde: „Her har da min Møje i det mindste ikke været spildt."

Jeg saa' mig derefter om efter Katten, der havde været den egentlige Aarsag til denne store Ulykke; thi nu var jeg fast

bestemt paa, at den skulde dø; men det lod til, at det snedige Dyr var blevet bange, og at det tog sig vel i Agt for at vise sig, saa længe jeg endnu var i denne ophidsede Stemning. Jeg kan ikke beskrive den velgørende Følelse af Ro, som det forhadte Dyrs Fraværelse fremkaldte i mit Bryst. Den viste sig ikke hele Natten — og for første Gang, siden den var kommet i Hus, sov jeg trygt og roligt. Ja, jeg *sov* virkelig med hele Vægten af dette Mord paa min Samvittighed.

Baade den anden og tredie Dag forløb, uden at min Plageaand viste sig. Jeg aandede atter. I sin Skræk havde Uhyret forladt Huset for bestandig! Jeg skulde altsaa aldrig se det mere! Jeg var fuldstændig lykkelig! Den frygtelige Forbrydelse, jeg havde begaaet, foruroligede mig kun lidt. Man havde nok forhørt mig, og der var foretaget en Undersøgelse, men man havde naturligvis intet kunnet opdage. Jeg var vis paa, at der nu vilde begynde en lykkelig Tid for mig.

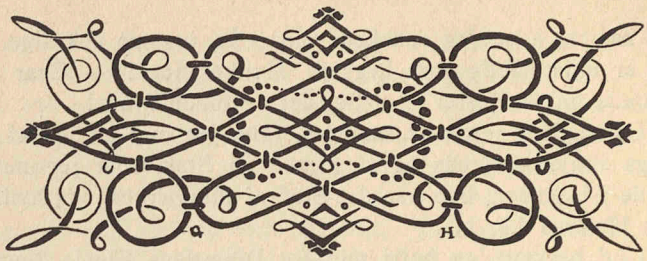
Den fjerde Dag efter Mordet kom der pludselig nogle Politibetjente og begyndte en omhyggelig Undersøgelse af Huset. Overbevist, som jeg var, om Umuligheden af at opdage Forbrydelsen, var jeg ikke bange. Betjentene lod mig ledsage sig omkring i Huset. De undersøgte hver Krog. For tredje eller fjerde Gang gik de ned i Kælderen. Mit Hjærte bankede roligt som hos en Mand, der sover de uskyldiges Søvn. Jeg gik med den største Ugenerthed frem og tilbage nede i Kælderen med Armene overkors; Betjentene følte sig øjensynligt tilfredsstillede og belavede sig paa at gaa. Min Glæde var for stor, til at jeg kunde holde den tilbage. Jeg brændte af Begærlighed efter at kunne sige et Ord — kun et eneste Ord — som et Slags Triumfraab blot for, at de kunde blive endnu mere overbeviste om min Uskyldighed, end de allerede var.

— Mine Herrer, sagde jeg, idet de begyndte at gaa op ad Trappen, jeg er glad over at have borttaget enhver Tvivl hos Dem; jeg ønsker Dem alle, at De maa leve vel og efterhaanden lære at være lidt høfligere mod fremmede. I Parentes bemærket, har De nogensinde set et Hus, der er saa godt bygget? (I min Higen efter at sige noget paa en ugenert Maade vidste

jeg næppe, hvad jeg snakkede om). Ja, jeg tør nok sige, at det er ualmindelig godt bygget. Hvilke Mure! — Gaar De allerede, mine Herrer? — Se, det er solide Mure!

Og medens jeg talte saaledes, følte jeg mig greben af en Slags vanvittig Trods og slog med en Stok, som jeg netop havde i Haanden, lige paa det Sted af Murværket, bag hvilket min Hustrus Lig laa.

Gud beskytte og befri mig fra Djævelens Klør! Næppe var Ekkoet af Slaget hendøet, før der lød som et Svar fra Gravens Inderste! — En Lyd, der først var kvalt og afbrudt som et Barns Hulken, men som snart gik over til et langtrukkent, gennemtrængende Skrig, der havde noget aldeles overnaturligt ved sig, et Hvin — et Hyl, halvt af Rædsel og halvt af Triumf, som man kun kunde tænke sig det udgaa fra Helvede, fra de fordømte i deres Pinsler og fra Dæmonerne, der jubler over deres Fordømmelse. Det vilde være Daarskab at forsøge paa at beskrive Dem, hvad jeg selv følte. Besvimet tumlede jeg om mod Muren lige overfor. Som lammede af Rædsel blev Betjentene staaende paa Trappen; men et Øjeblik efter var et Dusin stærke Arme i Færd med at nedbryde Muren. Den faldt. — Liget, der allerede var i høj Grad opløst og bedækket med levret Blod, stod oprejst foran Tilskuernes Øjne. Paa dets Hoved sad med sit røde, opspilede Gab og sit ene gnistrende Øje det rædsomme Dyr, som havde forført mig til Mordet, og hvis forræderske Skrig havde overgivet mig til Bøddelen. Jeg havde altsaa selv indemuret Uhyret i Graven.

INDHOLD

Dobbeltmordet i Rue Morgue 5
Det forsvundne Brev 46
Guldbillen 68
Eleonora 110
Det bankende Hjærte 117
Den aflange Kiste 124
I Malstrømmen 135
Den sorte Kat 152

JLLUMS BIBLIOTEK

Følgende Bind er udkommet:

I. Bind: GEORGES OHNET: **Fyrst Pahnin.**

Virkelighedsbillede fra Pariserlivet i vore Dage. — Prisbelønnet af Akademiet. Titelblade, Friser og Vignetter tegnet af *Gudmund Hentze.* Omslaget og Illustrationerne tegnet af *Axel Mathiesen.*

II. Bind: **Skal vi saa synge den!**

Muntre Viser og kendte Sange, samlede og udgivne af *Sextus Miskow.* — Titelblade, Friser og Vignetter tegnet af *Gudmund Hentze.* Omslaget tegnet af *Harald Jordan.*

III. Bind: EDGAR POE: **Mystiske Historier.**

Ved *Regine Bratli.* — Titelblade, Friser og Vignetter tegnet af *Gudmund Hentze.* Omslaget og Illustrationerne tegnet af *F. Kraul.*

J. COHEN & BOGTRYKKERIER (GEORG A. BACH)

PH. HANSENS BOGBINDERI KØBENHAVN